

2013/49994/B-2M
15/9/16 8163 - 8276

APROVAT PEL PLE
el dia d 13 SET. 2016 de 20
El Secretari

Ajuntament de
Castellar del Vallès

DILIGÈNCIA.- La present fotocòpia és fidel reproducció de l'original que obra en aquesta Secretaria.
Castellar del Vallès,
EL SECRETARI

8163

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

Aprovat definitivament per la Comissió
Territorial d'Urbanisme de Barcelona
en sessió de 24 MAIG 2016
i acordada la seva publicació a l'efecte
d'executivitat en sessió de 04 OCT. 2016

La secretària

M. Teresa Manté i Prats

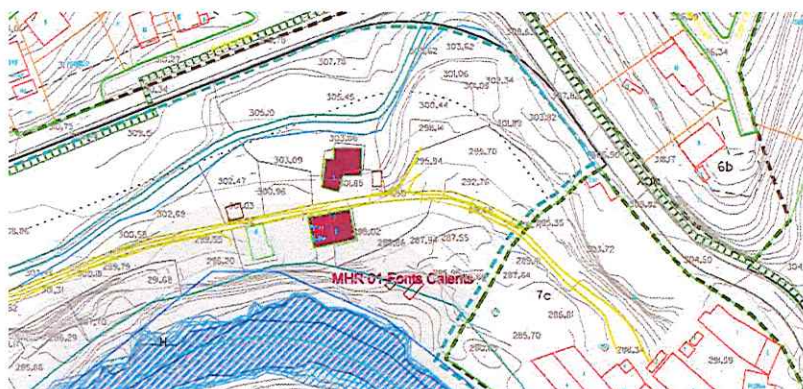
INVENTARI DE CONSTRUCCIONS EN SÒL NO URBANITZABLE

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL DE CASTELLAR DEL VALLÈS .
TEXT REFÓS.

CASTELLAR DEL VALLÈS, JUNY 2016

NÚM. REF.:	MHR-01
DENOMINACIÓ:	Habitatges del Molí de Fontscalents
Altres denominacions:	Ca la Biela
SITUACIÓ:	B-124 a Sant Llorenç, quilòmetre 8,5
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Segle XVIII-XIX.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Habitatges rurals
CONTEXT:	A la riba dreta del Ripoll, a nord del nucli i enfront de la urbanització Airesol
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl urbà
Qualificació:	Zona industrial/terciària. Indústria riu Ripoll (Clau 7.4b) Zona agrària. Subzona hortícola (Clau 13.2)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 94
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions/servituds:	No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ

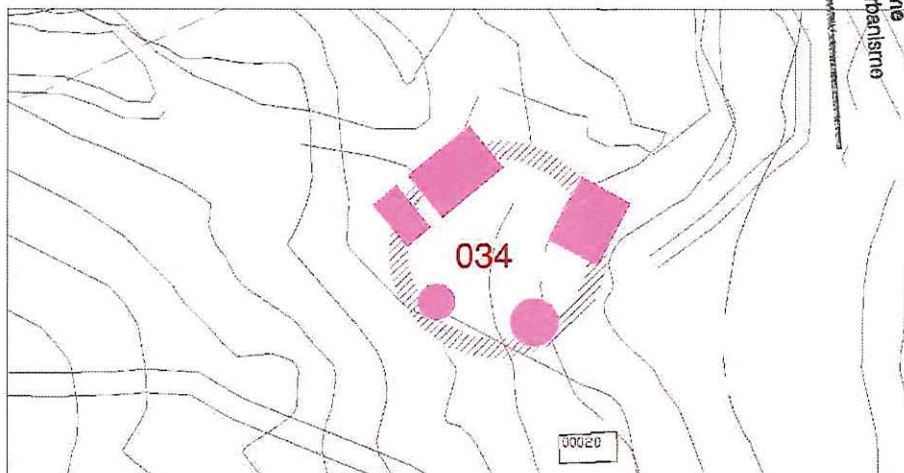

DESCRIPCIÓ:	Vivendes emplaçades en feixes a la part superior del riu i a continuació del molí. Són petits habitatges envoltats d'horta.
EVOLUCIÓ D'USOS	
Original:	Habitatges
Actual:	Habitatges i horta.
ESTAT DE CONSERVACIÓ:	Divers
VALORACIÓ:	
PROPOSTES:	Inclusió en el catàleg de construccions en els sòl no urbanitzable.
DADES HISTÒRIQUES:	El molí disposa d'una important mina d'aigua; una deu diuen que sortia calenta, a 28°C, d'aquí l'origen del seu nom. És un veïnat disposat al llarg del camí antic de Castellar a St. Feliu.
BIBLIOGRAFIA	
Gràfica:	
Escrita:	
Oral:	

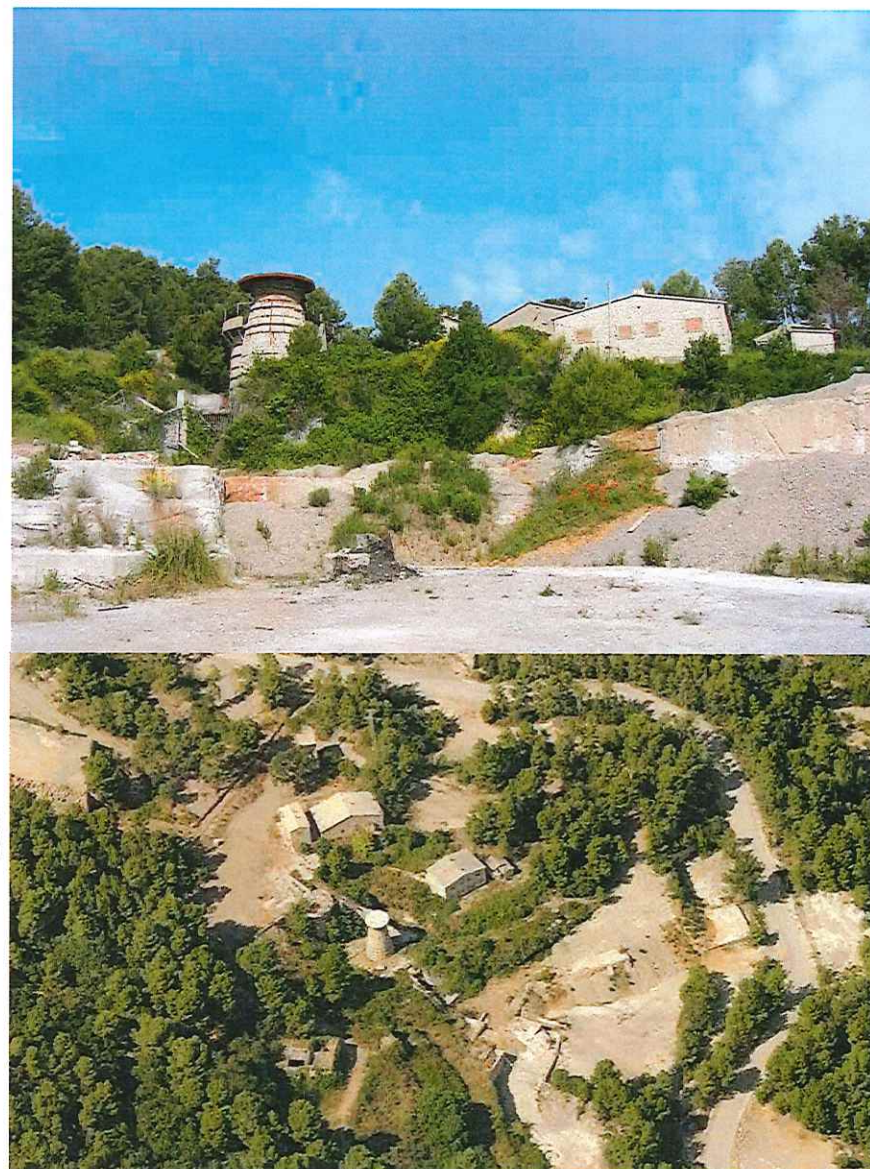
Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.:	MHR-02
DENOMINACIÓ:	Forns de calç i Pedrera de Can Sallent
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	A 1'5 quilòmetres de la Carretera C-1415 direcció Terrassa, PK 25
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Forn de Can Sallent: 1850-1860 Pedrera: explotació des de 1969
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura industrial
CONTEXT:	El forn i la pedrera es troben a nord est de la finca de Can Sallent, entre el torrent de la Penitenta i el Sot del Roure, a ponent del terme municipal.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària. Agrícola/ramader (Clau 13.1)
Protecció existent:	-
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:2000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8163

DESCRIPCIÓ:

Complex format per les dependències industrials del forn, i la pedrera d'on s'obtenia la pedra, units per una estructura metàl·lica aèria que transportava la pedra de calç fins la part alta del forn. A la vora hi havia diverses cases dels treballadors, totes elles de factura senzilla de planta baixa i pis.

Aquests forns se'ls coneixia com forns de raig de flama llarga, atès que produïen de forma contínua calç i el combustible no estava en contacte amb la pedra, cosa que feia que el producte sortís més net. Aquests forns eren molt més alts que amples, amb unes alçades al voltant de 10m.

La xemeneia de forma cilíndrica, de pedra, tenia a la seva base i radialment un porxat amb coberta de teula, per a la distribució del producte resultant. La tolva estava formada per una altra estructura cilíndrica on anava a parar la pedra a abans d'entrar al forn.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Forn de calç i pedrera

Actual:

Forn de calç en desús i pedrera en restitució

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Precari

VALORACIÓ:

Exemple notable i únic de forn de producció contínua de calç, originàriament de llenya.

PROPOSTES:

Inclusió en el catàleg.

Elevat a la categoria de BCIL

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

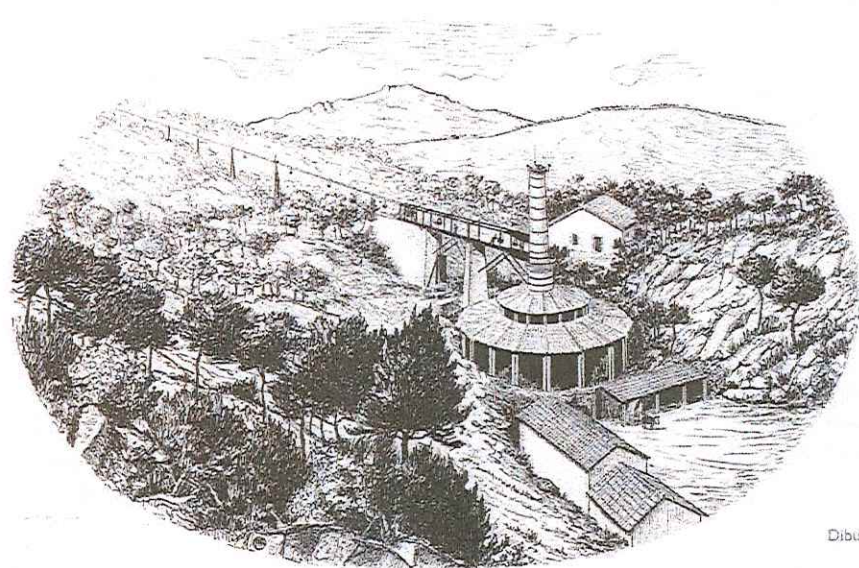
- el conjunt d'edificacions que integren l'element.
- els espais al voltant de l'element susceptibles de contenir restes arqueològiques.
- les fonts llistades pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 11 " Font de la Baga, i núm. 12 "Mina o font dels horts del Forn"

Nivells de protecció 2: Conservació.

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica(AEA).

DADES HISTÒRIQUES:

A Castellar del Vallès destaca un exemple de forn de producció contínua de flama llarga o llenya, únic a la comarca i, possiblement a Catalunya i Espanya. Constituït pels volts de 1850-1860 a can Sallent, funcionava amb quatre forns laterals on es cremava la llenya que anava transformant la pedra en calç. Tenia un aeri que transportava la pedra de la pedrera al forn. Per la boca de baix s'anava traient la calç i, per la de dalt, s'anava carregant. Cap a l'any 1955 es va passar a utilitzar carbó de Ponferrada, després coc i, finalment, fuel. Va deixar de funcionar cap el 1980. Durant la Guerra Civil el forn, que era propietat d'Antoni Barata Rocafort, va ser col·lectivitzat; el bosc per a l'explotació forestal i el forn per a la fabricació de calç.

Dibuix

e

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8166

La família Treig Benaiges va anar a treballar al forn de calç de can Sallent el 1957 gràcies a un conegut del seu poble d'origen, Benifalset, que hi treballava. Al forn els van donar feina i allotjament. Quan la família Treig hi arriba al forn hi vivien unes 5 famílies i al cap de tres anys eren ja unes 10 famílies que s'hi havien establert. Cada família tenia una casa. Els homes treballaven al forn o a la pedrera però també hi treballaven altres homes, tant de Castellar com de Terrassa, que venien diàriament a treballar. A les instal·lacions de la pedrera i del forn només hi treballaven els homes; les dones, majoritàriament, es quedaven a casa o bé, anaven a treballar a can Barba.

Les cases que tenien aquests treballadors eren petites, no hi havia aigua però sí que tenien llum i foc a terra. Les famílies vivien al pis, dues habitacions i una sala, i a la part de baix de la casa hi havia una habitació i una quadra on es guardava el "matxo", l'animal encarregat de transportar les vagonetes carregades de pedra des de la pedrera fins el forn.

El forn no parava mai i treballaven sempre, nit i dia, festius... un encarregat, en Roure, marcava els torns i dirigia la feina. Quan la calç ja estava feta i sortia del forn, un camió era l'encarregat de transportar-la als llocs on es venia.

Al forn de can Sallent hi vivien famílies amb nens i quan aquests havien d'anar a l'escola hi anaven a peu. També si necessitaven queviures les famílies havien d'anar a Castellar a comprar-les; de vegades l'encarregat els portava amb el seu camió i d'altres, el botiguer, el senyor Tubau, els portava aquells productes que, prèviament, les famílies havien demanat. La família Treig va viure al forn de can Sallent uns tres anys, fins el 1960.

La pedrera de can Sallent, avui coneguda amb el nom de Vallsallent, va estar en actiu durant més de 40 anys i va deixar de funcionar el 31 de desembre de 2005. En el ple de gener de 2008 es van aprovar dos convenis per a restaurar l'espai per tal que es recuperi el perfil de la muntanya i el seu paisatge original. Es creu que per a cobrir el forat que l'activitat de la pedrera va generar durant aquests anys es necessitaran uns 100 milions de metres cúbics de terra i runa i uns trenta-cinc anys per acabar l'obra. En l'actualitat, el projecte de restauració ha exclòs una planta de selecció de materials que havia estat aprovada anteriorment.

ESPLUGUES GÜELL, ÒSCAR. 2007. "Les col·lectivitats a Castellar del Vallès (1936-1939)". *Recerca*. Núm. 5. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

Pilar Benaiges Folque (Benifalset, 1931).

Oral:

BIBLIOGRAFIA

- Gràfica:** ANTONELL, ALBERT. 2006. *Descobrir Castellar*. Setmanari Forja. Castellar del Vallès.
- SANTAMARIA CASANOVAS, JOAN. 2007. "Els forns de calç de Castellar del Vallès. Un patrimoni preindustrial que cal preservar". *Recerca*. Núm. 6. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- Escrita:** SANTAMARIA CASANOVAS, JOAN. 2007. "Els forns de calç de Castellar del Vallès. Un patrimoni preindustrial que cal preservar". *Recerca*. Núm. 6. Castellar del Vallès.

NÚM. REF.: MHR-03

DENOMINACIÓ: Molí d'en Barata
Altres denominacions: Molí d'en Cames

SITUACIÓ: Carretera BV-1249 de Sant Feliu a Turell, PK. 2

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segles XVII-XIX

AUTORS: -

PROMOTOR: -

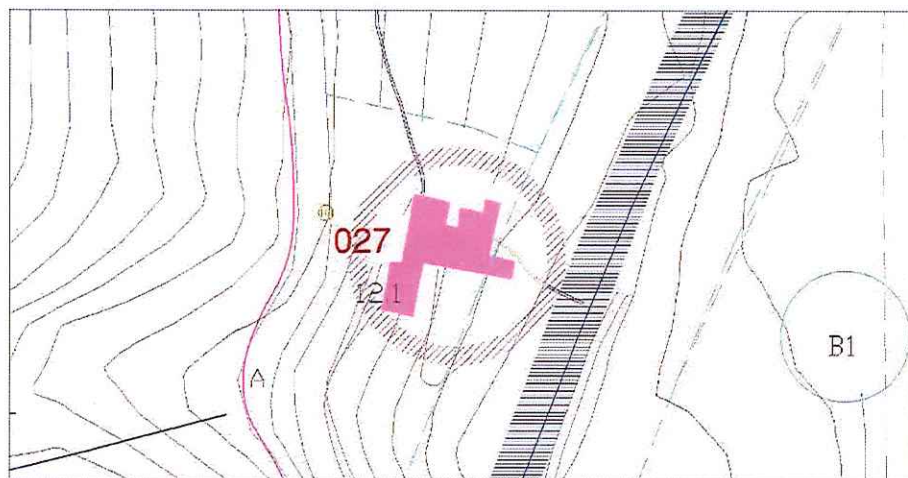
TIPOLOGIA: Arquitectura industrial

CONTEXT: El Molí d'en Barata està situat a la riba dreta del riu Ripoll, prop de la font de la Riera, i a Sud de Mas Olivet

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Parc forestal. Parc forestal (Clau 12.1)
Protecció existent: BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 101

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada.
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:2000

DESCRIPCIÓ:

Presenta tres edificacions diferenciades que segueixen el desnivell del terreny, en pendent fins el riu. La instal·lació consta de dues plantes. Una bassa es troba situada darrera de l'obrador i tirava l'aigua sobre la roda que movia la pedra del molí. Les moles eren estriades, fent que el gra fos esclafat entre dues pedres. Un cop molt, es desplaçava fins a l'exterior. Finalment, es dipositava en un recipient de fusta anomenat farinera. La planta inferior correspon al molí original fariner. A nivell superior es construeix el molí industrial hidràulic cotoner, presenta una xemeneia adossada a la paret d'un dels edificis que conforma el conjunt.

força industrial que deuria tenir en el seu moment de màxima activitat.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:
Actual:

Molí fariner
En desús

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Ruïnós

VALORACIÓ:

Exemple destacable de la indústria hidràulica castellarenca.
Àrea d'expectativa arqueològica (AEA)

PROPOSTES:

Inclusió en el catàleg.
Mantenir la categoria de BPU
Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:
- els espais al voltant de l'element susceptibles de contenir restes arqueològiques.
- les font llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 23 " Font de la Riera.
Nivell de protecció 1: Integral
Nivell de protecció 6: AEA

DADES HISTÒRIQUES:

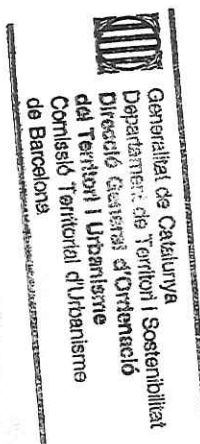
El molí d'en Barata era el molí de les masies de Matadepera, així com el dels cereals d'altres llocs. El fet que existeixi un camí moliner que ve de Matadepera ens indica la importància que van tenir aquests primitius establiments industrials que utilitzaven l'aigua com a energia. Abans del segle XVIII el molí fariner funcionava amb la resclosa.
A finals del segle XVIII l'edifici es reforma i es construeix l'edifici industrial hidràulic, a un nivell superior del primer. Documentat a les darreries del segle XIX com a Molí d'en Barata ja que era propietat d'Antoni Barata, el molí cotoner funcionava amb dues rodes d'aigua que accionaven una vintena de telers. A l'edifici situat a la part més alta s'instal·la, el 1858, una indústria tèxtil hidràulica. Al 1873 es realitzen obres de reforma i ampliació d'aquesta part. El 1895 la fàbrica d'en Barata estava arrendada per l'industrial barceloní Marcelino Domingo i tenia 28 telers de teixits de cotó que eren moguts per dues rodes hidràuliques; sota el salt d'aigua que ho feia moure hi havia un molí fariner arrendat per Pere Soldevila.
El Molí d'en Barata el trobem esmentat en el Reial Cadastre de Castellar del Vallès de 1716. Malgrat l'estat d'abandó en què es troba actualment, les restes dels edificis evoquen la importància i la

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

Fons Municipal d'imatges
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografia mèdica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.
Esteve Prat Paz (Castellar del Vallès, 1959).

Oral:

8169

ÚM. REF.: MHR-04

DENOMINACIÓ: Forn de Can Santpere
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Carrer del Capcir (costat Pla Bruguera)

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Finals segle XIX, com a forn d'obra

AUTORS: -

PROMOTOR: -

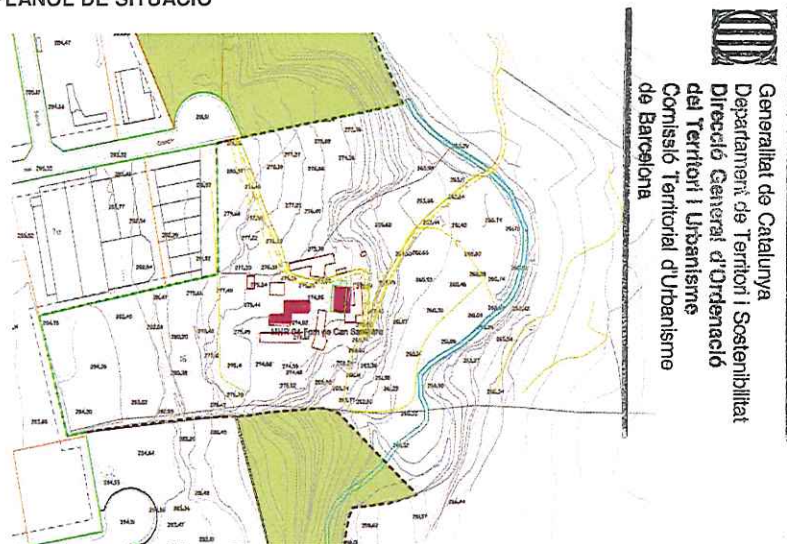
TIPOLOGIA: Arquitectura industrial

CONTEXT: A la riba dreta del Ripoll, a sud del nucli i amb accés des del Polígon Industrial del Pla de la Bruguera.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona agrària. Subzona agrícola-ramadera (Clau 13.1)
Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada.
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ

DESCRIPCIÓ: Edificació de tipus agrícola molt transformada tot i que conserva part del forn d'obra inactiu, integrat a la casa amb altres usos. La darrera activitat que consta és el creu d'horta.

EVOLUCIÓ D'USOS
Original: Industrial i habitatge
Actual: Agrícola i habitatge.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Habitat i parts en desús.

VALORACIÓ: Exemple notable de l'arquitectura industrial castellanenca.

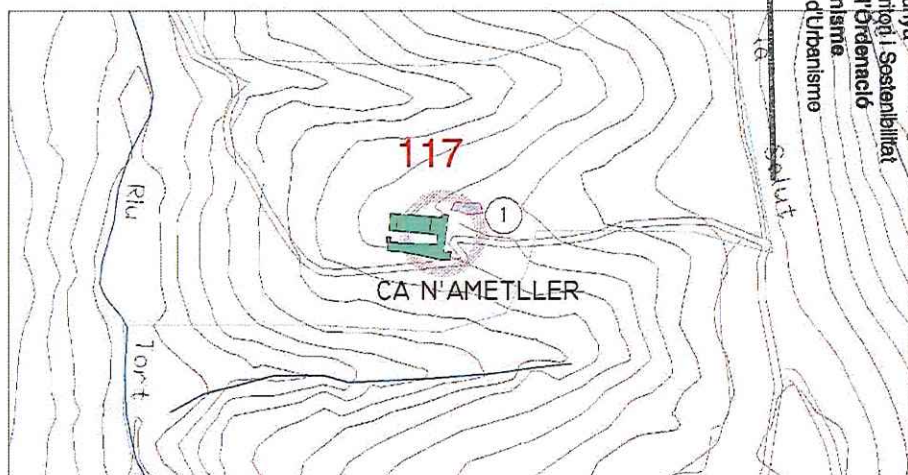
PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES:

BIBLIOGRAFIA
Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Escrita: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Oral: -

NÚM. REF.:	MHR-05
DENOMINACIÓ:	Ca n'Ametller
Altres denominacions:	Mas de la Serra
SITUACIÓ:	Camí de Castellar a la Salut de Sabadell, trencall al PK. 28
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Masia: Segle XV amb el nom de Mas de la Serra. Esmentada el segle XVIII, concretament el 1712 com a Ca n'Ametller. Restaurada el 1925. Capella: edificada i pintada al segle XVIII
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	A sud est del terme municipal, propietat envoltada de bosc, amb camps de conreu vora el mas, i accés pel camí de la Salut.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1)
Protecció existent:	BPU Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 1
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions / servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8171

DESCRIPCIÓ:

Mas de grans proporcions situat en un indret prominent. Format per l'addició de volums adossats linealment a ponent i llevant del cos principal de planta baixa i dues plantes, amb coberts i corrals d'una sola alçada també adossats linealment al vessant oposat, conformant un pati clos de grans dimensions.

El conjunt resta tancat per dues portalades adovellades en arc rebaixat, la part exterior de ponent presenta una antiga era, i una escala adossada d'accés posterior a cota més elevada.

El mas, de planta baixa i dues plantes, amb el carener perpendicular a la façana principal, i dues finestres centrades a la planta primera amb llindes i brancals de pedra sorrenca de caire renaixentista. El cos adossat a ponent presenta finestres de grans proporcions de maó, amb *majorica* de la Verge de Montserrat.

La capella, construïda a l'interior de la masia, estava dedicada a Sant Josep, per iniciativa del propietari al segle XVIII.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader.

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

L'edifici principal és en bon estat. Els coberts i addicions annexes presenten trams de coberta ensorrats en estat precari.

VALORACIÓ:

Conjunt compacte amb pati centrat clos i façana principal a migdia, ordenació singular en relació a la resta de masies tradicionals castellerenques, amb façana principal alliberada del cos adossat de porxo. Element d'interès històric i arquitectònic.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 21 (alzina), núm. 84 (plàtan del pou), núm. 85 (noguera del pou).

-la mina pròpia (Mina de ca n'Ametller) llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 102.

-l'era a ponent i la palmera monumental no llistada

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica(AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façana principal.

En properes actuacions caldrà donar cromatisme adient a façanes.

DADES HISTÒRIQUES:

Va ser conegut com a Mas de la Serra fins a finals del segle XV. Com a Ca n'Ametller és esmentada el 1712. En el transcurs dels anys ha donat prohoms destacats, principalment en càrrecs públics i polítics: Francesc d'Ametller i Perer (1653-1726) fou polític i jurista borbó i ministre al Consejo de Felip V i Josep Ametller i Montaner, fill d'aquesta casa va ser senador de la Reial Audiència al segle XVIII.

La casa actual va ser renovada els anys 1925-1926 i també posteriorment. No és una masia habitada permanentment, però sí conreada més o menys regularment amb productes de secà. En l'actualitat la masia és propietat d' Heredad Agrícola Saló-Solà, S.A.

La capella, construïda a l'interior de la masia de Ca n'Ametller en el segle XVIII, estava dedicada a Sant Josep. Va ser una iniciativa del seu propietari, Josep Ametller i Montaner, que en el segle XVIII consta com a senador de la Reial Audiència i del Consell de la Cort Reial.

El 1871 Mn. Antoni Vergés i Mirassó la va visitar i en va veure conservada la part de la perspectiva pintada en el cel ras. Hi havia també una imatge de Sant Josep, a sobre de la qual es llegia la següent inscripció: "Joseph, fili David, intercede pro nobis".

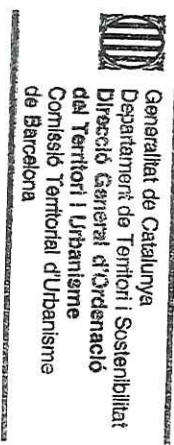
El 1926 s'hi van fer unes reformes, de les quals no en queda res.

BIBLIOGRAFIA**Gràfica:****Escrita:**

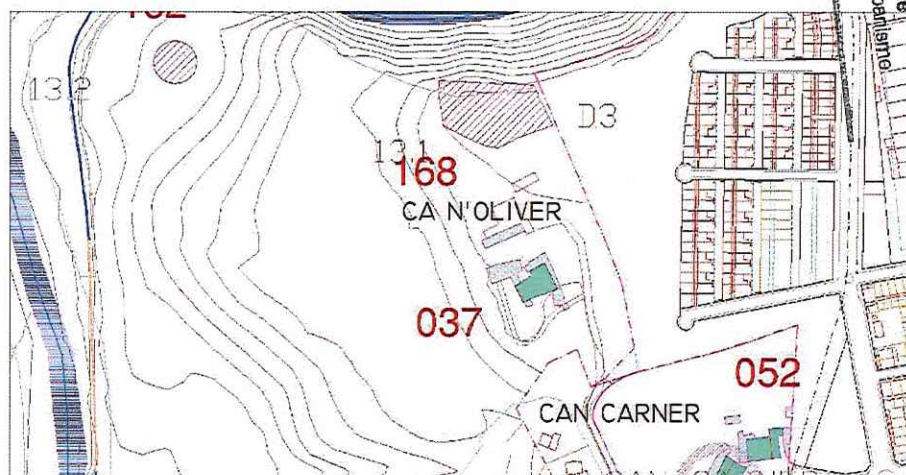
- PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

Oral:

-

NÚM. REF.:	MHR-06
DENOMINACIÓ:	Ca n'Oliver
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	Carrer de Josep Vicenç Foix s/n
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Segle XV. Reformes i ampliacions 1740-1746. Reformes modernistes 1900
AUTORS:	-
PROMOTOR:	Antoni Oliver i Buxó, promotor de les reformes modernistes
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Vora el límit urbà de ponent, confrontat amb Can Carner, amb accés per un camí que surt de la mateixa urbanització.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària, agrícola-ramader. (Clau 13.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 38
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1: 5000

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per dues edificacions principals, i diversos magatzems i coberts situats a nord vora el camí d'accés.
Les edificacions principals són dos volums en paral·lel de planta baixa, pis i golfes amb cobertes a dues vessants amb carener perpendicular a les façanes de migdia. El volum de ponent va ser restaurat exteriorment amb elements modernistes (escala exterior, finestrals, etc).

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo. El 1900 va patir una important reforma modernista.

VALORACIÓ:

Exemple de masia que ha mantingut l'ús fins ara, amb una bona adequació de l'habitatge a les necessitats actuals.
Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.
Mantenir la categoria de BPU
Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:
- el jaciment arqueològic JAV-9 situat a nord del conjunt edificat.
Nivell de protecció 2: Conservació
Nivell de protecció 4: Ambiental
Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).
Conservació integral de la volumetria i composició exterior del conjunt principal.

DADES HISTÒRIQUES:

La masia de Ca n'Oliver data del segle XV, concretament el 1437 ja se'n tenen notícies gràcies al nomenament de Guillem d'Oliver com a batlle de Castellar.

Entre 1740 i 1746 es reformà i s'engrandí, però no fou fins al 1900 quan se li donà un aspecte modernista als exteriors i interiors.
Ca n'Oliver fou propietat de la família paterna del poeta Joan Oliver (Pere Quart), del que cal rectificar el què afirmen algunes publicacions castellarenques, en el sentit d'assenyalar el seu naixement a la Masia de Can Oliver.

La família Oliver, de Sabadell, havia adquirit l'any 1895 el Marquet de les Roques, a la vall d'Horta, i havia encarregat la transformació d'aquella masia del segle XIII en una casa pairal i residència d'estiueig a l'arquitecte Juli Batllevell i Arús.

Es desconeix l'autor de la intervenció modernista a Ca n'Oiver, promoguda per Antoni Oliver i Buxó, avi de l'escriptor Joan Oliver (Pere Quart), però fou respectuosa amb els elements gòtics que conservava.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8174

Així doncs, la intervenció modernista es restringí a certs elements dels exteriors com una escala modernista d'accés a la masia i un rellotge de sol, del qual tan sols se'n conserva l'agulla. L'interior presenta mobiliari, vidrieres i ceràmica vidriada d'estil modernista. Destaca una llar de foc, unes portes de fusta i una paret de fusta molt ornamentada en la que es llegeix la data 1900.

Joan Oliver (Sabadell, 1899 - Barcelona, 1986), de nen, va passar-hi temporades d'estiu. Alguns dels records inclosos en *Temps i records* ens poden fer reviure aquells moments de felicitat arcàdica tot i les desgràcies familiars "Devia tenir set anys. A l'estiu sempre anava vestit d'uniforme com la cosa més natural del món. Portava sabre i disposava d'una gran bandera, que molt sovint passejava pels camins. M'imaginava al capdavant d'uns quants regiments, que no s'acabaven de decidir a llançar-se a l'assalt del camp enemic. Les meves arengues escandalitzaven els pagesos que llauraven pacíficament."

A casa érem deu germans i quan jo vaig arribar als nou anys havíem quedat reduïts a quatre.... Dos d'aquests germanets meus van morir a ca n'Oliver, la casa pairal de Castellar....

Mentre els uns agonitzaven, els altres corríem pel bosc, jugàvem amb els fills del majordom i els del masover. A la part davantera de la casa hi havia una cambra on guardàvem les joguines de cert embalum. Quan vèiem les joguines arrimades a la paret del passadís, sabíem que un germà acabava de morir. Aquella estança servia de capella ardent. ... Allò era la mort Venien uns quants parents, quatre amics, quatre veïns... Arribaven els capellans i el cotxe de morts amb la caixeta blanca. Tot això tan sabut, tan vulgar, tan repetit. Sonava una cantarella ensopida i greu. I tot plegat empenia el camí cap al cementiri de Castellar. De ca n'Oliver al poble la carretera planeja i té poc més d'un quilòmetre.

La família Oliver la va vendre al senyor Aleu fabricant de cascs de motos, fins que posteriorment la va adquirir el coronel italià Delminari de les S.S. Últimament la va vendre a l'actual propietari el senyor Antoni Martí de Terrassa.

Segons el cens d'activitat agrària de l'any 1996 Ca n'Oliver compta amb 30 hectàrees de terreny, 15 dels quals són dedicats als cereals i l'horta i 15 hectàrees forestals. L'any 1996 Ca n'Oliver comptava amb un ramat de 350 xais i estava sota custòdia de masovers.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

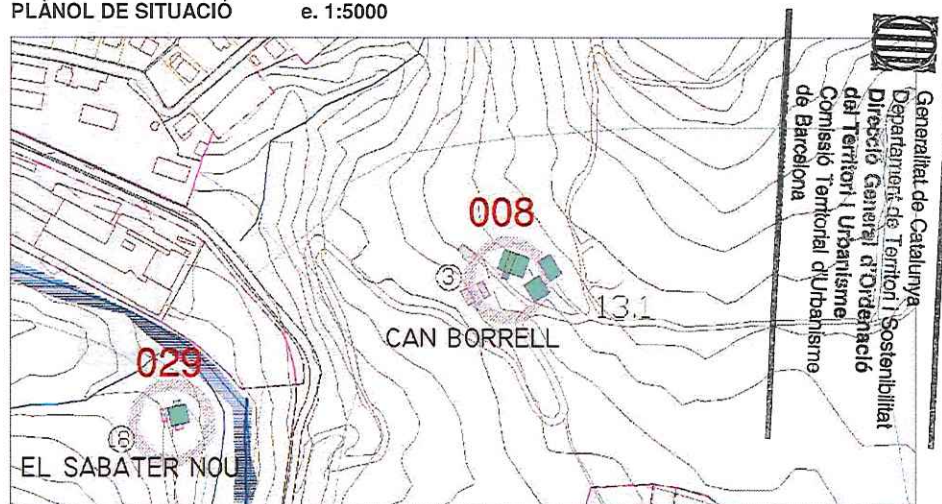
Fons Jordi Garrós
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
OLIVER, JOAN. 1991. *Temps, records*. Sabadell

Oral: -

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.:	MHR-07
DENOMINACIÓ:	Can Borrell
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	Carretera B-124, direcció Sant Llorenç Savall, PK. 9,2
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Origen segles XVI o XVII. Restauració modernista al 1912 i reforma amb ampliació al 1947.
AUTORS:	—
PROMOTOR:	De la reforma de 1912: Família Oliver
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural
CONTEXT:	Al nord del nucli urbà, finca de grans dimensions ubicada entre les dues urbanitzacions Airesol A-B i Airesol D, amb accés des de la carretera de Castellar a Caldes B-124.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola - ramadera (Clau 13.1)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 27. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 3
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

DESCRIPCIÓ:

Finca de més de 100 ha formada per l'agrupació de diverses parcel·les, amb el conjunt edificat agrupat per volums ordenats pels diversos replans del terreny, amb tres nivells diferenciats.

Accés principal als dos volums més importants pel nivell intermig pel camí d'entrada, de sud est, marcat amb grans xipresos. El primer volum, a llevant, de planta baixa i pis i teulada amb dues vessants, amb una portalada cap al pati (amb pèrgola i moreres) orientat a migdia que presideix el volum principal de la masia, de planta basilical, pis i golfes.

La casa principal, amb porxo marcant l'entrada i façana a migdia, amb capcer ondulat i remat amb creu de pedra, façana lateral a ponent amb accés secundari, i façana de llevant amb tribuna i font lateral, tot d'estil modernista amb vitralls, ceràmiques policromades, esgrafiats, trencadís vidriat, fusteria i reixats. A ponent del pati es troba una edificació d'una sola planta com aparcament.

A nivell més elevat, conjunt edificat de planta baixa i pis d'estil més senzill, com a masoveria, i encara més enlairat volum de grans dimensions de magatzem.

A nivell més baix esplanada amb piscina, solàrium i porxo.

De l'interior es conserven la distribució original, amb successió seqüencial dels espais en planta baixa i l'escala d'accés als pisos superiors, com també els paviments, arrimadors, mobiliari i aparells de llums originals. La masia disposa de capella interior, així com d'una llar de foc d'estil modernista.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Molt bo. Restauració modernista al 1912 i reforma amb ampliació al 1947.

VALORACIÓ:

Conjunt ben integrat i en perfecte estat de conservació. Exemple notable de decoració modernista al municipi. A destacar treballs florals policromats de la façana principal de la masia amb la inscripció d'Ave Maria, i en general tots els elements decoratius.

PROPOSTES:

Incloure en el Catàleg

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 39 (pi blanc gros), núm. 40 (càdec), núm. 41 (arboç), núm. 42 (ametller), núm. 43 (alzina), núm. 44 (figuera) i núm. 45 (alzina gran).

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica(AEA).

8177

Conservació integral de volumetria exterior i elements decoratius modernistes de façanes.

DADES HISTÒRIQUES:

La masia de Can Borrell es pot datar gràcies a una data esgrafiada a una rajola de les golfes que data de l'any 1600.

La reforma més important d'aquesta masia, realitzada l'any 1912 i promoguda per mossèn Enric Oliver, va dotar-la d'un embolcall modernista. Mossèn Enric Oliver era l'oncle de Joan Oliver (Pere Quart), família vinculada a Castellar a través de diverses propietats al municipi.

La religiositat del promotor de les obres queda palesa en el predomini dels colors blanc i blau, dedicats a la Verge Maria, i en l'evident trencadís circular, que hi ha a cada banda de la finestra de la façana, on es llegeixen les paraules "Ave Maria".

La reforma d'estil modernista es va concentrar en la façana principal i en els baixos de l'interior de la masia. La intervenció a la façana va ressaltar la simetria dels elements que la componen. La cornisa de la façana es va ondular, donant cert aire barroc, i s'accentuà el seu contorn amb l'ús de maó vist. Les finestres i obertures es decoraren amb l'ús de ceràmica vidriada i la façana es decorà amb profusió de trencadís blau i blanc.

Durant aquesta reforma, a l'antiga porta d'accés a l'interior de la casa, es va sobreposar una avantsala o pòrtic de maó vist i vidrieres decorades amb vitralls. El porxo descendeix a nivell pla a base d'uns esgraons que formen escala, a banda i banda, i tenen als costats uns bancs adossats. El sostre d'aquesta pèrgola forma un allargament de la finestra o balcó que ja devia existir al primer pis.

El sostre i les parets interiors d'aquesta avantsala modernista estan decorades amb pintures que representen fulles de parra i orenetes. L'element més destacable de l'interior és una llar de foc modernista realitzada amb els mateixos materials que la façana: maó a vista, trencadís blau i blanc i rajola verda vidriada. Destaca la data 1912 esgrafiada a la xemeneia.

L'any 1940 passà a ser propietat de la família Clols, que encarregà l'any 1947 noves reformes entre les que cal destacar construcció de la pèrgola i del garatge.

8178

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

-

Escrita:

PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PLANES, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

PUIG USTRELL, PERE. 1995. *El monestir de Sant Llorenç del Munt. Diplomataris dels segles X i XI*. 3 Vols. Fundació Noguera. Barcelona.

VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

Oral:

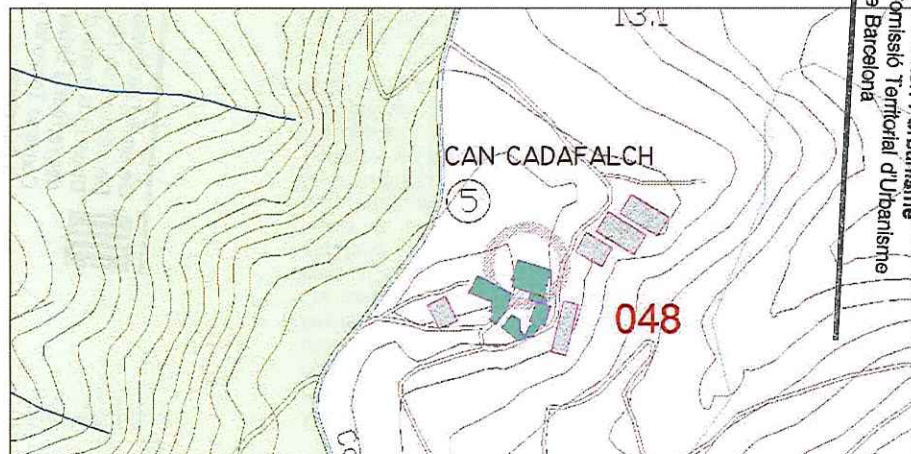
Félix Company Gubern

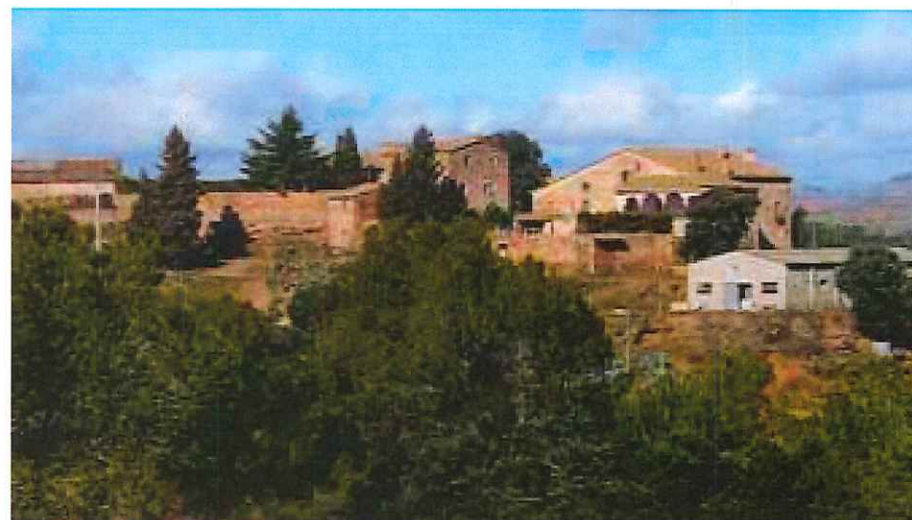
Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8179

NÚM. REF.:	MHR-08
DENOMINACIÓ:	Can Cadafalch i Capella de Sant Antoni
Altres denominacions:	Can Catafau, Casal de Falc, Catafalc, Cadafau
SITUACIÓ:	GR 173-1. km. 17, 03.
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Edifici fundacional segle XI. Reformes importants entre els segles XVII i XVIII. Capella de principis del segle XIX. Ampliacions del segle XIX i petites reformes al segle XX.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	Desconegut
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Al nord est del municipi, a uns 600m. d'altitud sobre la carena del coll Montner, al cap d'un petit i aplanat serrat de pedra sorrenca vermella que el fa destacar. El mas és el més elevat de la conca alta del riu Ripoll, i des dels seus plans es domina un ample panorama que abasta la serralada de Sant Llorenç de Munt, el Farell i els Cingles de Gallifa.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola - ramadera (Clau 13.1)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 26. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 5
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ:

Mas de grans dimensions format per dos volums principals (masia i masoveria de planta baixa, pis i golfes), i diversos volums annexes de magatzems i estables que conformen una unitat amb un gran pati clos amb les restes de l'antiga era, elevat respecte al camí i tancat per dos portals. El portal de l'entrada principal, vora l'accés pel sud amb reixat de ferro, i el que mena a nord vers els estables, bassa i capella amb porta de fusta i arc rebaixat amb cornisa ondulada.

Masia de planta rectangular amb tres crugies i quarta lateral adossada (capella), amb coberta a dues vessants paral·leles a la façana principal. Aquesta façana presenta finestres gòtiques amb inscripcions (1628, 1707) a les llindes, i dues portes adovellades. Cal destacar la galeria adossada a orient i lateral de la façana principal, de dos pisos d'arcs de mig punt i pilars i capitells de pedra sorrenca abundant en aquesta zona.

La antiga masoveria és de més alçària, amb accés per planta primera amb un altre pati clos més alt amb era i estables posteriors. Cal destacar la llinda de dues finestres amb inscripció (1796) a la façana principal i diverses llindes amb arcs conopials i lobulats al conjunt de les façanes.

Disposa d'una mina d'aigua a ponent.

CAPELLA DE SANT ANTONI DE LA MASIA DE CADAVALCH

Capella adossada a ponent del volum de la masia amb façana ornamentada que representa dues pilastres que sostenen una cornisa amb fornícula i ull de bou. Interior d'una sola nau, amb petita capella adossada, redreçat amb pintura a la cola amb predomini de tonalitats suaus (roses, grocs i blaus) amb proliferació de sanefes, plafons emmarcats de sants dels diferents termes veïnals i elements decoratius.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

MAS. Bo. Recentment s'han construït una i tres naus al vessant est, de bloc de formigó i coberta de fibrociment que caldria revisar el tractament de façanes per integrar-ho al conjunt.

CAPELLA. Antigament hi havia un altar barroc amb la talla del Sant Antoni i diferents tapissos. Actualment les pintures de les parets estan força deteriorades per la humitat.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural. Un dels exemples més notables del conjunt de masies del municipi.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 77 (pi pinyer del Parany del boter), núm. 78 (pi blanc del parany del boter) i núm. 79 (surera de Can Cadafalch).

-incorporar la mina d'aigua "Mina o Font de Sant Antoni" llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 54.

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica(AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façanes, dels volums principals.

DADES HISTÒRIQUES:

Les notícies més antigues que hi ha sobre la presència humana en el sector daten de l'Alta Edat Mitjana i fan referència a un mas que -ja en el segle XI- es deia Casal de Falcs, el qual va ser l'origen de l'actual masia de Cadafalch i del topònim de la zona. La masia de Cadafalch ja és esmentada en un document de donació de l'any 1092, en el qual es diu: *"Isarn, fill de Sunyer i Adelessa, dona a Dalmau, fill de Renart i Magència, unes terres part cultivades ki part ermes, junt amb les cases dites Casal de Falc, alou seu, situades en el comtat de Barcelona, dins els termes de Lacera, en el lloc dit Casal de Falc i en la Coma d'Orriol. Afronta a orinet amb el junyent del torrent que va a les Avellanes i amb el camí. A migdia amb el mateix torrent, que és el xaragall anomenat Roure Foradat. A Ponent amb el cingle o marge que és el Quer de Godila. A tramuntana, amb el camí públic que va a les quintanes immediates al Ripoll"*.

Altres documents dels anys 1128, 1171 i 1190 també fan referència a Cadafalch. El document de 1190 diu que part del mas pertany a Bernat de Vallverd, i que aquest la dona al monestir de Sant Llorenç del Munt per al manteniment de la capella de Sant Jaume de Vallverd. La masia no va passar a dependre de la parròquia de Castellar del Vallès fins al 3 de juny de 1859.

Can Cadafalch, assentat al peu d'un camí ramader, és un mas on tradicionalment s'aturaven els ramats en la transhumància dels Pirineus al Vallès.

Els actuals propietaris de Cadafalch pertanyen a la mateixa família que s'hi va establir el 1308, i donada la importància de la casa, alguns membres d'aquesta nissaga són esmentats en la documentació antiga referent als pobles de Castellar del Vallès i Sant Llorenç Savall que es conserva a diversos arxius públics. De la nissaga de Can Cadafalch coneixem sacerdots, com Antich Cadafalch, rector de Sant Feliu del Racó de 1417 al 1488 i Narcís Cadafalch, síndic de Castellar entre 1640 i 1653. Filla d'aquesta casa era Teresa Cadafalch i Bogunyà, mare de l'arquitecte modernista i polític Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) qui descriu *"jo sé per la meua mare quina raça forta surt d'aqueixes cases centenàries, amples de façana, amb pendentis suaus, amb porxadades assolellades, que semblen les que feia copiar en els mosaics de la seva vil·la el colonitzador romà de l'Àfrica proconsular. Pagesos deslliurats de segles del domini feudal, amos de sa casa pairal, conreadors d'un patrimoni del qual es vivia amb*

*economia, humilment però folgadamente, conserven en son tracte
quelcom de sa noblesa espiritual..."*

La història de la masia també hi ha notícies de les agressions (1612) i robatoris (1624) que tant sovintejaren en els segles XVI-XVII i que també afectaren el mas Cadafalch. Així com també es té notícia d'un incendi provocat el juny de 1836 pels enfrontaments de la primera guerra carlina.

A principis del segle XIX, Antoni Cadafalch, propietari de la masia, va fer construir una capella dedicada a Sant Antoni dins del conjunt de la masia. L'altar barroc i la talla de Sant Antoni juntament amb diferents tapissos van ser cremats durant la Guerra Civil, en un saqueig a la masia que va tenir lloc el juliol de 1936. Un cop acabat el conflicte bèl·lic la capella va ser decorada amb pintures a la cola per Muntada, un pintor terrassenc. Uns plafons emmarcats presenten les imatges dels sants dels diferents termes amb els que limita eclesiàsticament: Sant Iscle, Sant Esteve, Sant Llorenç, Sant Sebastià.... A la façana hi ha una pintura que representa unes pilastres que sostenen una cornisa marcant una obertura dins la qual hi ha un petit ull de bou. Fins al 1966, i en la festa de Sant Antoni, s'hi va celebrar missa.

La pallissa i l'edifici annex a la casa va ser restaurat entre 1983 i 1984. Els finestrals gòtics que hi van aparèixer afirmen que ja hi eren però que estaven tapiats.

Des de fa dècades, el poblament permanent del sector es redueix als masovers que fan estada a la masia de Cadafalch. Progressivament s'ha anat abandonant el cultiu de les terres, dedicades al conreu de cereals, llegums i vinya i els masovers s'han dedicat a la ramaderia. Fins fa unes dècades, s'havien dedicat a la vaqueria, però actualment es continua amb la ramaderia ovina i recentment s'ha introduït també la cria de cavalls.

Oral: Joan Companyó

8183

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

- FERRANDO ROIG, ANTONI. 1997. *Itineraris pel massís de Sant Llorenç del Munt. La Vall del riu Ripoll*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona
- PERICH VIDAL, GEMMA. 1989. *La Cort del Batlle de Castellar*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE. 1997. *Castellar insòlit*. Castellar del Vallès.
- PUIG I CADAVALCH, JOSEP. 2003. *Memòries*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona
- VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martin.
- VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro

NÚM. REF.: MHR-09

DENOMINACIÓ: Can Casamada
Altres denominacions: Can Amada; Casa d'Amada; Casa amada; Cadamada

SITUACIÓ: Camí de can Casamada (des de la ronda de Tolosa), Qm.2

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Edifici fundacional segle XIII. Reformes importants entre els segles XIV i XV. Ampliació al segle XVIII. Petites reformes als segles XIX i XX.

AUTORS: Desconeguts

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: -

CONTEXT: En mig d'un paratge de boscos i conreus, vora l'ermita de Sant Pere d'Ullastre.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable.
Qualificació: Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1)
Protecció existent: BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 22
Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 7

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada.
Condicions / servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ: 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ:

Mas de grans dimensions amb els volums principals, corts, graners i pallissa, al voltant d'un clos tancat, amb diverses construccions i magatzems exteriors, les terres de conreu i bosc. Hi ha documentació de l'assentament de la família en aquest lloc ja el 1217. El volum principal de la masia, de planta i dos pisos, és simètric amb tres crugies i coberta de dues vessants paral·leles a la façana principal a migdia, amb afegit posteriors a nord, i porta d'entrada emmarcada per un arc de mig punt adovellat. La gran galeria lateral de planta baixa i pis, adossada a est, data del 1783, i presenta arcs rebaixats de maó i coberta de teula de llata per canal. La portalada d'entrada i els coberts de magatzems d'una sola planta, tancant el conjunt edificat.

Els interiors conserven alguns elements originals; a la planta baixa les sales d'estar i la cuina, a la planta principal, la sala noble centrada com a distribuïdor de les habitacions de les crugies perimetrals, i a la planta segona les golfes, actualment rehabilitades com a estances.

Als seus terrenys s'hi troben una mina d'aigua i també un abeurador de pedra amb una font.

8185

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge. Agrícola.

Actual:

Habitatge. Agrícola.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo, el volum principal.

VALORACIÓ:

Exemple notable d'arquitectura rural residencial, encara amb gran activitat agrària.

PROPOSTES:

Incloure en el Catàleg

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 22 (alzina), núm. 23 (pi pinyer).

-la font llistada pel Centre Excursionista Castellarenc: font de can Casamada amb el núm. 112.

Nivell de protecció 2: Conservació.

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Caldrà integrar amb criteris paisatgístics la gran diversitat de coberts i naus de l'exterior del recinte clos, especialment dels del vessant nord. En properes ampliacions caldrà utilitzar materials i acabats integrats amb l'entorn.

DADES HISTÒRIQUES:

L'actual masia de Can Casamada no es correspon a la primitiva casa pairal documentada des del segle XIII. La tradició oral i unes restes, que van desapareixent, situen la casa originària a pocs metres de distància de l'emplaçament actual, a una petita esplanada situada a un nivell superior, a darrera de la masia actual.

La continuïtat de la producció agrícola a la masia ha provocat la progressiva desaparició d'un es de restes que encara s'observaven fa trenta anys: una gruixuda paret de tàpia, una torrota circular massissa de pedra de tortorà i les restes de l'antiga era enrajolada.

La nova i actual masia es construí a un lloc més ensotat, per tal que quedés més protegida i segura. De fet, la masia de Can Casamada és difícilment vista en la seva totalitat, per la seva situació.

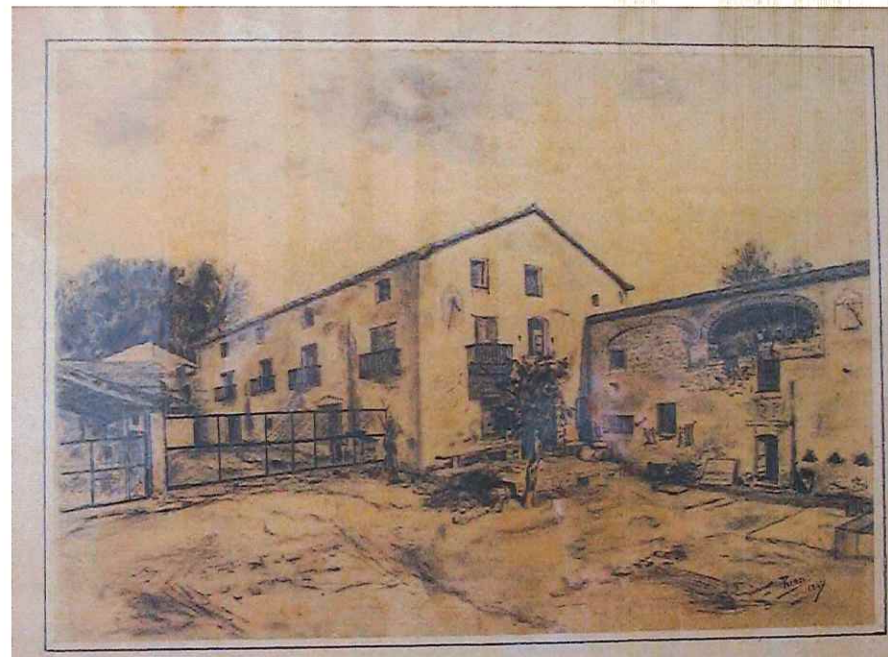
La família Casamada ha estat, excepte en un període molt concret de la història, la propietària de la masia i els terrenys de Can Casamada. La genealogia de la família Casamada retrocedeix fins al segle XII, tal i com queda reflectit en l'arbre genealògic que conserva la família realitzat, l'any 1937, pel metge Ignasi Casamada i Maurí a partir de documents i pergamins familiars. Del llinatge dels Casamada han destacat alguns dels seus membres com: Carles Casamada i Sampere (Castellar del Vallès, 1720 - ?), monjo jerònim que fou prior del monestir de Sant Jeroni de Murtra; Manel Casamada i Comella (Barcelona, 1772-1841), eclesiàstic i pedagog; Jaume Casamada i Viver (Castellar del Vallès, 1843-1903), un dels fundadors de la Caixa d'Estalvis de Terrassa; Ramon Casamada i Mauri (Terrassa, 1874-1936), farmacèutic, físic i químic. Doctor en Farmàcia i en Ciències.

En la història familiar dels Casamada és curiós i remarcable el fet del trencament en la continuïtat del cognom que, d'una manera ininterrompuda procedia, com a mínim, del segle XII. Josep Casamada i Mas (1757-1798) no va tenir cap fill baró i va tenir tres filles, la pubilla de les quals es casà amb Pau Morral. Malgrat això per tal d'assegurar la continuïtat, s'establí, d'acord amb els capítols matrimonials i d'acord amb el dret català vigent, que el cognom Casamada seria el propi de la seva descendència.

L'estreta relació de la família Casamada amb aquestes terres i masia ha suposat la pervivència de diverses anècdotes. Com per exemple el nom de l'alzina que es troba a peu de camí en el pla de la font, l'alzina Teresa, que segons la tradició familiar rep aquest nom perquè essent la dita Teresa pubilla de la masia, la va fer plantar. De ser certa aquesta tradició familiar ens trobaríem amb un arbre de dos-cents anys.

D'altra banda, en el camí que baixava a la font hi ha una petita cova que havia servit d'amagatall en èpoques de bandolers.

Ramon Casamada i Font explica en un anecdotari publicat en el Plaça Vella que durant les èpoques de verema la masia rebia treballadors francesos que dormien amb els mossos en un cos de la casa apartat del principal. Així doncs la família batejà aquest

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

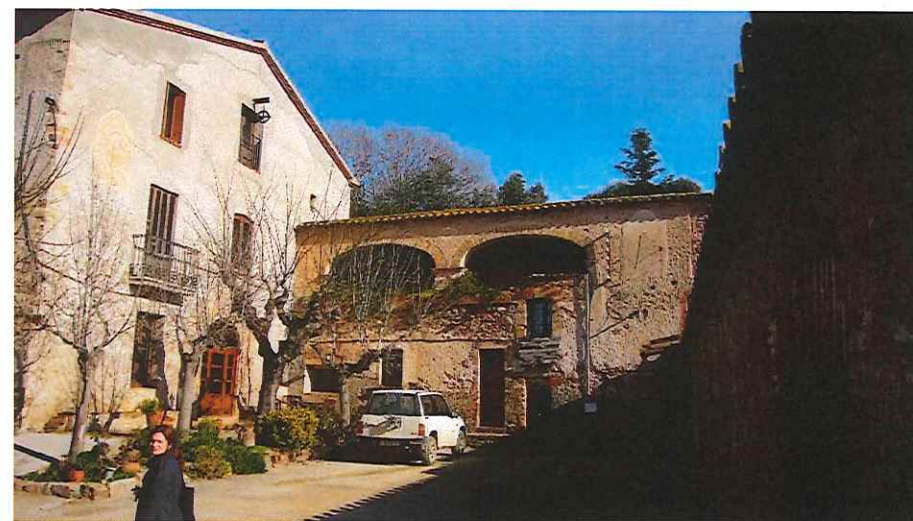
espai com "La França", i de rebot, també va prendre'n el nom la comuna, per la seva proximitat amb els dormitoris dels mossos i treballadors.

BIBLIOGRAFIA:**Gràfica:****Escrita:**

La Masia de Can Casamada. Plaça Vella, nº 13. Desembre 1984.
PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

Oral:

Ramon Casamada Font (Castellar del Vallès, 1923); Mireia Casamada Humet (Castellar del Vallès, 1968)

8187

NÚM. REF.: MHR-10

DENOMINACIÓ: Can Juliana
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Carretera BV-1249 de Castellar del Vallès a Sant Feliu del Racó

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segles XIII-XIV. Reformes el 1678 i el 2006

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba de ponent del Ripoll, a sud del nucli de Sant Feliu del Racó

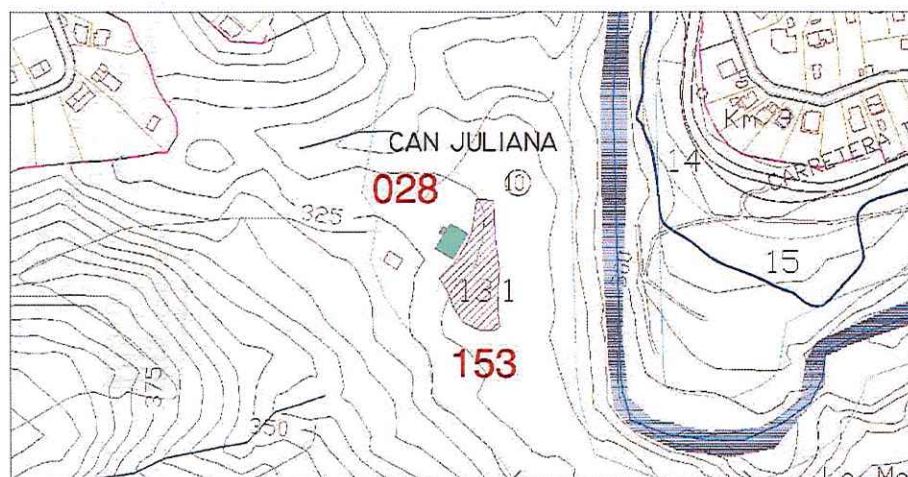
RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005.
Classificació: Sòl no urbanitzable.
Qualificació: Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1).
Protecció existent: BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, com a element núm. 28.
Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 70.

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada.
Condicions/servituts: No es coneixen.

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8188

DESCRIPCIÓ:

Mas format per l'agrupació de construccions amb l'accés per la zona més elevada a una antiga era, conformant la primera entrada amb un cos aïllat d'una sola planta i el volum principal a cota inferior mostrant un sol nivell (amb l'addició d'un cos per extensió). A sud est una portalada amb arc rebaixat de pedra tanca un pati més baix, amb l'accés principal amb cobert i annexos adossats. La masia, de dues plantes amb gran coberta a dues vessants paral·leles a la façana, presenta portal amb arc de mig punt de maó, i finestres amb llindes i brancals de pedra. A nord una escala de pedra adossada a la façana mena directament a la planta primera.

A l'interior, es conserven els sostres de la planta baixa en volta rebaixada de maó, i diversos festejadors. Disposa d'una antiga gruta cimentada i revestida d'obra, utilitzada actualment com a celler, amb traçat curt, corredor amb corba i esglaons i petita cambra oval amb podi. Havia estat utilitzada com a nevera. Conserva, a les cambres privades, una petita talla amb daurats d'una mare de déu. Disposa de mina d'aigua.

Habitatge

Habitatge i centre d'esport i aventura

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo. Ha sofert diversos processos de remodelació, sobretot pel que fa als cossos afegits. La vessant nord presenta un estat precari de conservació.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural. Interès històric per la trobada d'escriptors l'any 1953.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-el jaciment arqueològic JAV-14

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 24 (cirerer gran), núm. 25 (alzina mitjana), núm. 26 (alzina gran), núm. 28 (pi blanc mitjà), núm. 29 (pi blanc gran), 37 (alzina gran) i núm. 38 (alzina de dos braços).

-mina d'aigua

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

DADES HISTÒRIQUES:

La masia ja és esmentada el 1551, tot i que és més antiga, segurament dels segles XIII-XIV.

Fill d'aquest mas fou Juliana i Albert, pintor del segle XIX. El poeta i mestre en Gai Saber Joan Arús i Colomer n'era descendent per la branca materna. Joan Arús i Colomer va néixer el dia u de gener de 1891 a Castellar del Vallès, fill de Vicenç Arús i Rovira, fuster d'ofici i Maria Colomer Umbert, de família de propietaris rurals.

El pare era un convençut militant de la Unió Catalanista i, corresponsal de La Renaixença. Després d'estudiar a l'escola del poble i als escolapis de Sabadell comença a treballar portant la comptabilitat de diverses empreses de Sabadell però continua formant-se de forma autodidacta a nivell literari. Al 1914 publica el seu primer llibre de poesia i al 1922 ja té publicades obres en els camps de la poesia, l'assaig i la traducció poètica. L'any 1920 s'havia casat amb Teresa Ventura i Avellaneda, tretze anys més joves que ell i amb qui va tenir quatre fills dels quals només en van sobreviure tres. Joan Arús va morir a Castellar el 17 de maig de 1982 als noranta-un anys d'edat; home solitari per temperament, tant a nivell personal com a nivell d'escriptor, era conegut arreu pel seu caràcter abrupte i intemperant, alhora que pel seu humor bonhomí i inofensiu.

Com a poeta destacat de mitjans del segle XX a la finca de Can Juliana s'organitzaven trobades d'escriptors, com una que es troba documentada l'any 1953: Joan Arús, Joan Soler Vicens, Octavi Saltor, Ferran Valls i Taberner, Tàpies Mestres, Josep Ma. de Sagarra, Lluís Valeri i Carles Fages de Climent foren alguns dels poetes i literats de renom que hi van acudir. Hi ha una fotografia que recorda aquesta trobada penjada a la paret del celler de la masia. També una taula de pedra recorda aquestes trobades literàries que, quan feia bon temps es realitzaven a l'aire lliure. La primera sala i el celler avui estan comunicats però abans no ho estaven; en les reformes que es van realitzar el 2006 es va tirar a terra la paret i ara les sales es comuniquen però veiem que eren estances diferents per les rajoles del sostre.

La mare de Déu que es conserva a la masia està en les habitacions que es reserva la propietària, la senyora Isabel Mach. És una imatge petita, d'uns 30 centímetres i tenia un bany daurat però actualment, gairebé ha desaparegut. Es troba situada en una petita obertura de la paret.

La llinda de la finestra on hi ha la inscripció: "IHS 1678" es troba també en les dependències privades, però no es veu des de l'exterior ja que, tot i que antigament la finestra era exterior avui s'ha convertit en una petita porta d'accés a una habitació on abans hi aixafaven el raïm.

La masia conserva, en les habitacions que es reserva la propietària, un banc de fusta amb la data de 1773 gravada al mig juntament amb una creu; el banc porta els noms Arenes Fuste, Gaume Olive, Juan Sallent, el qual sembla que era dipositat a l'església de Sant Feliu del Racó. També es conserva una cadira de fusta gravada amb la data de 1726.

La gruta és una petita construcció subterrània situada a la part del celler que consta, simplement, d'un corredor en corba i escala, donant a una cambra oval i amb podi. Tota la gruta roman molt cuidada i en temps recents fou revestida d'obra per ser utilitzada com a fresquera. Es diu, malgrat que no en tenim cap confirmació, que aquesta gruta era, originàriament, més llarga. Si era així, l'estructura primitiva hauria estat tapiada i reformada tal com la veiem en l'actualitat. L'orientació de la cambra és d'oest.

8190

Dipositats en una entitat privada local, l'Arxiu d'Història de Castellar, es troba una sèrie de disset documents de caràcter privat que es remunten fins al segle XV i arriben fins al segle XVIII. La unitat d'aquesta agrupació la dona la família Juliana, protagonista dels esdeveniments que centren els actes jurídics en cada document contingut. Els pergamins ens donen informació de la vida legal dels pagesos medievals i també de la dimensió social que tenien entre els seus veïns, de la ubicació dels diversos nuclis de cases que després es van convertir en l'actual població, els diversos noms de les famílies que varen existir al nucli habitat... El manuscrit més antic data del 1463. Cada manuscrit va anar incorporant-se a la família Juliana, que eren pagesos de remença i posseïen el domini útil del mas Juliana, quan un acte social important requeria el seu registre en un document notarial. Aquesta documentació fou emmagatzemada al mas quan aquesta encara gaudia d'un valor jurídic. Posteriorment, es van anar convertint en un fet històric que calia conservar com a memòria i preservació del passat.

En l'actualitat la masia és propietat d' Isabel Mach Saladich

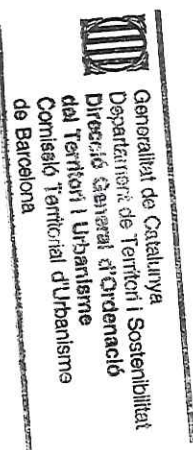
BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Escrita:

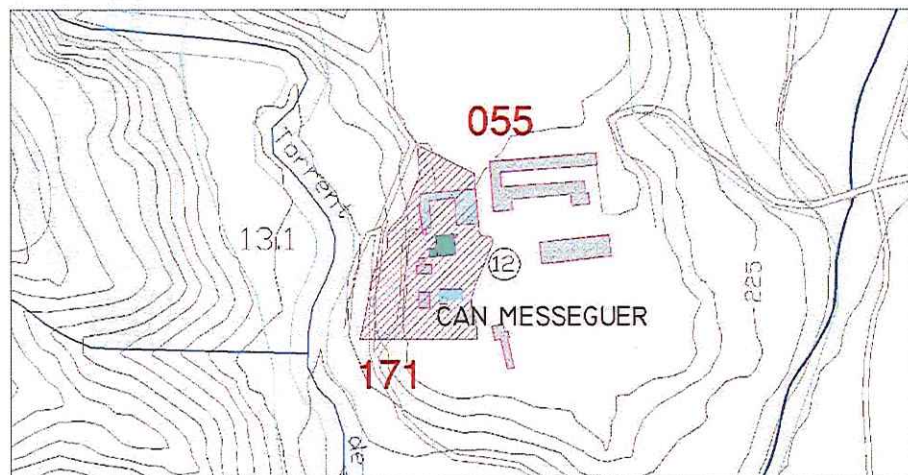
- PLAÇA VELLA. 1999. *Pergamins de can Jauliana*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 45.
- PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE; PUIG GIRALT, ENRIC. 1993. Les grutes de Castellar. *Plaça Vella*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 35.
- VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
- Isabel Mach Saladich (Castellar del Vallès, 1935) i Puri Belmonte Rincón (Sabadell, 1963).

Oral:

NÚM. REF.:	MHR-11
DENOMINACIÓ:	Can Messeguer
Altres denominacions:	Antiga casa de Sant Martí
SITUACIÓ:	Carretera 1415, de Castellar a Terrassa, quilòmetre 23'9
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Masia del segle XII. Església referenciada el 1035.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Al vessant meridional del terme municipal, entre el Torrent de Can Messeguer i el riu Ripoll a ponent de la carretera B-124.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrícola. Agrícola-Ramader (Clau 13.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 12
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1: 5000

Departament d'Urbanisme
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per masia i dependències annexes, ordenat regularment formant un primer pati d'accés amb jardins, piscina i pistes, i dependències posteriors formant un segon pati amb font central. Tres naus de grans dimensions a llevant dedicades a l'explotació equina i hípica.

Edifici principal de planta baixa i dues plantes amb coberta a dos vessants amb carener paral·lel a façana a migdia, la qual presenta una composició simètrica de portal i dues grans finestres a planta baixa, tres balcons a planta principal, i tres finestres a planta golfes (arcs rebaixats, barbacanes i tortugades tot de maó ceràmic, i paraments de pedra i morter de calç). Remata el conjunt un rellotge de sol de considerables dimensions. Cos afegit a ponent, d'una sola planta. Portalada lateral a llevant que mena a dependències posteriors de menor alçària, al voltant de pati.

A l'interior, en planta baixa, a la banda dreta l'escala, celler, la comuna, dormitoris i una sala gran. A l'altre cantó cuina i un dormitori que empraven els propietaris si no volien pujar al primer pis amb l'era al fons. El primer pis, a banda i banda de l'escala trobem dos dormitoris i cuina. Al mig, l'entrada del pis amb la gran sala centrada i a cada banda tres dormitoris més. A la planta golfes, rebost de matança, magatzem de gra i dormitoris de servei.

Disposa de mina d'aigua

Restes de l'església romànica en obertures cegades de planta baixa.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge, conreus

Actual:

Habitatge, hípica

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo**VALORACIÓ:**

Exemple notable interès arquitectònic i històric

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui :

-el jaciment arqueològic JAV-02

-les fonts llistades pel Centre excursionista Castellarenc: núm. 1 "font de Can Messeguer" i núm. 2 "font Xica de Can Messeguer."

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

DADES HISTÒRIQUES:

L'antiga casa de Sant Martí, avui masia de can Messeguer, és actualment, una casa residencial. El mot messeguer indica "lloc de messes", els feixos de cereals quan es fan les feines de sega i batuda al camp. El nom podria tenir el seu origen en els amplis camps que hi ha als voltants de la masia. Al segle XIV, Guillem de Santmartí va ocupar l'Abadia de Sant Llorenç del Munt.

La família Mas Puig va arribar com a masovers a la masia de can Messeguer l'any 1939, passat el conflicte civil. Amb el fill i la jove, i un mosso, van conrear la terra fins el novembre de 1961. La família cuidava les terres de secà cultivant cereals, blat, ordi..., els horts que eren tres peces de regadiu, la vinya que amb els anys es va anar extenent, les oliveres, els ametllers... Malgrat que les terres eren de secà gràcies a una mina d'aigua van fer una font i l'aigua passava de la font a una bassa i d'aquí a un gran safareig que regava l'horta més propera a la masia.

Els masovers també tenien bestiar: vaques, porcs, gallines, oques... Un fet curiós és que a l'hivern arribaven a la finca pastors amb els seus ramats d'ovelles provinents de Castellar de n'Hug. La família Mas Puig els donaven l'estada a la masia i els permetien pasturar a les terres i, a canvi, n'aprofitaven els fems. Moltes vegades, aquestes estades també es realitzaven a les terres de la masia de Cadafalch.

La família feia la vida a la banda del darrera de la masia, la que dona a l'era. Emmarcant-la hi havia les quadres pels cavalls, les corts dels porcs, un porxo pels carros i per les eines i les quadres pels ramats. Els pares vivien en un pis integrat a la primera planta de la masia mentre que el fill i la jove vivien a la planta baixa; els mossos i els pastor feien la seva estada a la segona planta.

Els propietaris de la finca, el senyor Geis Bosch de Terrassa, anaven a la masia cada cap de setmana. Els arrendataris anaven a terç amb els senyors, dues tercers parts de tot el que produïa la masia era per als masovers i la resta per als propietaris. De vegades passaven els estius a la finca però els masovers no els havien de fer les feines de casa ja que una minyona se n'encarregava. La jove de la casa, la senyora Maria Àngels Rovira, a part d'ajudar en les tasques pròpies de la masia, treballava a Can Barba, una de les empreses Tolrà. Diàriament anava de la finca fins a la fàbrica pel camí d'el Rieral, passant per una passera que travessava el riu i que comunicava amb la fàbrica; si havia plogut o el riu baixava amb un cabal molt alt, anava a treballar anant fins a can Sallent i seguint per la carretera.

La Maria Àngels també era l'encarregada de portar diàriament la llet que es produïa a la masia fins a Castellar on es podia comprar en diferents establiments de la vila. A més a més de la llet, i segons la temporada, també portaven a vendre patates, ous, tot tipus de verdures...

8194

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

L'església de Sant Martí estava situada a la masia de Sant Martí, avui coneguda com a Can Messeguer. El límit del terme parroquial passava justament pel mig de la finca, de manera que la casa pertanyia a la parròquia de Sant Esteve de Castellar i l'església, a la de Sant Julià d'Alta. La primera referència documental de l'església és la venda d'una peça de terra situada a la vila, en el terme de Castellar, tocant a Sant Martí, el 1035. A través d'un testament de 1152 atorgat a Ramon Amat, se sap que hi havia més d'un altar i, per tant, també hi havia més d'un àbsis i que un d'ells estava dedicat a sant Joan.

En el segle XVI l'església fou reedificada i beneïda pel rector de Sant Feliu de Sabadell. A principis del segle XX l'església fou destruïda quan els amos de la masia la van construir la casa nova i, possiblement, en van utilitzar els materials. El 1873 Mn. Antoni Vergés i Mirassó va visitar la masia i va poder comprovar que les restes dels annexos i una torre de dos pisos, de petites dimensions i les arcades dels baixos tapiades, havien estat reutilitzades; a la pallissa hi havia dues ares de marbre, corresponents als altars de sant Martí i de sant Joan, i una figura de pedra que va identificar amb una cartela o base d'arcada gòtica.

El 1782 encara hi havia una capella romànica però posteriorment va desaparèixer. En l'actualitat la masia és propietat de Maria Concepció Aymar Ducet

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

- ANTONELL, ALBERT. 2006. *Descobrir Castellar*. Setmanari Forja. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
Oral: Maria Àngels Rovira Picañol (Castellar del Vallès, 1932).

NÚM. REF.:	MHR-12
DENOMINACIÓ:	Can Pèlachs o Can Pèlacs
Altres denominacions:	Can Pèlags
SITUACIÓ:	Carretera C-1415, quilòmetre 26'5
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Edifici fundacional segle XIII. Reformes importants entre els segles XIV i XV. Reformes als segles XVI i XVII. Ampliació al segle XVIII. Petites reformes als segles XIX i XX.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	Guillem de Pèlags
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	En una terrassa fluvial, a la dreta del riu Ripoll, damunt el gorg de Can Barba i vora la carretera de Terrassa, en un paratge envoltat de vegetació autòctona de pi i alzina.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Parc Forestal. D'especial protecció (clau 12.2)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 30. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 14 Malgrat no estar registrada com a BCIN, cal considerar-la com a tal per tractar-se d'una masia fortificada, segons Decret de 22 d'abril de 1949.
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituts:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8196

DESCRIPCIÓ:

Mas format originàriament per un casal fortificat, amb torre i perímetre emmurallat de planta quadrangular amb espitlleres. La construcció disposava de dues arcades apuntades en planta baixa, i planta pis amb sostres enteixinats (XIV-XV); actualment s'han consolidat les tres crugies originals, dignificant la planta baixa (cellers i magatzems), i la planta primera (sala principal i cambra), com encara n'és mostra el finestral del gòtic flamíger tardà de llevant.

Al segle XVI s'eliminà la torre i es van tapiar algunes espitlleres, amb l'ampliació d'una nova crugia a nord, de magatzems i coberts, que acabà estructurant la imatge actual del volum principal. Completen el conjunt porxos i magatzems d'una sola planta annexats a ponent, safareig a sud, i portalada d'accés amb barri i tancat pel nord.

Actualment presenta una volumetria compacta (sense annexos a ponent) de planta baixa, pis i golfes (del volum original), i crugia adossada a nord de planta baixa i pis, tot amb diversos trams de coberta. Façana principal d'accés a llevant amb portal adovellat de mig punt de pedra sorrenca i finestres amb espitllera.

A l'interior es conserven diversos elements originals: els arcs apuntats, sostres enteixinats, sostres de maó amb volta de mocador, festejadors de finestres, brancals i llindes de pedra de portes i passos, llars de foc i forn de pa.

-l'arbre monumental núm. 54 del llistat de l'annex III del PGO: roure de la font de Can Pèlachs.

Nivell de protecció 1: Integral.

Nivell de protecció 4: Ambiental.

8167

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge, agrícola i ramader.

Actual:

Habitatge. La proximitat de l'habitatge de segona residència dels Tolrà (el Ranxo), construït a la dècada del 1940, va fer que la masia fos utilitzada com a casa del masover, i en certa manera, anà caient en desús.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Ha sofert diverses transformacions al llarg del temps; actualment s'està fent una rehabilitació integral del conjunt edificat, sobretot del seu interior. Bon estat de conservació.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural. Constitueix una fita en el paisatge del riu Ripoll i un dels exemples històrics i arquitectònics més rellevants del terme de Castellar, tant pel que fa a l'activitat econòmica lligada a la terra com al seu caràcter d'element defensiu de la contrada.

Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA).

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la protecció de BCIL, fins registrar-la amb la categoria de BCIN, i finalitzar el tràmit de Declaració específic previst a la llei del Patrimoni Cultural Català, que s'ha de tramitar prèvia incoació per part del Departament de la Generalitat amb competència en Cultura.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-el jaciment arqueològic JAV-10, i tots els espais susceptibles de contenir restes arqueològiques (inclòs l'àmbit del Ranxo)

-la font de Can Pèlachs, llistada amb el núm. 14 pel Centre Excursionista Castellarenc;

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica(AEA).
Conservació de la volumetria exterior i els elements originals de les façanes. Manteniment de l'estructura constructiva i funcional de l'interior.

DADES HISTÒRIQUES:

El mot pèlag, com a topònim, sempre va associat a zones engorjades de la riera, en indrets on abunden els gorgs o pèlags. Castellar del Vallès és terra de gorgs, o utilitzant el mot antic, terra de pèlags. L'any 1030, entre la documentació del diplomatar del monestir de Sant Llorenç del Munt s'esmenten pèlags: *Pelago Lato*.

La primera referència documental que s'ha trobat i que esmenta algú del llinatge Pèlags vinculat al terme de Castellar del Vallès pertany a un document del fons de l'arxiu Fontcoberta, barons de Castellar del Vallès. Segons l'inventari descriptiu d'aquest arxiu, l'any 1202 Pere de Clasquerí establí a cens a Guillem de Pèlags una peça de terra que havia estat de Ponç Soler, al terme i parròquia de Castellar del Vallès. La segona referència documental la trobem en l'acta de fundació del benefici eclesiàstic del Sant Esperit, a la parroquial de Sant Esteve de Castellar de l'11 de gener de l'any 1269. El document ens informa que Guillem de Pèlags havia acumulat un patrimoni al·lodial considerable: tenia masos, terres i cases a Castellar del Vallès, Sant Julià d'Alta, Sant Esteve de la Roca i Palol, i moltes d'aquestes propietats havien estat comprades per ell mateix. L'expansió territorial dels Pèlags no acaba amb Guillem, ja que el seu fill Berenguer consta, l'any 1275, com a propietari útil del mas Serra de les Fàbregues.

El mas i el llinatge Pèlags dels segles XIV i XV no sembla que continués l'empenta econòmica del Guillem de Pèlags del segle XIII, però es va mantenir dins una categoria que es podria anomenar de pagesos benestants. En el segle XVI, la família Pèlags va tenir problemes de relleu de descendència, ja que el balanç de terres de començaments del segle XVI no és el mateix que el de finals. Al llarg del segle XVII, la família Pèlags viu un període d'estabilitat i els fills de la casa van tornar a ser pagesos del mas.

Ja en el segle XVIII, el cadastre de Patiño, de l'any 1716, fa un retrat aproximat del que era can Pèlags, de 45 quarteres de terra, i en aquell moment la propietat es localitzava a les dues bandes del Ripoll: a la banda dreta de la casa hi havia l'hort, un molí i camps de cereals; i a la banda esquerra hi havia el Pla d'en Pèlags. Les terres properes a la casa es destinaven al cereal i a l'horta, i les del pla de l'altra banda del riu als cereals, l'olivera, la vinya i el bosc. La vinya, però, ja ocupava el segon lloc en extensió, pel davant de l'olivera i l'horta, però encara quedava molt lluny del paisatge que a final del segle XVIII tindria aquest rodal, on la vinya assoliria un paper destacat. Per les descripcions de mitjan segle XIX, en què la major part de la propietat de can Pèlags era destinada a la vinya, és de suposar que la segona meitat del segle anterior marcaria l'inici de l'expansió de la vinya i, de retruc, reformes i ampliacions a

8168

la casa per donar cabuda a les noves necessitats d'espai per a la vinya, com els cellers, els cubers o les premses.

Després de la guerra del Francès (1808-1814), i ja entrada la segona dècada del segle XIX, el mas es va veure obligat a vendre's part de les seves terres. La família de can Pèlags va fer el mateix que la majoria de cases de pagès del rodal: establir a cens o parceria les terres més allunyades i més marginals de la propietat que podien donar algun rendiment si es plantava vinya. A les primeres inscripcions registrals de l'any 1866 consta que can Pèlags només tenia 28 quarteres de terra. Tot i les desviacions, una declaració de superfície tan petita s'ha d'interpretar com que no es van incloure les terres que es tenien a cens o parceria (uns vint títols). Després de la fil·loxera (al Vallès va començar a penetrar el 1883), hi hagué un retorn de les terres dels parcers als propietaris.

El 30 d'agost de 1934, el darrer hereu de can Pèlags, en Melcior Pallàs Fatjó, habitant del poble de Castellar del Vallès, solter i d'edat avançada, va vendre la propietat de can Pèlags al fabricant tèxtil Carles-Tolrà i Amat a canvi d'un vitalici mentre visqués, i de l'usdefruit de la propietat. El 7 de novembre de 1945 moria Melcior Pallàs, acabant així la llarga història d'una família i del mas d'origen medieval.

L'any 1941 moria Emili Carles-Tolrà i Amat, i heretà can Pèlags el seu fill Josep Carles-Tolrà i Coll, qui l'any 1953 va redimir el cens emfitèutic que gravava la propietat de can Pèlags i que s'havia de pagar als Barons de Castellar. Aquesta actuació va significar tancar definitivament el que encara quedava de l'Antic Règim i dels lligams amb un model de propietat no burgès. Es redimí el cens del domini alou que havia estat, primer, dels Montcada; després, dels Clasperí; més endavant, dels Salcedo i els Meca conjuntament; dels Sentmenat, i, finalment, dels Fontcoberta. A partir d'aquí, els Carles-Tolrà farien una nova *Casa Torre*, "*El Ranxo*" (amb el significat actual del terme "torre", com a habitatge de segona residència), al costat de l'antiga casa, restant la masia com a masoveria.

Josep Maria Carles-Tolrà i Coll morí l'any 1978. Al seu testament va deixar la torre, la masoveria i tota la propietat de can Pèlags, a títol proindivís, als seus fills Emili, Josep Maria, Maria Teresa, Montserrat i Maria Rosa Carles-Tolrà i Bofill. Els fills i propietaris van arribar a un acord de repartició d'herència l'any 1983. Can Pèlags quedava a parts iguals pels germans Emili, Josep Maria, Maria Teresa i Montserrat. A partir de l'acord familiar s'accelerà la venda de terres. Des del mes d'agost de 1983 es van fer vendes de lots de terra importants, "paquets", tots ells, majors d'una hectàrea i, així, en començar l'any 1987 els germans Carles-Tolrà havien venut 41 hectàrees de terreny, pràcticament tot el que quedava de la finca. Aquest mateix any 1987, els masovers van abandonar la masia. Va començar, així, un procés d'enrunament molt ràpid, agreujat per alguns actes vandàlics, com va ser la mutilació de dos

finestrals gòtics de l'edifici, ja que la casa va quedar deshabitada. El 1994, la casa del mas de can Pèlags, la Torre dels Carles-Tolrà i el terreny circumdant, és a dir, tot el que restava de l'antiga finca, fou comprat per Francesca Clusellas i Lloret, l'actual propietària.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

- COLL RIERA, JOAN-MANUEL; CANYAMERES RAMONEDA, ESTEVE. 2001. *Can Pèlags. Castellar del Vallès-Vallès Occidental. Estudi històric i arquitectònic*.
COROMINES, JOAN. 1988. *Diccionari etimològic complementari de la llengua catalana*. Vol VIII. Curial. Barcelona.
FERRANDO ROIG, ANTONI. 1987. *El monestir de Sant Llorenç del Munt i les seves possessions*. Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.
IGLÉSIES FORT, JOSEP. 1979. *El Fogatge de 1553, estudi i transcripció*. Fundació Salvador Vives Casajosa. Barcelona.
PERICH VIDAL, GEMMA. 1989. *La Cort del Batlle de Castellar*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
PUIG USTRELL, PERE. 1995. *El monestir de Sant Llorenç del Munt. Diplomataris dels segles X i XI*. 3 Vols. Fundació Noguera. Barcelona.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografia mèdica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

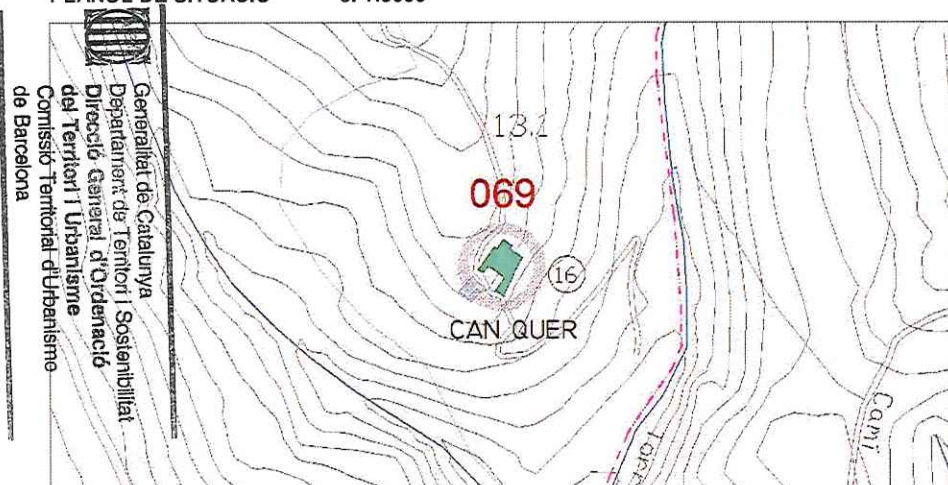
Oral:

Francesca Clusellas Lloret (Castellar del Vallès, 1940).

NÚM. REF.:	MHR-13
DENOMINACIÓ:	Can Quer Vell
Altres denominacions:	Mas Cuiàs
SITUACIÓ:	Masia: Camí de Can Mariner, direcció sud-est Pintures: a l'habitació principal de Can Quer
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Masia del segle XIV. Esmentat com a Mas Cuiàs al segle XIII, concretament el 1249. Restauració de la teulada el 1990. Pintures del segle XVII-XVIII i recuperades arran de la restauració de la teulada.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	Pintures: Bonaventura Quer i la seva esposa Marianna Quer
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Al límit sud est del terme municipal, vora el camí de la Salut, en un primer entorn desforestat, rodejat de boscos, en un indret prominent amb pendent vers a sud.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1)
Protecció existent:	BPU Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 16

RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions / servituds:	No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

8200

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per l'edifici principal de masia, cossos adossats a ponent i llevant (magatzems), conformant un pati semiobert en U orientat a migdia. A cota inferior i a sud es situa un cobert que defineix el conjunt.

La masia, de planta baixa i pis, amb coberta de dues grans vessants paral·leles a la façana principal i ràfec prominent, presenta una composició asimètrica amb portal d'accés amb llinda de pedra, tres finestres de factura gòtica de pedra sorrenca, un rellotge se sol amb la inscripció de Mas Quer, i un banc vora el portal també de pedra. Resten trams d'antics arrebossats amb morter de calç, dels paraments de gran gruix de pedra i còdols.

El cos adossat a ponent, de doble alçària i cobert amb un sola vessant, amb finestres de dimensions reduïdes amb llindes i brancals de pedra. A llevant, el cos adossat a la façana principal presenta dues vessants, i obertures diverses amb brancals de maó i llindes de fusta.

La masia té una gruta no explorada.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge, agrícola i ramader.
Actual: Deshabitada.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Coberta de teula recentment refeta amb bigues de fusta, llates i rajola. Façanes també en bon estat. Interiors precaris.

VALORACIÓ:

Cal remarcar la puresa volumètrica i compositiva del conjunt. Així com les tres finestres de factura gòtica amb elements ornamentals de notable interès, i les pintures i elements interiors de decoració (actualment són a la Facultat de Belles Arts de Barcelona). Element d'interès històric i arquitectònic.

Constitueix una fita en el paisatge boscós, amb vistes panoràmiques a sud.

PROPOSICIONS:

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

Incloure en el catàleg.

Elevat a la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-la font pròpia llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 110 "Font de can Quer".

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

Nivell de protecció 1: Integral

Nivell de protecció 4: Ambiental.

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de la volumetria exterior del conjunt principal i composició i ornaments de la façana principal. En properes actuacions caldrà eliminar el cobert a sud realitzat amb materials impropis.

DADES HISTÒRIQUES:

Al llarg del temps la masia de can Quer és habitada de manera intermitent. Tot els béns de la finca es van inventariar entre 1461 i 1463. El canvi de nom de Can Cuiàs a Can Quer es produeix quan Margarida Cuiàs i Salvatella s'uneix en matrimoni amb Joan Quer, al 1498.

A començaments de la dècada de 1990 arran de les obres de rehabilitació del sostre de la casa a càrrec del paleta i pintor Antoni Costa van aparèixer, en una de les habitacions del segon pis que dona a la façana principal de la casa, unes pintures murals. De les pintures només se'n veia una petita part donat que estaven recobertes per diferents capes de pintura, donant la impressió de ser més extenses. Les pintures murals que dataven del segle XVII o XVIII ja que tenen una clara tendència barroca i mostraven la Mare de Déu del Roser, que n'és la imatge principal, Crist Crucificat, la Dolorosa en una paret i en una altra un Ecce Homo, senefes i unes inscripcions. Tot el conjunt menys la Mare de Déu del Roser fa referència al tema de la Passió. Es creu que es tracta d'un art popular.

Les pintures murals estan realitzades en dues parets diferents: en una de les parets trobem les sanefes, el Crist crucificat i la Verge dels Dolors; en l'altra paret trobem la Verge del Roser, l'Ecce Homo, una sanefa al voltant d'una finestra i una inscripció que fa referència als avantpassats dels Quer.

Els colors predominants són els vermells, els ocres i els negres.

La inscripció diu:

"marianna quer file de
ysidro poses
mariete quere file de
yaume quer
aposeno de Bonaventura
quer y de marianna
mulleris suia

La transcripció de la inscripció diu així: "Mariana Quer, filla d'Isidra Poses filla de Jaume Quer Bonaventura. Aposento de Bonaventura Quer i Mariana muller seva". Bonaventura Quer era l'amo de la masia el 1716 i 1723. Una possible interpretació és que Marianna Quer, filla d'Isidra, desitja tenir de marit al fill de Jaume Quer. La cambra és de Bonaventura Quer i de la seva dona Marianna.

Les pintures foren restaurades el 1994 pel Departament de Restauració de la Generalitat de Catalunya i arrencades el 1995 pel Departament de Restauració de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona. Avui es troben en vies de restauració final al ser ja traspassades sobre un suport mòbil.

La masia té una gruta que no ha estat explorada ja que només es veu l'entrada i aquesta està reomplerta de runa i no s'hi pot accedir. En l'actualitat la masia és propietat d'Emília Argemí Sallarés

Escrita:

PLAÇA VELLA. 2001. *Pintures mural de Can Quer Vell de Castellar del Vallès*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 47.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1993. Tres pintures murals del segle XVII. *Plaça Vella*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 36.

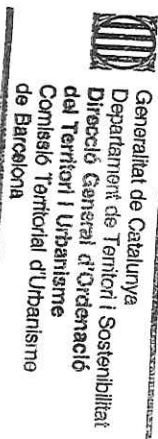
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

VERGÉS I SOLÀ, LLUÍS. 1972. *El llibre de Castellar. Història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats, Sant Feliu del Racó i Les Arenes*. Sant Llorenç Savall. Emegé.

VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

Oral:

Marta Llobet Pifarré (Castellar del Vallès, 1969).

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

PLAÇA VELLA. 2001. *Pintures mural de Can Quer Vell de Castellar del Vallès*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 47.

NÚM. REF.: MHR-14

DENOMINACIÓ: Can Faixero
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Límit sud-est del terme, accés des del Camí de La Salut.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Principis s- XIX, com a vivenda

AUTORS: -

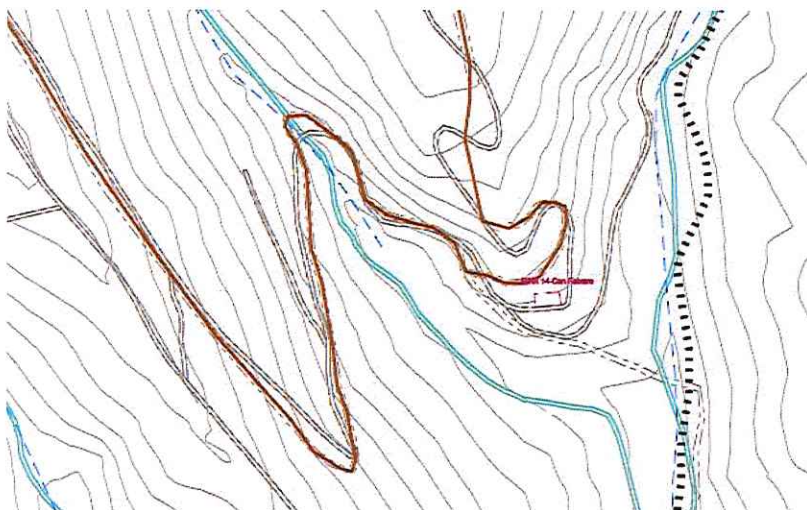
PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial.

CONTEXT: Al límit sud est del terme municipal, vora el camí de la Salut, en un primer entorn desforestat, rodejat de boscos, en un indret prominent amb pendent vers sud.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona agrària. Subzona agrícola-ramadera (Clau 13.1)
Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Ajuntament de Sabadell
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

DESCRIPCIÓ: Edificació de tipus residencial, de petita dimensió i que fou reformada després de la guerra civil per ser habitable. Actualment està en desús i amb la coberta derruïda en part

EVOLUCIÓ D'USOS
Original: Residencial
Actual: Desús

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Ruïnós

VALORACIÓ:

PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable. Nivell de protecció 4: Ambiental.

DADES HISTÒRIQUES:

La vivenda no fou mai una masia, i de fer va ser construïda a primers de segle XIX per un sabadellenc dit "el Faixero", que ho va fer perquè la seva dona havia de viure fora de la ciutat per motius de salut .Posteriorment, després de la Guerra Civil s'hi van dur a terme unes modestes i precàries reformes perquè fos habitable. Avui és pràcticament una ruïna.

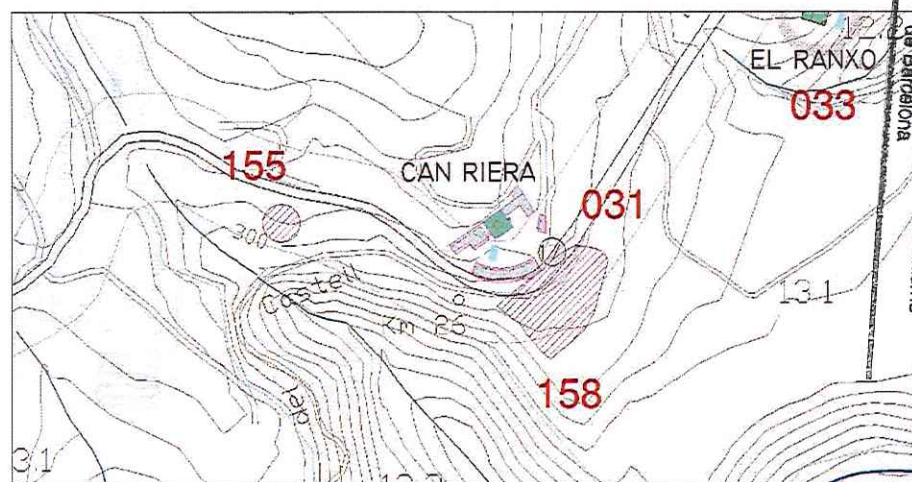
BIBLIOGRAFIA

Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL , ALBERT. 2006.
Escrita: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL , ALBERT. 2006.
Oral: -

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.:	MHR-16
DENOMINACIÓ:	Can Riera
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	Carretera C-1415, de Terrassa a Castellar, Qm. 26'100
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Aproximadament al segle XIV. Reformada el 1882.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	En un replà elevat i al vessant nord del primer revolt de la carretera de Terrassa, enfront la cruïlla del camí del Castell de Castellar.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària. Agrícola-Ramader (clau 13.1)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 29. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 17
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per casa senyorial, cossos adossats i annexes. Ordenació formant pati-balcó arbrat de forma semicircular pel vessant de migdia, amb l'edificació annexa sobre mur de contenció de terres respecte la rasant més baixa de la carretera de Terrassa. El conjunt resta clos per la casa i altres cossos adossats a nord, pel sostre amb barana de l'edificació semicircular a migdia i per ambdues portalades laterals.

Volum principal de casa senyorial de planta quadrada, amb dues plantes i remat de lluern central quadrada amb una planta més. Coberta de quatre vents amb barbacanes prominents mostrant els caps ornamentats de les bigues i l'enllatat de fusta de suport de les teules de coberta. Destaca la composició ordenada i preferentment vertical de les obertures.

A l'interior en planta baixa, a llevant la cuina i rebost al fons i a ponent el menjador i una habitació; al fons, el celler. A la primera planta una gran sala central amb dues habitacions a banda i banda i al fons, quatre habitacions més amb lavabo. L'escala segueix fins al remat superior on hi ha una petita habitació amb vidrieres als quatre cantons com a mirador.

Cossos laterals adossats de grans dimensions. Destaca l'edificació annexa, de maó, amb ritmat de pilastres marcades i finestres bessones, així com l'estructura interior amb sostres de grans revoltons.

8205

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge, agrícola i ramader.
Actual: Habitatge i ramader (cria de gossos)

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo.

VALORACIÓ:

Conjunt valuós per la seva ordenació i per la qualitat volumètrica i arquitectònica de les edificacions.
Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA)

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg
Mantenir la categoria de BCIL.
Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:
-els jaciments arqueològics JAV-3 i JAV-4
-els arbres monumentals del llistat de l'annex III del PGO: núm. 68 surera del Torrent de Can Riera I, i núm. 69 surera de Can Riera II; i l'arbrada núm. 7.
-les fonts llistades pel Centre Excursionista Castellarenc: amb el núm. 13, font de Can Riera i amb el núm. 10, font de les Canyes.
Nivell de protecció 2: Conservació.
Nivell de protecció 4: Ambiental.
Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació de la volumetria exterior i la composició de façanes de la casa senyorial i també de l'edificació annexa de planta semicircular.

DADES HISTÒRIQUES:

En documents de l'arxiu del Castell de Castellar consta, el 1799, el Manso Riera. La finca de can Riera era propietat de la família Tolrà.

La família Casanovas Garcia va arribar a Castellar del Vallès, més concretament a la finca de can Riera l'any 1945 i hi van viure fins el 1961. Amb anterioritat havien estat arrendataris de la família Tolrà a Cabrils, d'on són originaris els Tolrà. La mare, Francisca Garcia havia estat durant set anys la cambrera de la senyora Emília Carles-Tolrà i el pare, Enric Casanovas era el capataç d'una brigada d'homes que s'encarregaven del manteniment de la finca de Cabrils. Quan la Francisca i l'Enric es casen passen a ser arrendataris d'una casa de pagès propietat dels Tolrà, però després de la guerra civil els senyors es venen les terres de Cabrils i la família Casanovas-Garcia arriba a Castellar per mediació de la família Tolrà quan els antics masovers de can Riera, la família Vilaclara, deixa la casa.

La finca de can Riera és una gran propietat envoltada de boscos, vinya, avellaners, oliveres... els masovers s'ocupen de les tasques pròpies d'una casa de pagès i també conreen fruita, verdures i hortalisses per a consum propi. També tenen bestiar a les instal·lacions que queden sota el pati; allí hi ha conills, gallines, cabres... tot i que els antics masovers hi cuidaven vaques. També hi havia un trull per a l'oli.

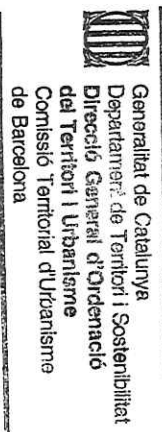
La llum elèctrica no va arribar a la casa fins l'any 1960, poc abans que els masovers marxessin de la finca. Matilde Casanovas recorda que a l'estiu els desapareixia fruita i verdura per la proximitat de la finca a la carretera i al riu on venia molta gent dels pobles veïns a banyar-se.

Quan els senyors Tolrà venien a Castellar no s'estatjaven a can Riera, malgrat que els anaven a visitar. Camila i Matilde Casanovas recorden com Josep Valls Taberner venia de visita a la masia i explicava com en vida de Josep Tolrà i Abellà, a finals del segle XIX, un parent seu havia passat llargues temporades a can Riera fent cures de salut i repòs, pròpies del moment.

Després que la família Casanovas deixés can Riera altres masovers es van fer càrrec de la finca fins que la família Tolrà es va vendre la masia en la dècada dels anys setanta. En l'actualitat la casa és propietat de Pedro Pujals Prats

Oral:

Camila Casanovas Garcia (Cabrils, 1923) i Matilde Casanovas Garcia (Cabrils, 1918).

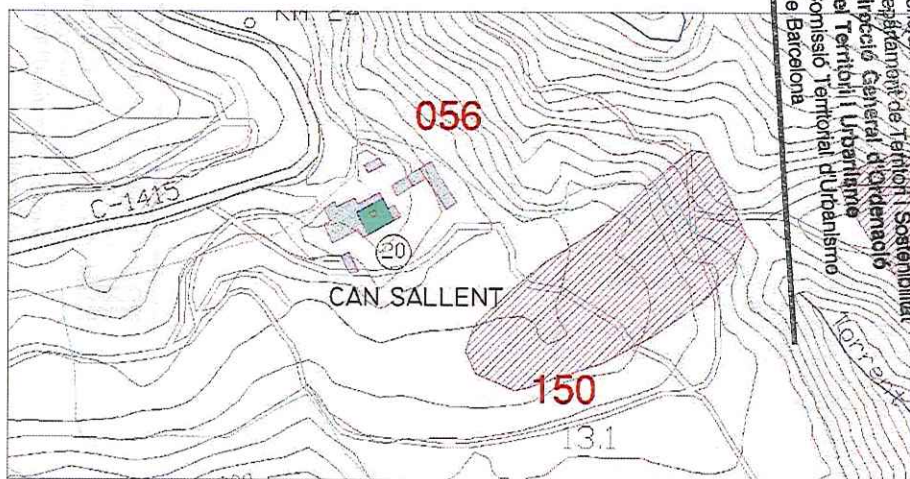
BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Escrita:

-
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martin. Granollers.

NÚM. REF.:	MHR-17
DENOMINACIÓ:	Can Sallent
Altres denominacions:	Antic Mas Gili
SITUACIÓ:	Carretera C-1415, de Terrassa a Castellar, Km. 24
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Fins al segle XV era l'antic Mas Gili. Segons l'aspecte actual segles XVI-XIX
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Entre el torrent Mitger i el Torrent de Miralles, pel vessant de migdia de la carretera de Terrassa, vora el camí i a ponent de Castellar Vell.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005.
Classificació:	Sòl No Urbanitzable.
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola ramader (clau 13.1).
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 31. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 20.
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

DESCRIPCIÓ:

Finca de grans dimensions amb conjunt edificat format per volum principal i cossos adossats. Ordenació lineal, orientada a migdia, amb pati obert amb arbrat. Gran era pavimentada de cairons al replà més elevat, posterior de tramuntana. Accés amb portalada per ponent.

Volum principal de masia d'estructura clàssica, amb tres crugies, dues plantes més golfes i coberta a dues vessants amb carener perpendicular a migdia. Remat de lluern central, de planta rectangular, amb una planta més, barbacana prominent i coberta a quatre vents. Destaquen els finestrals amb llindes marcades, i en general, la composició ordenada de les obertures. L'interior, es troba dividit amb la part el dels propietaris i el la dels masovers. La dels propietaris a la planta baixa amb cuina, sala-menjador; bany i una eixida i a la planta primera set habitacions, una sala i un bany mentre que a les golfes tres habitacions més. La part dels masovers seguia una estructura similar: a la planta baixa entrada, la cuina, menjador, forn de pa i un traster, i a la planta primera set habitacions i un bany i a les golfes tres habitacions més.

Volums laterals adossats de grans dimensions, actualment utilitzats com a magatzems.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge, agrícola i ramader.
Actual: En desús.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Precari.

VALORACIÓ: Element destacable per la dimensió de la finca i dels conreus.
Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA)

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.
Mantenir la categoria de BCIL.
Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:
-el jaciment arqueològic JAV-15
-la mina llistada amb el núm. 6 pel Centre Excursionista Castellarenc: Mina de Can Sallent.
Nivell de protecció 2: Conservació
Nivell de protecció 4: Ambiental.
Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).
Conservació de la volumetria exterior i composició d'obertures del volum principal.

DADES HISTÒRIQUES:

Pràcticament, totes les terres que integren la propietat de Can Sallent són de secà. Fa molts anys que no disposa de masoveria permanent i les terres del voltant, molt extenses, són conreades precàriament i no pas totes elles.
Antoni Joan Sallent, va fer donació a la Parròquia de l'aigua de la font de Sant Antoni.
Joan Sallent i Cusidor fou batlle el 1633 i Josep Sallent el 1781, ambdós descendents de la masia. Pere Sallent, fill també d'aquesta

casa, fou vicari d'Esparraguera el 1590. Anton Sallent, mort el 1636, fou beneficiat de Sant Pere de les Puel·les.

La família Busquets foren arrendataris de la masia de can Sallent des de 1945 fins a 1970. Compartien la masia amb els propietaris, la meitat per a cada un, tot i que els propietaris només venien a passar algun estiu. Els masovers cultivaven la terra i el bestiar: cultivaven gra, que venien a tercers i tenien cura de la vinya i les oliveres, així com també del bestiar, bàsicament vaques, gallines, porcs, conills que tenien davant la masia on hi havia situades les quadres i un galliner amb un gran safareig al costat. Davant la masia hi havia una bassa d'aigua amb més d'un milió de litres que subministrava l'aigua que necessitaven pels animals i per al consum propi. La masia també disposava d'una premsa, amb nou cubs, un molí per aixafar les olives i un celler.

A partir de meitat dels anys cinquanta la producció de llet va anar augmentant i la família Busquets venia aquest producte al poble; repartien la llet a domicili o bé la portaven a diferents comerços de la vila on es podia comprar. Aquesta activitat comercial va tenir lloc fins a mitjans dels anys seixanta.

En l'actualitat la masia de can Sallent és propietat de José Prat Barrachina

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

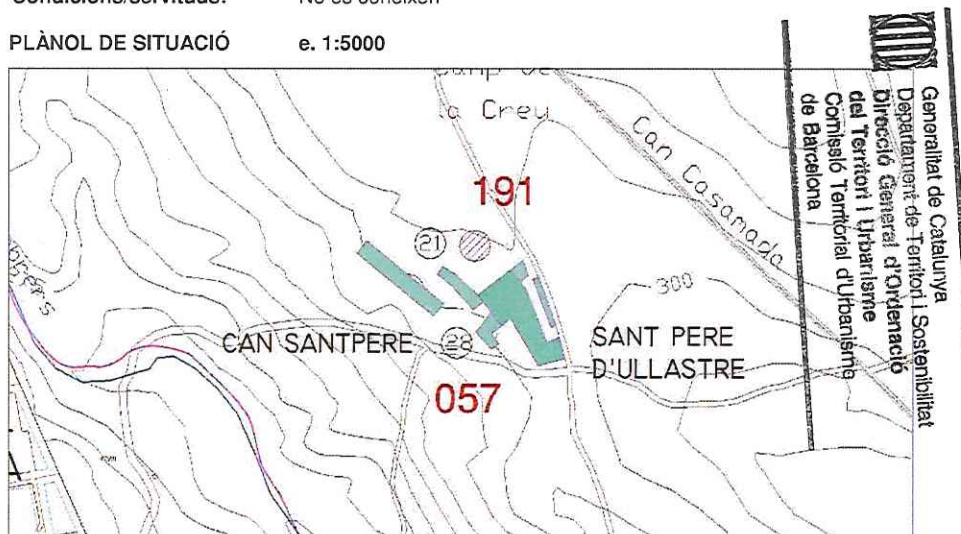
-
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
Lluís Busquets Serrat (Arbúcies, 1943).

Oral

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.:	MHR-18
DENOMINACIÓ:	Can Santpere i Ermita de Sant Pere Ullastre
Altres denominacions:	Olastro, Oleastro, Sullastre, Duyastre, Ullastre.
SITUACIÓ:	Camí forestal accessible des de la Ronda de Tolosa.
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Ermita del segle XI. Campanar amb espadat del segle XVII. Pintures de l'interior del segle XVII-XVIII. Masia del segle XV
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural. Arquitectura religiosa.
CONTEXT:	A sud oest del nucli urbà, en un paratge de boscos i conreus, vora Can Casamada.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 24. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 21 (masia Can Santpere) i núm. 28 (ermita de Sant Pere d'Ullastre).
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Masia: Privada – Ermita: Pública
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

8209

DESCRIPCIÓ:

Mas format per la masia envoltada per corts, graners i pallissa al voltant d'una era tancada, amb l'ermita a sud est del conjunt amb accés independent des de l'exterior, grans magatzems lineals d'estables i els conreus completen el conjunt.

Masia: De tres crugies, de planta baixa i pis, amb coberta a dues vessants paral·leles a la façana de migdia, amb porta d'arc de mig punt adovellat i dues finestres gòtiques amb llindes (una presenta la inscripció "ihs 1712", i a sobre hi ha un petit cap esculpit), tot de pedra sorrenca. Cal destacar la gran galeria adossada a orient i lateral de la façana principal, de dos pisos, amb gran coberta de teula (de llata per canal). La masia té una gruta excavada a terra. El recorregut a través del passadís permet el bon pas d'una persona. Presenta fornícules a les parets. Disposa de mina d'aigua. Accés a través d'un portal d'entrada de mig punt adovellat.

Ermita: Ermita romànica d'una sola nau amb volta de canó. Absis amb finestra de doble esqueixada i dues absidioles formant creuer. A la façana sud, finestra i porta. Adossada al cos annex de la gran galeria de la masia de Can Sampere. Campanar d'espadanya, restaurat, d'un ull. Teulada a dues aigües. L'interior conté unes pintures murals a tota la paret de l'absis que corresponen als segles XVII o XVIII, i que varen ser restaurades l'any 1980. Presenten motius ornamentals amb llaceries i volutes pròpies de l'època del barroc, amb algunes cares i figures d'àngels, i una gran creu al centre de l'absis. Predominen els colors ocres i terrosos. A l'absis i centrat per una taula d'altar adossada al fons, hi ha el pedestal amb la imatge de Sant Pere (Sant Pere de la cadireta). Sembla que tot l'entorn proper ha sofert un rebaix del terreny cosa que ha suposat la formació d'un petita rampa fins al nivell de la porta d'accés.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge, agrícola i ramader. Religiós.

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader. Religiós.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Masia. Al llarg del temps ha sofert moltes modificacions i ampliacions per poder guardar bestiar. Precari.

Ermita. Restaurada recentment, tant la coberta com les façanes i el recalç.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural.
Àrea d'Expectativa Arqueològica (AEA)

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BCIL. Elevant a EPA

Incorporar l'entorn de protecció que inclogui:

-el jaciment arqueològic JAV-08

-la font llistada pel Centre Excursionista Castellarenc: mina de Can Santpere amb el núm. 109.

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental.

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façanes dels volums principals tant de la masia com de l'ermita. En properes actuacions reduir l'alçada del cos adossat a la façana de ponent de l'ermita, per alliberar l'espadanya.

DADES HISTÒRIQUES:

La principal font de dades històriques entorn a la capella, la masia i la família Sampere prové del Dr. Antoni Vergés, que va poder consultar un recull històric realitzat l'any 1804 pel Dr. Jaume Sampere, rector de Cornellà i fill de la masia de can Santpere.

La referència més antiga de l'ermita de Sant Pere i la seva estreta relació amb el cognom Sampere data del segle XI. Segons el Dr. Vergés, en el recull de mossèn Sampere es transcriu un pergami de l'arxiu de Polinyà en el qual es deia "a 5 de febrer de 1012 en Berenguer Santpere, pagès de Castellar, i Arnau Santpere, germà seu, aprovaren una escriptura pública que fou rebuda en aquella data en l'església de Sant Pere".

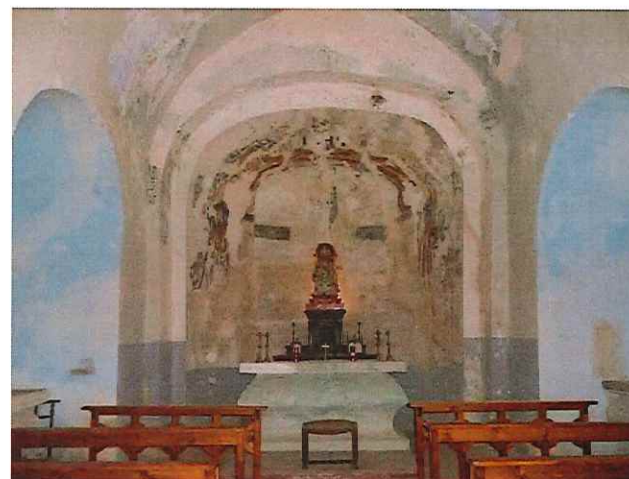
Mossèn Jaume Sampere va recopilar un gran nombre d'escriptures antigues de la família Sampere, propietària de la masia fins a mitjans del segle passat. Segons explica mossèn Sampere, el seu cognom va tenir continuïtat donada la voluntat de la família en conservar-lo i fer-lo prevaldre, fins i tot quan estava condemnat a perdre's.

Malgrat la constància documental de la família Sampere, des del segle XI, es desconeix la data de la construcció de l'actual masia. La primera referència escrita de la masia data del segle XV, quan Berenguer Bosch del Mas de Can Santpere fou batlle de Castellar entorn l'any 1437. El segle XV seria un moment ric per la família, tal com indicaria la roda de molí que hi ha a l'entrada de la masia on consta la data 1468.

L'origen del topònim Ullastre vindria donat per l'abundància en aquestes terres d'una tipologia d'oliveres bordes conegudes com a ullastres. La historiografia local hauria descartat la teoria del Dr. Pere Vergés segons el qual el topònim provindria de l'existència, en aquest indret, d'un temple romà dedicat al deu pagà Uliaster.

Per mossèn Jaume Sampere coneixem les variacions en les escriptures antigues del topònim Ullastre: Olastro, Oleastro, Sullastre, Duyastre, Ullastre.

La importància de l'ermita queda palesa en la recopilació de testaments de famílies del terme llegant misses a l'església de Sant Pere d'Ullastre, des del segle XIII, realitzada pel Dr. Antoni Vergés.

8211

Però entre els principals benefactors de l'església cal destacar les famílies Santpere i Casamada, ambdues estretament vinculades a aquest indret, i en els documents notariais de les quals sovint s'esmenta l'ermita. Així, per exemple, se sap que l'argenter Jaume Sampere, pare del Dr. Jaume Sampere, donà a l'església un calze de plata, ornaments, sacres i altres objectes pel culte. El mateix Dr. Jaume Sampere i el seu cosí, el rend. Esteve Sampere van fer construir un altar major presidit per una imatge de Sant Pere.

El Dr. Vergés diu recordar una campana que portava inscrita la data 1686 i que fou robada entorn a l'any 1840.

Antigament es podia celebrar missa a l'ermita tots els dies exceptuant dijous, divendres i dissabte sants, però un decret de l'any 1778 acabà amb aquest permís i establí missa tan sols les diades de Sant Pere, Sant Miquel i Sant Pau. Aquesta qüestió derivà en un plet entre el rector i el propietari de la masia de Can Santpere.

L'any 1735 el papa Climent XII concedí jubileu o indulgència plenària als qui visitessin l'església de Sant Pere d'Ullastre, per aquesta raó durant la festivitat de Sant Pere hi acudien a celebrar missa el rector de Castellar i els pares caputxins de Sabadell.

L'ermita fou objecte de saqueig el juliol de 1936 i van desaparèixer l'altar, els bancs i els objectes litúrgics. L'ermita va reprendre el culte el dia 29 d'abril de 1940 amb una imatge renovada de Sant Pere. Aquesta imatge del primer papa assegut, ha provocat que la imatge i l'ermita siguin conegudes popularment com a Sant Pere de la Cadireta.

Malgrat es va reprendre el culte el dia de Sant Pere, diverses famílies aportaren la seva col·laboració per reposar els bancs cremats i, ocasionalment, l'ermita es convertia en destí de les processons per demanar pluja, paulatinament, s'abandonà el culte i l'ermita s'ompli d'eines de la masia.

L'any 1996 l'ajuntament de Castellar del Vallès, davant la constància que la capella romànica presentava una esquerda important i goteres al seu interior, es va posar en contacte amb la propietat i va gestionar una visita del Servei Arquitectònic de la Generalitat amb l'objectiu de determinar els danys.

L'edifici forma part del patrimoni arquitectònic municipal des de finals de 2004, data en què es va aprovar el conveni de donació de l'ermita per part del seu propietari al consistori, davant la urgent necessitat d'una restauració.

A finals de l'any 2005 s'iniciaven les tasques de restauració que van permetre aturar el creixement de les esquerdes en la zona de l'absis, arranjat la coberta, descobrir la finestra de l'absidiola lateral i adequar l'accés a l'ermita.

La masia està des de l'any 1965 en règim d'arrendament. Els seus inquilins són la Carmen i l'Antonio, que viuen a la masia des d'aleshores.

Actualment la superfície d'explotació és d'unes setanta hectàrees, destinades en la seva totalitat a les diferents activitats agrícoles, ramaders i forestals. Pel que fa a les activitats agrícoles, a més d'ovelles i porcs, crien emús.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Escrita:

PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

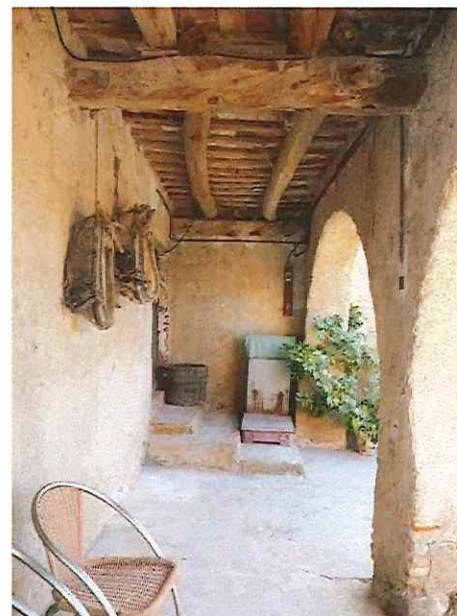
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

VALL I RIMBLAS, RAMON, FERNÁNDEZ LÓPEZ, LLUIS; MASAGUÉ I TORNÉ, JOSEP M. 1991. *Catalunya Romànica*. Enciclopèdia Catalana, volum XVIII, El Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín.

VERGÉS I SOLÀ, LLUÍS. 1974. *El llibre de Castellar, història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats Sant Feliu del Racó i les Arenes*. Barcelona

Oral:

8212

NÚM. REF.: MHR-19

DENOMINACIÓ: Can Torrella
Altres denominacions: Mas Casanoves, Mas Cudma

SITUACIÓ: Ctra. C-1415, KM. 23.5 (Ctra. de Terrassa)

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XV. Reformes entre 1972 i 1974

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A nord del nucli de Ca N'Avellaneda, en un paratge migdia, i envoltat de boscos.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona agrària, agrícola-ramader. (Clau 13.1)
Protecció existent: BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 22

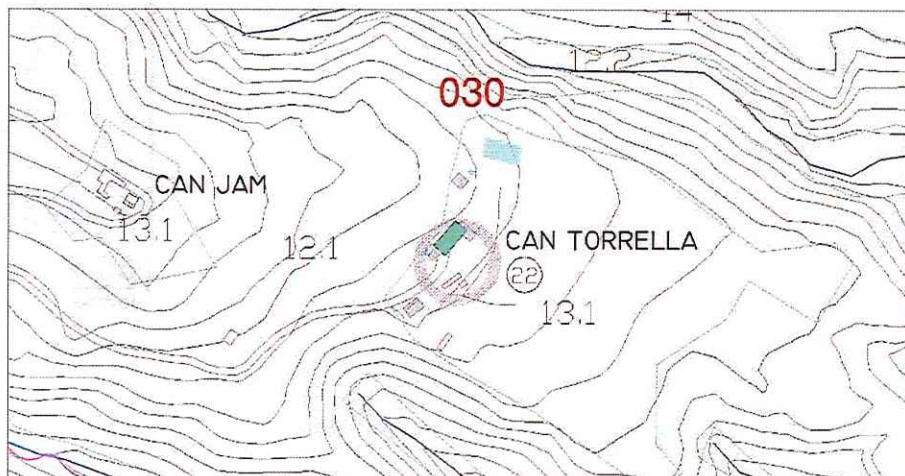
RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Consell de Territori i Urbanisme
de Barcelona

030

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1: 5000

DESCRIPCIÓ:

Finca de grans dimensions amb el conjunt edificat envoltat per les clarianes de conreus i limitada per boscos. Conjunt format per masia i petit coberts adossats a ponent i llevant, magatzem annex amb piscina amb bassa de grans dimensions a nord, i cobert a sud vora l'accés.

Masia de planta rectangular de tipologia i estructura arquitectònica clàssica: coberta a dos aiguavessos i carener perpendicular a façana a migdia. El seu frontís, asimètric, presenta murs de pedra amb restes d'un antic contrafort a nivell de la planta baixa, tant ample que hi permet la ubicació d'una finestra. El portal adovellat, amb arc de mig punt, es troba inscrit en la crugia lateral dreta, flanquejada per dos pedrissos. En el pis superior, les finestres tancades amb reixes, es distribueixen seguint l'alternància dels elements de la planta baixa, emmarcats per blocs de pedra massissa. El ràfec, poc prominent, manté una decoració amb teules arrebossades, formant una línia de dibuixos geomètrics. La clau de volta de l'arc adovellat d'entrada presenta un cap esculpit. També n'hi ha un altre en un abeurador.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo, ha estat restaurada recentment

VALORACIÓ:

Exemple remarcable de masia en finca rústica en condicions òptimes, tant pel manteniment dels camps de conreu com del conjunt edificat.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BPU

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

Nivell de protecció 2: Conservació

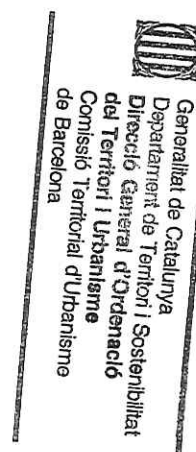
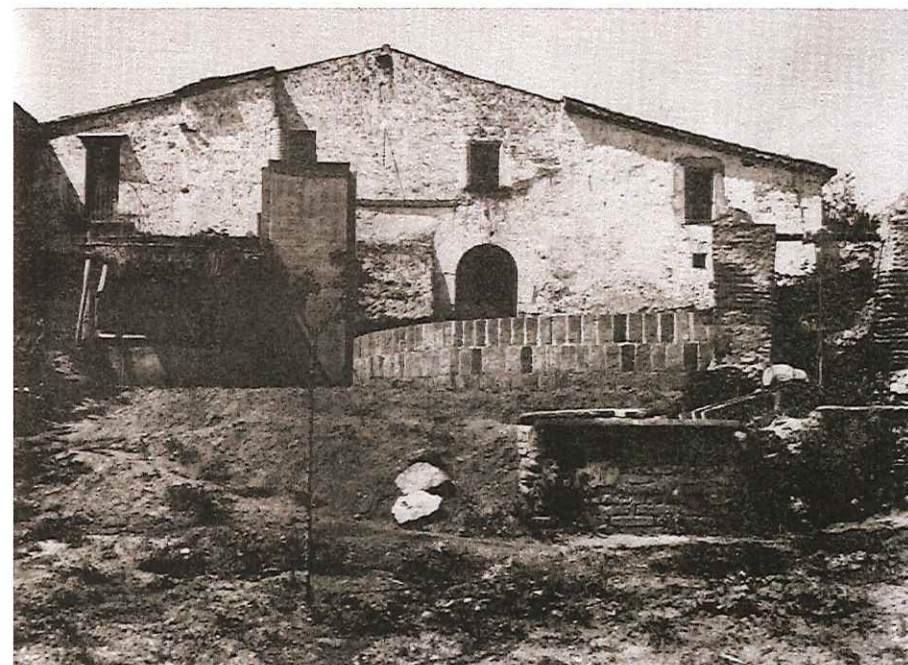
Nivell de protecció 4: Ambiental.

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de la volumetria i composició exterior del conjunt principal.

DADES HISTÒRIQUES:

La primera menció escrita del cognom Torrella és del 23 d'abril de 1491, en els capítols matrimonials de Joan Torrella, de Matadepera, i Joana, filla de Pere Casanoves i de Rafaela, de Sant Esteve de Castellar. Data de l'any 1541 una escriptura que dona a conèixer el primer Joan Torrella com a amo del mas Torrella del terme de S. Esteve de Castellar.

8214

El 6 de març de 1558 consta que Joan Torrella pagà a D. Bernat de Meca, senyor del Castell, el cens amb el compromís de pagar-lo cada any per Nadal. Després canviarien aquesta data per la de Sant Jordi. Consten rebuts dels anys 1560, 1561, 1562 i 1563, aquest darrer signat per Joan Torrella. Al rebut de l'any 1564 hi consta el nom de Vicenç Torrella, pagant els cens en la festa de Sant Jordi. La paga consistia en moneda o espècie, gra o bestiar.

Vicenç Torrella succeí al seu pare en tots els afers de la masia com demostren els documents com el pagament dels delmes als obrers de la parròquia de Sant Esteve, càrrec administratiu que requeria aleshores als amos dels masos de Cosidor, Casamada, Puigvert i Ametller.

El fill gran de Vicenç Torrella, Mateu, el succeí com detallen els rebuts de la quantitat anual assignada a la Parròquia de Sant Esteve de Castellar dels anys 1559 a 1608.

Mateu Torrella moriria cap a l'any 1622 i el seu segon fill Jacint Torrella Busqueta el succeí. Durant el segle XVII la masia i la família Torrella van viure el seu millor moment. Així ho testifiquen les compres i vendes de terres i bestiar, però especialment l'elecció de com a Batlle de Castellar de Jacint Torrella. El càrrec de Batlle de Castellar incloïa certa tasca de procurador dels Meca, els primers terratinents del terme.

No es coneix la data de la mort de Jacint Torrella, però l'any 1693 el seu fill Josep ha heretat la direcció de la masia i també la Batllia del poble. Josep Torrella va tenir un sol fill, Gabriel Torrella Homs, com testimonia el Cadastre de 1716: "*família se compone de siete personas, cabeza de Casa Gabriel Torrella y su muger, dos hijos y una hija que no llegan a diez años. Una viuda, madre del dueño, y una doncella que pasa de doce años*".

L'any 1718 per mandat del Governador General Josep Torrella fou nomenat Regidor, junt amb tres castellarencs més, en Pere Casamada, Martí Torrents i Vicenç Puigvert. Consta en un rebut signat per Josep Ribatallada el dia 22 de gener de 1721 que Gabriel Torrella ha pagat diners per la carn consumida per soldats i oficials, i també per l'acomodament i manteniment d'animals de la tropa que s'establien a les propietats de la finca entre els anys 1718 i 1719.

El segle XVIII comença la decadència de la finca i de la família Torrella, malgrat aleshores deuria tenir força extensió de terra perquè la propietat posseïa la casa i heretat del Mas Coma, avui desaparegut i aleshores deshabitada i en estat ruïnós. Aquesta finca no sabem on era enclavada, però deuria termenejar amb l'hisenda de Can Sallent, perquè les seves terres boscanes i de sembra eren el mercadeig quan Torrella tenia algun problema econòmic. Signat l'any 1731 per Josep Carbonell li és presentat a Torrella Homs un compte a pagar als senyors de Clasquerí amb molta insistència.

Dels hereus del mas Torrella del segle XVIII es tenen notícies documentals a través dels capítols matrimonials, els testaments, compres i vendes en temps de collites, tallades de pins i alzina i la lluita continua per a fer rendir la terra. Els darrer hereu del mas Torrella fou Josep Torrella Turell i el seu germà Andreu, sacerdot i

rector de Vallcarca. Josep Torrella Turell morí prematurament als 44 anys de la verola l'any 1888, deixant la la vídua amb quatre fills. La vídua es traslladà a viure a Castellar deixant la masia a cura de masovers i van començar a treballar a les indústries que aleshores estaven a ple rendiment a les vores del riu Ripoll. Finalment, l'any 1914 el fill gran de Josep Torrella es va decidir a vendre la finca, posant així punt final a la llarga trajectòria de la família del Mas Torrella.

El comprador del mas fou Antoni Raduà Jordà, veí de Castellar, per un preu de cinc mil pessetes. A inicis dels anys vint aquest propietari també va decidir vendre's la masia i va comprar-la Vicenç Miquel, de Sabadell.

L'any 1949 la finca de Can Torella fou adquirida als hereus del senyor Macià Pous per Ricard Costals. La masia va ser objecte de reformes importants entre l'any 1972 i 1974 dutes a terme per Casanoves però s'ha mantingut l'estructura original de la masia. L'any 1984 es va construir una gran bassa sota l'era de la casa que permetés el conreu de l'horta.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

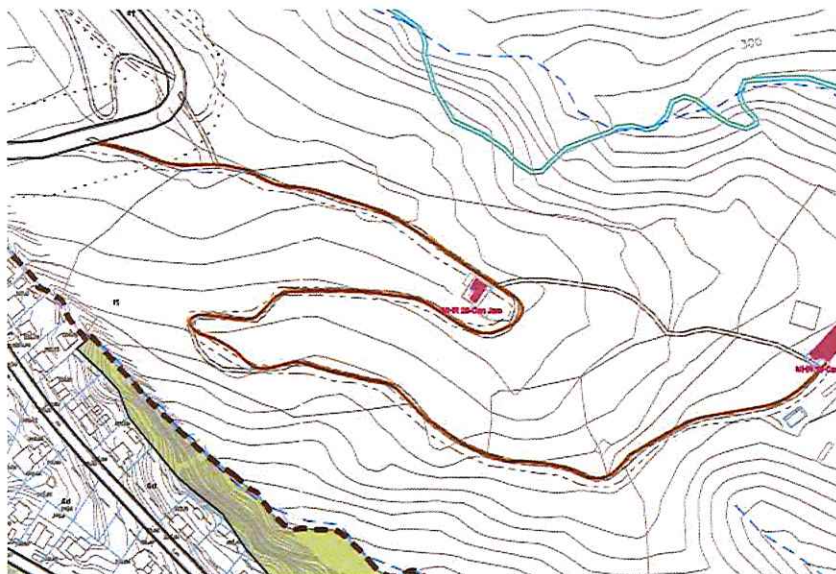
- PLAÇA VELLA. *La masia de Can Torrella*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 16. 1985.
- PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès 1716*. Arxiu d'Història de Castellar.
- PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès
- VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

Oral:

-

NÚM. REF.:	MHR-20	DESCRIPCIÓ:	Edificació de tipus residencial, de petita dimensió . Una edificació moderna pel seus temps de construcció i pensada com a residència. Disposa d'un molí de vent
DENOMINACIÓ:	Can Jam	EVOLUCIÓ D'USOS	
Altres denominacions:		Original:	Residencial
SITUACIÓ:	Ctra. C-1415, KM 23,5 (Ctra de Terrassa)	Actual:	Residencial
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Anys 30 s-XX, com a vivenda	ESTAT DE CONSERVACIÓ:	Habitada
AUTORS:	-	VALORACIÓ:	
PROMOTOR:	-	PROPOSTES:	Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial.	DADES HISTÒRIQUES:	
CONTEXT:	A nord del nucli de Ca N'Avellaneda, en un paratge orientat a sud-oest, envoltat de boscos.		La vivenda no fou mai una masia, i de fer va ser construïda a primers de segle XX per la família Jam de Sabadell. Antigament era una barraca de caçadors.
RÈGIM URBANÍSTIC		BIBLIOGRAFIA	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005	Gràfica:	<i>Descobrir Castellar.</i> Castellar del Vallès. ANTONELL , ALBERT. 2006.
Classificació:	Sòl no urbanitzable	Escrita:	<i>Descobrir Castellar.</i> Castellar del Vallès. ANTONELL , ALBERT. 2006.
Qualificació:	Zona agrària. Subzona agrícola-ramadera (Clau 13.1)	Oral:	-
Protecció existent:			
RÈGIM JURÍDIC			
Titularitat:	Privada		
Condicions/servituds:	No es coneixen		

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.: MHR-21

DENOMINACIÓ: Can Torrents
Altres denominacions: Mas Torrents del Vall de Rovira

SITUACIÓ: Camí forestal de Can Torrents, accessible des de la Ronda de Tolosa

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Esmentada el segle XIII, concretament el 1281 com a Mas Torrents de Vall de Rovira. Modernitzada a començaments i finals del segle XX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: Al límit sud del terme municipal, vora el camí de la Salut, a tocar del barranc del riu Tort.

RÈGIM URBANÍSTIC

Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005

Classificació: Sòl No Urbanitzable

Qualificació: Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1)

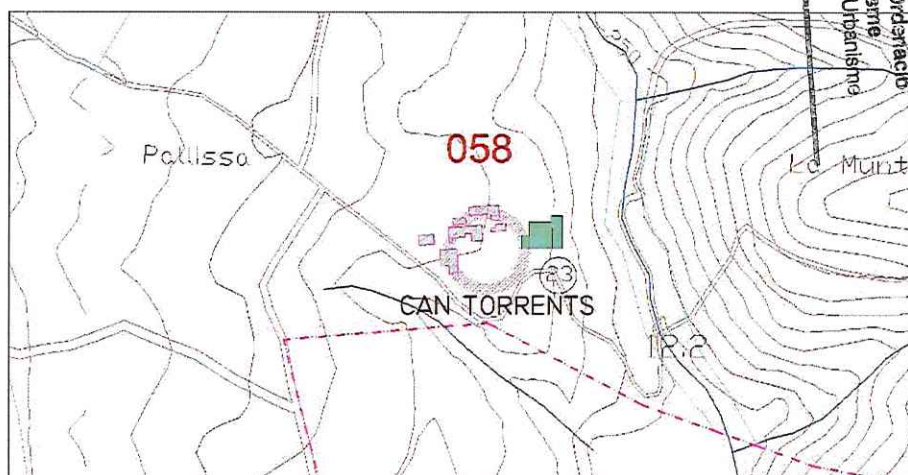
Protecció existent: BPU Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 23

RÈGIM JURÍDIC

Titularitat: Privada.

Condicions / servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

8217

DESCRIPCIÓ:

Propietat de grans dimensions amb el mas situat a la vora i a ponent del barranc del riu Tort. Conjunt principal compost per la masia amb l'antiga era com a pati d'entrada, clos amb reixat de ferro; amb efecte decoratiu, de defensa i de tanca dels animals. La casa de masovers fou adossada posteriorment. A ponent, trobem diverses edificacions aïllades (colomer, quadres, magatzems) envoltades per tanca de fusta que rematen el conjunt. El volum principal de masia, de planta baixa i pis, amb carener perpendicular a la façana a migdia, de composició simètrica i portal adovellat de pedra sorrenca. A destacar l'enjardinament del conjunt, i els trams d'escales i murs de contenció vers el barranc

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge, agrícola i ramader.
Actual: Habitatge (segona residència)

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo

VALORACIÓ: Masia amb imatge molt modificada. Es conserva el portal adovellat de mig punt i el ràfec prominent. Ha estat totalment reformada (principis de segle XX i també posteriorment).

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.
 Mantenir la categoria de BPU.
 Amb la incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:
 -els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.
 -els arbres monumentals del llistat de l'annex III del PGO: núm. 88 (figuera), núm. 89 (cirerer); i arbredes: núm. 9 (arbreda de Can Torrents).
 -les fonts llistades pel Centre Excursionista Castellarenc : núm. 117 "Font del Caçador", núm. 118 "font de la Clota", núm. 119 "font de Can Torrents" i núm. 120 "font de José Buxó".
 Nivell de protecció 2: Conservació
 Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica AEA
 Caldrà integrar amb criteris paisatgístics els coberts grans situats a ponent.

DADES HISTÒRIQUES:

Guillem Torrents va ser batlle de Castellar cap el segle XV. En l'actualitat, la masia té una funció més residencial que no pas pagesa. Les terres que envolten la masia tenen una extensió d'unes 50 hec.; la meitat són de conreu i l'altra meitat són de bosc. En l'actualitat la masia és propietat de Explotaciones Agrícolas Can Torrents.

BIBLIOGRAFIA

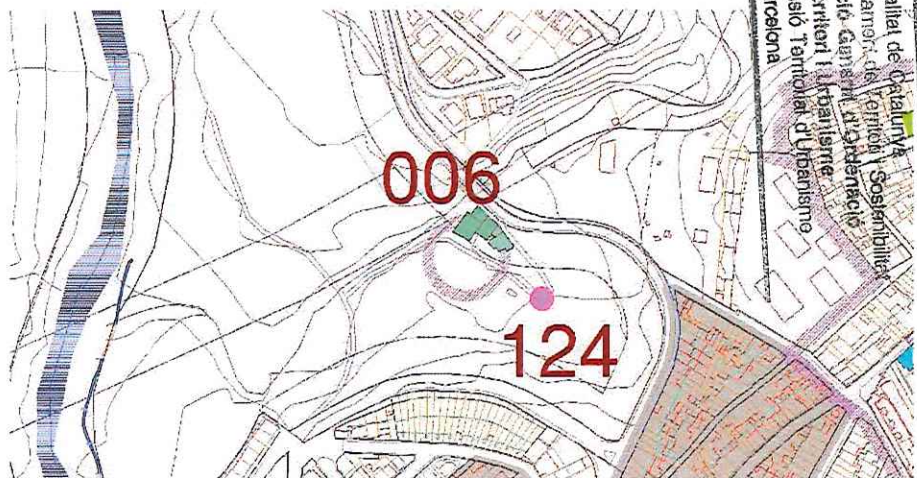
Gràfica: -
Escrita: PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

Oral:

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
 VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
 Joan Salvador Grau (1931)

NÚM. REF.:	MHR-22
DENOMINACIÓ:	El Brunet
Altres denominacions:	Mas Brunet, Mas Torrents del Pont (a finals del segle XV), Can Fatjó (durant el segle XIX).
SITUACIÓ:	Ctra. B-124 en direcció a Sant Llorenç Savall. PK.8
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Edifici fundacional segle XIII. Cos principal segle XIV-XV. Reformes i ampliacions durant el segle XIX. Petites reformes entre 1911 i 1914 i l'any 2002.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	A nord oest del nucli, limitat pel marge esquerre del torrent de Can Canyelles al seu pas per sota la carretera de Sant Llorenç de Munt. Envoltat d'hortos i amb la gran bassa que porta el seu nom.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària. Hortícola (clau 13.2)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 4
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:5000

8219

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per dos cossos principals i dependències annexes adossades, amb ordenació lineal i camí d'accés pel nord en paral·lel i a tocar de la carretera de Sant Llorenç. Gran pati posterior, a migdia, abocat als marges de pedra que configuren els horts de la fondalada anomenada del Brunet, limitada pel revolt de la carretera amb la gran bassa al centre de la finca.

El cos a ponent i vora el torrent, el més antic, amb planta baixa i pis amb coberta de dues vessants, amb carener perpendicular a les façanes, terrassa afegida a migdia i galeria coberta per tres grans pilars amb balustrada a nord. El cos principal o masia, de planta baixa, pis i golfes amb coberta a quatre vents i composició simètrica d'obertures, amb l'accés principal pel nord amb porta d'arc escarser, dos balcons a la planta pis i obertures amb arcs de mig punt a les golfes. Les dependències adossades, antics coberts i magatzems, són menor alçària.

Destaquen els finestrals de l'edifici més antic, de factura gòtica de pedra sorrenca amb decoració de figures i ornaments propis de la zona (veure Can Quer)

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader.

Actual:

Habitatge i restaurant

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Precari

VALORACIÓ:

La proximitat amb la carretera fa perillar la perdurabilitat del conjunt edificat. A destacar els finestrals gòtics amb elements ornamentals de notable interès i les pintures dels paraments de la galeria coberta a nord.

PROPOSTES:

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

- els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

- l'arbre monumental del llistat de l'annex III del PGO: núm. 101 (lledoner dels Horts del Brunet).

- les fonts llistades pel Centre Excursionista Castellarenc: núm. 92 "font del Brunet" i núm. 93 "mina del Tio".

- els horts i la bassa

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica.

Plantació d'arbres com a barrera visual i sonora pel límit de la carretera i sobretot en l'àmbit d'accés. Recuperació dels marges de pedra seca.

Protecció de la volumetria exterior dels dos volums principals.

DADES HISTÒRIQUES:

La masia del Brunet pren el nom dels seus primers propietaris i, com altres cognoms mencionats en el fogatge de 1553, coincideix el cognom familiar amb la denominació del mas que encara avui es conserva.

8220

Però el primer nom conegut d'aquest mas fou Torrents. Un pergami, conservat a l'Arxiu d'Història de Castellar, de l'any 1282 constata l'establiment d'un nou mas Torrents (Brunet), de la parròquia de Castellar a Pere i Guilleuma de Torrents, conjuges de la parròquia de Sant Esteve de Castellar. Afronta a llevant amb un cam del mas i part amb l'alou de Sant Feliu de Astellar. A ponent amb el riu Ripoll, a tramuntana, amb l'alou de Vallverd i part amb els honors del mas Borrell.

L'Arxiu d'Història de Castellar també conserva una època de Guilleuma Torrents en la qual firma a Ramon Juliana en lo contracta de son matrimoni, l'any 1346, i un pergami on consta que Bernat Carner per causa de nupcies entrà en lo mas Torrents de Castellar, l'any 1364.

La masia serà reconeguda com a Brunet des de finals del segle XV quan Joan Brunet, de la vila de Sanahuja de la diòcesi d'Urgell, es casa amb Constança de Fontanelles i Torrent des Pont. Pere Brunet fou alcalde de Castellar des de 1556 a 1565.

L'any 1653 es va produir la venda per part de Joan Prats, pagès i hostaler de Mollet, a Ramon Sagués, passamaner, de Barcelona del Mas Torrent del Pont, vulgarment dit el Mas Brunet.

El cos a ponent i vora el torrent, el més antic, tradicionalment ha estat habitat pels masovers de la masia. Consta de planta baixa amb cuina, menjador i diverses dependències i un primer pis amb habitacions i golfes. Actualment hi viuen els germans Agustina i Lluís Bordó, antics masovers de la casa, ara jubilats.

Fins ben entrada la meitat del segle passat, el cos principal o masia, de planta baixa, pis i golfes, també va ser habitada. En els baixos de la masia es conserva l'estructura d'un celler amb cubs, bótes i dues premses per a vi que denoten la importància de la vinya al municipi fins a mitjans del segle XIX.

Abans de la construcció de l'actual carretera, el camí per accedir a la masia coincidia amb el camí que conduïa en direcció a Sant Feliu del Racó i Sant Llorenç Savall. El camí sortia del carrer de Sant Feliu, travessava l'actual carretera i seguia pel camí estret que passa entre els horts.

Així s'explica la situació de l'entrada més antiga que es conserva de la masia que és de pedra tosca i dona al celler del cos principal o masia.

El cos principal o la masia va ser objecte de reformes entre 1911 i 1914, consistents en la cobertura d'un habitacle destinat a galliner i a la façana de la carretera s'hi va afegir un balcó que va amagar el pou d'aigua que es troba justament al cantó de les cases, a tocar del torrent de Canyelles.

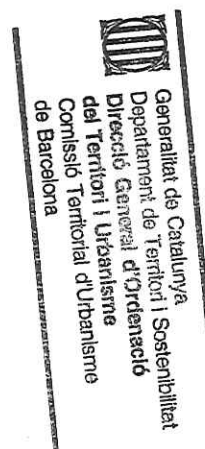
La compra de la masia per part de la família Margalef, l'any 2002, suposà l'inici de les reformes de la masia per obrir un negoci de restauració. La restauració d'aquests darrers anys s'ha centrat en les dependències adossades a la masia, antics coberts i magatzems agrícoles, entorn a un pati pels carros i l'era de batre els cereals.

BIBLIOGRAFIA

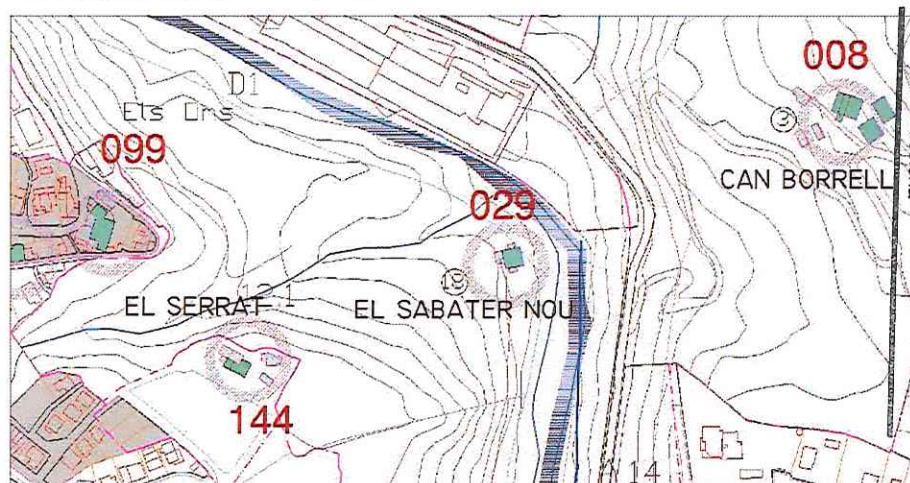
Gràfica: Escrita:

Fons Municipal d'Imatges
IGLÉSIES, JOSEP. *El fogatge de 1553*. 1979. VOL. 1- Fundació Salvador Vives Casajuana. Barcelona.
PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. 1974.
Agustina i Lluís Bordó, Joan Margalef Martínez (Sabadell, 1982), Just Margalef Rabasall (Botarell, 1944).

Orals:

NÚM. REF.:	MHR-23
DENOMINACIÓ:	El Sabater Nou
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	Carretera BV-1249 de Castellar del Vallès a Sant Feliu del Racó. PK. 2
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Segle XVIII
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural
CONTEXT:	Al marge dret i en un revolt del riu Ripoll. Amb accés just passat el pont de Sant Feliu pel camí cap a nord, que duia fins a Can Borrell travessant el riu per un antic gual.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona Agrícola. Agrícola-Ramader (Clau 13.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 18
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:2000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8222

DESCRIPCIÓ:

Mas de dimensions modestes amb ordenació compacta de volum principal de planta baixa, dues plantes i golfes, amb coberta a dues vessants amb carener paral·lel a migdia.

Aquest volum s'implanta encavalcat en al pendent vers el riu, amb accés per ponent a nivell de planta principal per petit cos adossat, des del camí lateral que antigament portava fins a Can Borrell. A la façana de migdia un cobert afegit posteriorment reforça el tram de terrat del pis principal, a llevant de la qual la planta baixa mostra els safrejos adossats, amb les restes del paviment de pedra i maó de l'antiga era i la bassa pel rec dels conreus de forma rectangular uns metres més enllà.

Les façanes mostren finestres i balcons amb arcs escarcers de maó.

A l'interior es conserven elements de l'arquitectura vernacular com el foc a terra, i enrajolats antics dels paraments de la cuina.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge, conreus
Actual: Habitatge

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Precari

VALORACIÓ: Mostra de masia propera al riu amb terres de conreu de regadiu, i antics elements hidràulics remarcables.

PROPOSTES:

- Inclusió en el catàleg.
- Mantenir la categoria de BPU
- Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:
 - els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.
 - la bassa
- Nivell de protecció 2: Conservació
- Nivell de protecció 4: Ambiental
- Nivell de protecció 2: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

DADES HISTÒRIQUES:

Edificació pagesa que té una extensió de terres no gaire gran. Els seus conreus són les terres que pugen del costat de la casa cap a Sant Feliu. Sembla ser que havia tingut un molí en una edificació annexa. Abans de la riuada de 1962 també hi havia a la vora del riu terres, horts i una arbreda de pollancre que permetia anar caminant fins el pont metàl·lic de cal Pinyot i pujar pel camí cap a Sant Feliu. Ara s'ha convertit en un mur de protecció. La situació de la casa, en un punt on el riu fa girada, la converteix en un privilegiat testimoni de les revingudes del riu Ripoll.

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

8223

La masia té una bassa. Just a tocar la masia trobem una resclosa que capta aigua pel rec que pel cantó esquerra porta aigua a Fonstcalents. Aquesta resclosa de captació té un recorregut aproximat de 1130 metres. Prop d'aquí, abans de les riuades de setembre de 1962, hi havia una pont metàl·lic col·locat el 1909 i que permetia, només, el pas a les persones; el pont s'havia comprat a l'Ajuntament de Ripoll de segona mà i permetia anar a cal Pinyot, avui fàbrica SATINA. Aquest pont s'havia col·locat en el mateix lloc on, antigament, sembla que es travessava el riu a gual o a palanca des de l'antic camí que baixava de can Borrell.

La família Hernández Rojas fa 39 que son els masovers del Sabater Nou i tenen cura del manteniment de les terres i de la casa.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: -

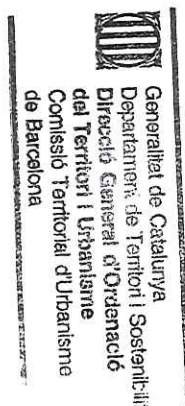
Escrita:

ANTONELL, ALBERT. *Descobrir Castellar*. Setmanari Forja. Castellar del Vallès. 2006.

PLAÇA VELLA. *L'aigua a Castellar del Vallès. Una història a través de la hidràulica*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 50. 2005.

Oral:

Carme Hernández Rojas (Castellar del Vallès, 1964)

8224

NÚM. REF.: MHR-24

DENOMINACIÓ: Sabater Vell
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. B-124, PK. 12

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Edifici fundacional segle XVI. Reformes importants entre els segles XVII i XIX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba dreta riu Ripoll, a la sortida del barranc del Sot de la Carda, vora el Sot del Sabater, i del camí que du a la Rocassa, al sector de les Arenes.

RÈGIM URBANÍSTIC**Planejament Vigent:**

PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005.
 PE de Sant Llorenç del Munt i l'Obac 1998.

Classificació:

Sòl no urbanitzable.

Qualificació:

Pla Especial de protecció de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Àrea PEIN (Clau 11.1).

Protecció existent:

BPU Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 19.
 Inclòs al Catàleg del PEIN com a masies i altres construccions.
 Qualificació de zona agrícola.

RÈGIM JURÍDIC**Titularitat:**

Privada

Condicions/servituds:

No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ

e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

8225

DESCRIPCIÓ:

Mas de proporcions mitjanes amb dos grans volums principals de planta baixa, pis i golfes -lleugerament desnivellats conformant angle obert-, que juntament amb els corrals i magatzems d'una sola planta conformen un pati orientat a migdia. L'antiga era, en un replà més baix, encara conserva part del paviment de terracuita formant espiga.

Façanes amb obertures senzilles, i rellotge de sol desdibuixat, a destacar una guaita espiellerada que domina l'entrada del mas.

Portal d'accés, cuina amb campana i llar de foc, sala menjador i dependències a planta baixa, dormitoris a la planta primera amb dos arcs de mig punt de pedra tosca. A l'interior de les finestres es conserven antics seients festejadors, i s'intueixen grans finestrals d'estil gòtic, desmuntats pels actuals de maó.

Cal destacar, a la planta de golfes, un gran cabiró i l'encavallada de fusta on es recolza la teulada.

Disposa d'una mina d'aigua.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Precari, sobretot pel que fa a les façanes.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural i al pendent del terreny.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

- els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

- l'arbre monumental llistat de l'annex III del PGO: núm. 15 (pi pinyoner).

- la mina d'aigua llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 33. "Font de la Solella de Sabater"

Nivell de protecció 2: Conservació.

Nivell de protecció 4: Ambiental.

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Seguiment dels art. 51 a 55 del PEIN en relació a les determinacions específiques a la zona agrícola.

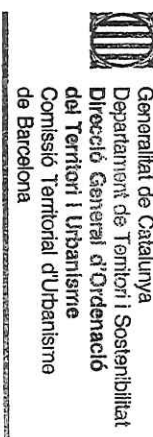
Conservació integral de volumetria exterior i façanes.

DADES HISTÒRIQUES:

Malgrat la masia presenta indicis de ser més antiga, no s'ha trobat documentació anterior al segle XVII, probablement perquè la masia canvià de nom en algun moment de la Baixa Edat Mitjana.

El Sabater Vell és esmentat en documents del mas de l'Illa, que en fan referència com a límit, datats del 1637, 1638 i 1721. La masia i la propietat del Sabater Vell també és esmentada al Reial Cadastre de 1716.

Fins a les darreries del segle XIX, la propietat del Sabater Vell formava part del patrimoni dels hereus del mas de la Roca, de la vall d'Horta de Sant Llorenç Savall, que hi tenien establertes vinyes a rabassa morta. És el cas d'Andreu Roca, que l'any 1823 establí a

BIBLIOGRAFIA**Gràfica:****Escrita:**

Josep Juliana, de Sant Feliu del Racó, una peça de terra d'aquest mas per plantar-hi vinyes. El Sabater Vell fou separat de l'heretat de la Roca el 1892.

Emília Olivé Torres fou la darrera masovera del Sabater Vell lloc on havia nascut el 1911 i on va viure fins a principis de 1995, quan ja era massa gran per viure-hi. Segons el seu testimoni, recollit per Antoni Ferrando Roig, el seu pare va decidir de fer el camí actual que comunica el Sabater Vell amb la carretera de Castellar del Vallès amb l'ajuda d'altres pagesos de la zona. Fins aleshores a la masia no hi podien arribar ni carros ni tartanes, que eren els mitjans de transport més habituals de l'època, perquè el camí primitiu només era apte per a persones i animals. A més de construir l'esmentat camí, el pare de l'Emília també va reparar i engrandir força les dependències del mas. El pi bord que hi havia sobre el coster de l'entrada del barri el va plantar l'avi de l'Emília al cap de poc de néixer ella. Aquest pi va caure arran les ventades de finals de gener de 2009.

El testimoni de l'Emília permet conèixer de la forma de vida al Sabater Vell durant el segle passat. El Sabater Vell no tenia ramat propi, però els pastors utilitzaven sovint els corrals i les pastures de la masia. La família vivia del conreu de vinya, blat, ordi i l'horta juntament amb la cria de bestiar i puntualment del treball a les fàbriques del riu. D'altra banda, com les altres masies de la vall, també anaren a fer carbó en els boscos de la propietat diverses colles de pilers tortosins.

L'aigua corrent fou portada al mas del Sabater Vell després de la guerra civil, conduïda fins a la casa des d'una deu que hi ha a l'altra banda del Ripoll, sota una carena que s'alça a llevant. Fins aquest moment, la masia s'havia recollit amb una cisterna o s'anava a buscar a les fonts del Turell.

El major incendi que ha afectat el terme del municipi de Castellar del Vallès es va produir el juliol de 1983, que va cremar 75 hectàrees al sector del Sabater Vell.

FERRANDO ROIG, ANTONI. 1997. *Itineraris pel Massís de Sant Llorenç del Munt I. La Vall del riu Ripoll. La vall d'Horta, la vall de Mur, Les Arenes i Cadafalc*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

Joan Castells Solà (Castellar del Vallès, 1933), Albert Antonell Ribatallada (Castellar del Vallès, 1936).

Oral:

NÚM. REF.: MHR-25

DENOMINACIÓ: Mas Canyelles
Altres denominacions: Canyelles

SITUACIÓ: Camí de can Cadafalch – GR.173 a 1300 metres del nucli urbà

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Edifici fundacional segle X. Reformes i ampliacions importants entre els segles XIV i XVIII. Petites reformes als segles XIX i XX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural

CONTEXT: Al nord del municipi, a uns 1,3 km del nucli urbà. Situat en l'estivació configurada per la trobada de les rieres del Sot del Fuster i el Sot Gran, sota del turó d'en Canyelles.

RÈGIM URBANÍSTIC

Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005

Classificació: Sòl no urbanitzable

Qualificació: Zona Agrària. Agrícola - ramadera (Clau 13.1)

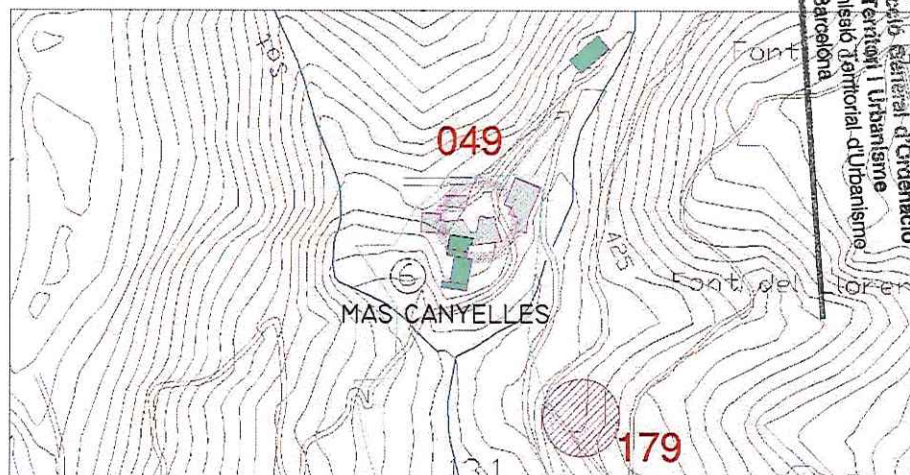
Protecció existent: BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 25.
Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 6

RÈGIM JURÍDIC

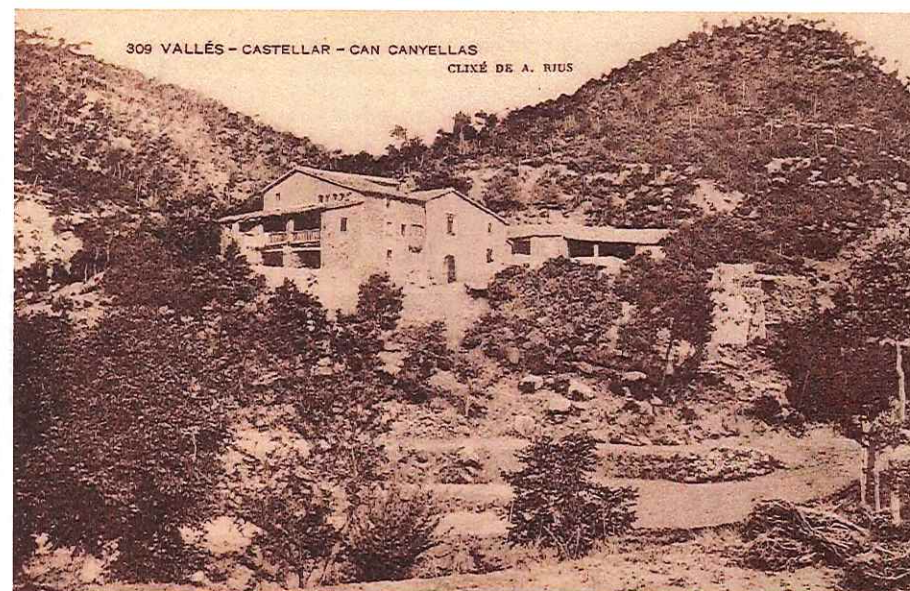
Titularitat: Privada

Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ:

L'accés a la propietat es produeix per un petit pont —que travessa la riera del Sot Gran— a est del camí de can Cadafalch. El mas de grans dimensions format per agrupacions d'edificacions de gran complexitat. La principal, més elevada, per addició de volums conformant un pati amb L amb l'antiga era, clos pel vessant sud per una frondosa vegetació i amb portal d'entrada amb porxo. Disposa d'uns magatzems i naus, on el més allunyats a nord tenen adossats posteriorment tres forns de calç.

Edifici principal de planta baixa i pis, amb coberta de dues vessants paral·leles a la façana principal orientada a sud-est, amb porta adovellada i finestres amb ornaments gòtics i renaixentistes. Magatzems i estances secundaries de planta i planta i pis adossats, tot el conjunt amb carreus escarats marcant els cantons.

Disposa d'una mina d'aigua adossada a la façana de ponent de la masia.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo. Recentment s'han fet treballs de rehabilitació de diverses parts.

VALORACIÓ:

Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural. Un dels exemples més notables del conjunt de masies del municipi.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 3 (alzina de Canyelles), núm. 4 (pi blanc de Canyelles), núm. 5 (pi blanc de la font de Canyelles), núm. 6 (pi blanc del camí de Canyelles), núm. 7 (roure de Canyelles).

-les fonts llistades pel Centre Excursionista Castellarenc: font falsa de la Drecera amb el núm. 72, la font dels Gossos amb el núm. 74 i la font del Llorer amb el núm. 75.

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façanes dels volums originals de la part principal. Conservació dels camins de connexió entre les diferents parts del mas.

8228

DADES HISTÒRIQUES:

La masia de Canyelles és propietat, com Can Casamada, d'una de les ancestrals nissagues castellarenques amb continuïtat fins avui dia.

La propietat de Canyelles, extensa i bàsicament boscosa, llinda amb la propietat de Can Borrell, Cadafalch i el Puig de la Creu. Fins les darreres dècades la família propietària va viure de l'explotació del bosc i dels ramats.

D'altra banda, el mas de Canyelles és la masia, que es conserva en el terme de Castellar, amb referències històriques més antigues.

Les primeres referències documentals provenen del Dr. Vergés segons el qual existien uns documents que citen la propietat de Canyelles ja al segle X. Així doncs, es coneix un document de l'any 964 donant una peça de terra d'aquesta propietat al Monestir de Sant Llorenç Savall.

El seu accés, a través d'un camí privat, coincideix amb el que era el camí ramader que, passant pel darrere de la masia i provinent de Can Cadafalch, conduïa els ramats des de Moià fins a l'àrea del Vallès i de Barcelona. L'actual camí de Canyelles fou construït l'any 1890 pel besavi de l'actual propietària, la Sra, Emilia Argemí.

L'evolució del conjunt arquitectònic i la seva complexitat volumètrica explica l'evolució d'aquesta construcció al llarg dels segles. Així doncs, les parets gruixudes dels magatzems fan suposar que aquest cos fou l'inici de la masia al segle X. A aquest cos s'hi van anar juxtaposant cossos en forma de L, al segle XIV, al segle XVI i durant el segle XVII.

La nissaga d'aquest mas ha tingut alguns membres il·lustres com Pere de Canyelles batlle de Castellar per la casa de Clasquerí cap el 1437.

Oral: Xavier Romeu Argemí (Castellar del Vallès, 1962)

8229

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

Fons Municipal d'Imatges

FERRANDO ROIG, ANTONI. 1987. *El monestir de Sant Llorenç del Munt i les seves possessions*. Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.

IGLÉSIES FORT, JOSEP. 1979. *El Fogatge de 1553, estudi i transcripció*. Fundació Salvador Vives Casajóana. Barcelona.

PERICH VIDAL, GEMMA. 1989. *La Cort del Batlle de Castellar*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

PUIG USTRELL, PERE. 1995. *El monestir de Sant Llorenç del Munt. Diplomataris dels segles X i XI*. 3 Vols. Fundació Noguera. Barcelona.

VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín.

VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

NÚM. REF.: MHR-26

DENOMINACIÓ: Mas Olivet
Altres denominacions: Mas Olarin, Mas Barata

SITUACIÓ: Carretera BV-1249, direcció Sant Llorenç Savall, PK 0'4.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XVI

AUTORS: -

PROMOTOR: -

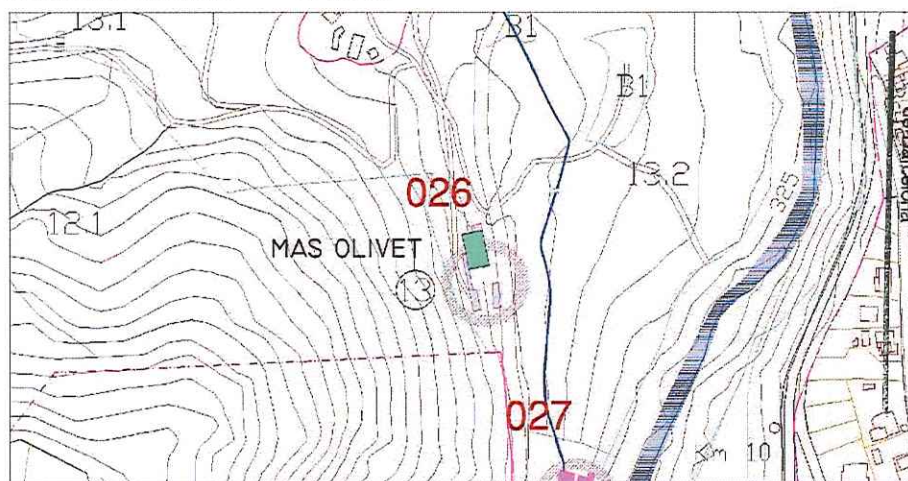
TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: Al vessant de ponent i a tocar de la carretera que va des del pont de Turell fins a Sant Feliu.

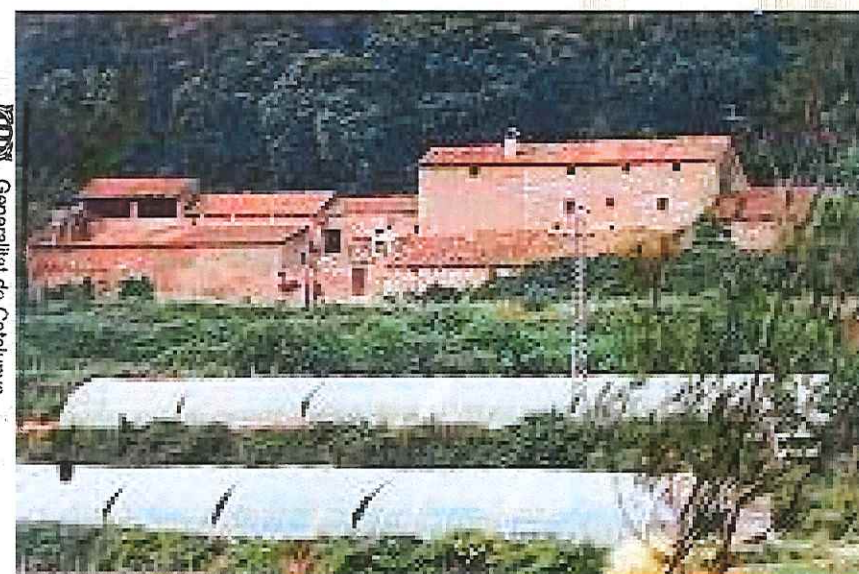
RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona Agrícola. Agrícola-Ramader (Clau 13.1)
Protecció existent: BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 13

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1: 5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8230

DESCRIPCIÓ:

Ordenació lineal i terrassada de diversos volums paral·lels a la carretera. Un portalada a migdia dona al pati clos —amb vistes a llevant— que distribueix les dependències annexes de magatzems i porxos —a la falda de ponent més alts— així com a l'entrada del volum principal de la masia de major alçària. D'altres dependències lineals de planta baixa envolten el conjunt.

Masia de planta baixa, principal i golfes, amb coberta asimètrica de dues vessants amb carener perpendicular a la façana de migdia. Ampliada diverses vegades linealment en continuïtat amb el volum i les cobertes inicials (a nord).

Façanes de factura senzilla d'argamassa amb obertures d'elements de maó en brancals i llindes. Al volum originari de masia, presenta llindes i brancals de pedra.

A l'interior de la masia encara es conserven estris tradicionals i un gran foc a terra. A les dependències annexes hi ha un trull per a la premsa d'oli i els cups per a l'elaboració del vi.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge i agrícola

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Precair, les obertures del cos principal han estat molt desfigurades. Els magatzems i coberts al voltant del pati es troben en estat ruïnós. Forjats apuntalats per amenaça de colapse.

VALORACIÓ:

Exemple notable de masia agrícola autoabastable vora el riu.

PROPOSTES:

Inclusió en el catàleg.

Mantenir la protecció de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-la font llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 23 "Font de la Riera".

-els arbres llistats de l'annex III del PGO: núm. 48 "Alzina de Mas Olivet I, núm. 49 "Alzina de Mas Olivet II, núm. 50 "Alzina de Mas Olivet III, núm. 51 "Alzina de Mas Olivet IV, núm. 52 "Alzina de Mas Olivet V, i el núm. 53 com a "Pi blanc de Mas Olivet"

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Mantenir la volumetria del volum principal i ordenació dels cossos annexos.

DADES HISTÒRIQUES:

La masia de mas Olivet està localitzada a les afores de Sant Feliu del Racó, prop de la zona de Turell tocant a la carretera que uneix Sant Feliu del Racó amb Sant Llorenç Savall. La construcció de la masia destaca per la seva senzillesa i, al seu voltant, s'han

construït diversos edificis vinculats a la seva funció agrícola: corts, coberts...

El mas Olivet, antic mas Barata, es troba citat en el Reial Cadastre de Castellar del Vallès de 1716 de José Patiño. Es considera però, que el seu establiment és d'una data força anterior. Avui el mas no té gaire renom però, antigament, fou la propietat més gran del poble de Sant Feliu del Racó, tant en terres de conreu com en boscos: pel cantó de ponent i del Sot del Guix pujava fins a confrontar amb can Sallent, el Girbau i can Torres, i per l'altra banda, dels límits de Can Borrell i can Juliana, fins a dalt les Jeies, bàsicament, el que en l'actualitat ocupen, en part, les urbanitzacions el Racó i el Balcó.

El nom de mas Olivet deriva de lloc d'oliveres i oli i suposa, doncs, que aquest conreu, avui quasi inexistent, abans havia estat prou important per donar nom al mas. En la dècada de 1930 la família de Marcel·lí Ubach, masovers de mas Olivet feien i servien menjars i beguda als traguers.

El 1998 feia quatre anys que la família de Joan Carles Segovia Bravo era qui s'encarregava de la masoveria del mas. Per la seva banda, Joaquim Artisan Fontanet era l'arrendatari de les terres; una explotació agrícola de 1'2 ha. on cinc persones hi treballaven tot l'any. El conreu principal era l'horta que podia ser regada de forma abundant gràcies a l'aigua del riu. La producció era destinada a l'autoconsum i al comerç i les terres permetien la mecanització del treball.

El propietari del mas Olivet, el senyor Antoni Barata i Gual no té previst introduir modificacions en l'explotació de les terres ni en la masia. En l'actualitat un dels fills del senyor Joan Carles Segovia viu al mas.

BIBLIOGRAFIA**Gràfica:****Escrita:**

- ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2006. *Descobrir Castellar*. Setmanari Forja. Castellar del Vallès.
- PINYOT GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès. 1716*. Castellar del Vallès. Arxiu d'Història de Castellar.
- PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
- PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

Oral:

NÚM. REF.: MHR-27

DENOMINACIÓ: Cal Closes
Altres denominacions: El Raval de dins

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Finals segle XIX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

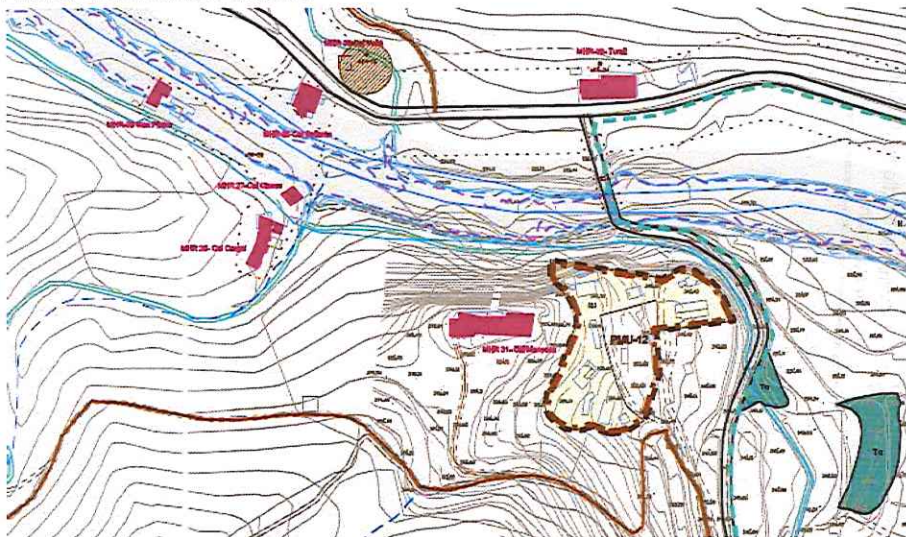
TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba esquerra del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona PE ampliació del Parc Natural de Stl Llorenç. Subzona Àrea de Parc Natural(Clau 11.1)

Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

DESCRIPCIÓ: Edificació rural de tipus residencial, de petita dimensió i formada per un cos principal

EVOLUCIÓ D'USOS
Original: Agrícola i ramader.
Actual: Habitatges

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Habitada

VALORACIÓ:

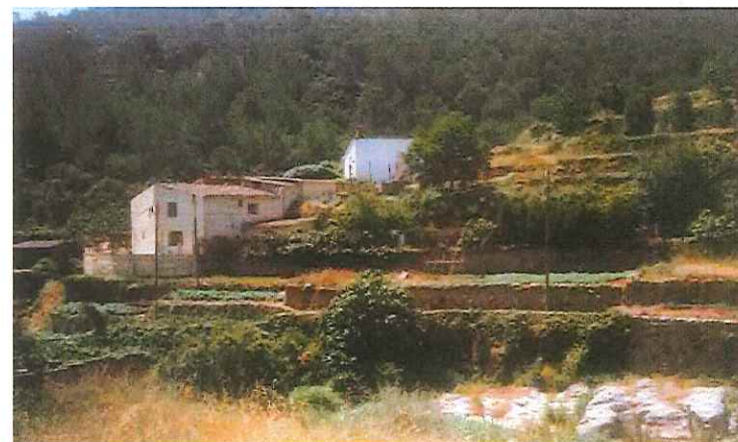
PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES: El Raval de dins és un petit nucli d'habitatges (Cal Closes i Cal Cargol) i de terres habitades i cultivades, fora del nucli de St. Feliu del Racó, lligats als recursos hidràulics del riu, de les seves fonts i regadius. Es troba sobre el pont de Turell, i a cal Closes i Cal Cargol s'hi accedeix per un camí de terra a l'esquerra del pont de Turell. Travessa el conjunt de cases el rec del molí d'en Barata, datat de l'any 1858. El rec del molí arrenca a la resclosa dels mas Pinetó seguint cap al mas Pedro i passa per més d'un centenar de metres per dins d'una mina entre el mas Pedro i Cal Closes. A l'entrada de la mina hi ha un bonó per obtenir aigua pels horts i, a la sortida, un pedrís per rentar roba i l'ús de les cases veïnes. Aquest rec salva el torrent del Guix amb un pontet a Cal Closes al costat del pont de tosca del rec Vell, un altre pontet el cobreix a sota del Cal Reig on hi ha una altra pica rentadora de roba. Al llarg del recorregut d'aquest rec, d'uns 1300 metres, es troben diferents bagants pel regadiu dels antics horts de la zona.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Escrita: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Oral: -
Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8232

NÚM. REF.: MHR-28

DENOMINACIÓ: Cal Cargol
Altres denominacions: El Raval de dins

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XVIII.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba esquerra del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona PE ampliació del Parc Natural de Stl Llorenç.
Subzona Àrea de Parc Natural(Clau 11.1)

Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ: Edificació de tipus residencial, de petita dimensió amb un cos principal i altres adossats.

EVOLUCIÓ D'USOS
Original: Agrícola i ramader.
Actual: Habitatges

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Habitada

VALORACIÓ:

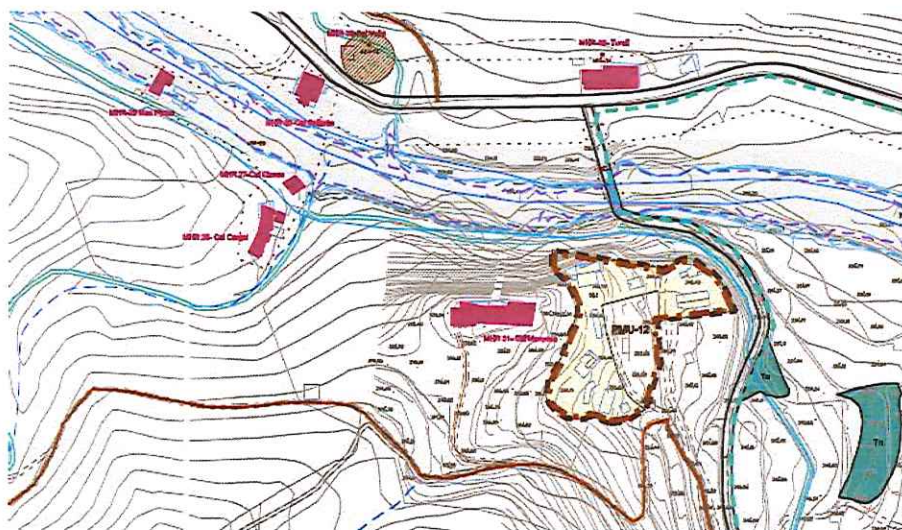
PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES: El Raval de dins és un petit nucli d'habitatges (Cal Closes i Cal Cargol) i de terres habitades i cultivades, fora del nucli de St. Feliu del Racó, lligats als recursos hidràulics del riu, de les seves fonts i regadius. Es troba sobre el pont de Turell, i a cal Closes i Cal Cargol s'hi accedeix per un camí de terra a l'esquerra del pont de Turell. Travessa el conjunt de cases el rec del molí d'en Barata, datat de l'any 1858. El rec del molí arrenca a la resclosa dels mas Pinetó seguint cap al mas Pedro i passa per més d'un centenar de metres per dins d'una mina entre el mas Pedro i Cal Closes. A l'entrada de la mina hi ha un bonó per obtenir aigua pels horts i, a la sortida, un pedrís per rentar roba i l'ús de les cases veïnes. Aquest rec salva el torrent del Guix amb un pontet a Cal Closes al costat del pont de tosca del rec Vell, un altre pontet el cobreix a sota del Cal Reig on hi ha una altra pica rentadora de roba. Al llarg del recorregut d'aquest rec, d'uns 1300 metres, es troben diferents bagants pel regadiu dels antics horts de la zona

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006
Escrita: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Oral: -

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

NÚM. REF.: MHR-29

DENOMINACIÓ: Mas Pedro
Altres denominacions: El Raval de dins

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XIX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba esquerra del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC

Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005

Classificació: Sòl no urbanitzable

Qualificació: Sistema d'espais lliures.

Zona de protecció de cursos fluvials, (Clau D.1)

Protecció existent:

Mas Pedro situat molt a prop de la riba dreta del Ripoll, és un habitatge antic la funció del qual podria haver estat estretament lligada als recursos hidràulics del riu. Per la seva proximitat amb el riu, es va dedicar des dels anys 1960 fins a mitjans dels anys 1990 a la restauració i banys. Actualment funciona com a habitatge.

RÈGIM JURÍDIC

Titularitat:

Privada

Condicions/servituds:

Domini públic hidràulic.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ:

Edificació de tipus residencial.

Cal destacar del Mas Pedro les seves formes actuals, fruit de les reformes dels anys 1920, que li donen una aparença modernista gràcies a les cornises i els elements ornamentals de la façana.

Les darreres reformes han desvirtuat considerablement l'edificació originària i l'ús de la finca.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Agrícola i ramader.

Actual: Habitatge

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Habitada

VALORACIÓ:

PROPOSTES:

Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES:

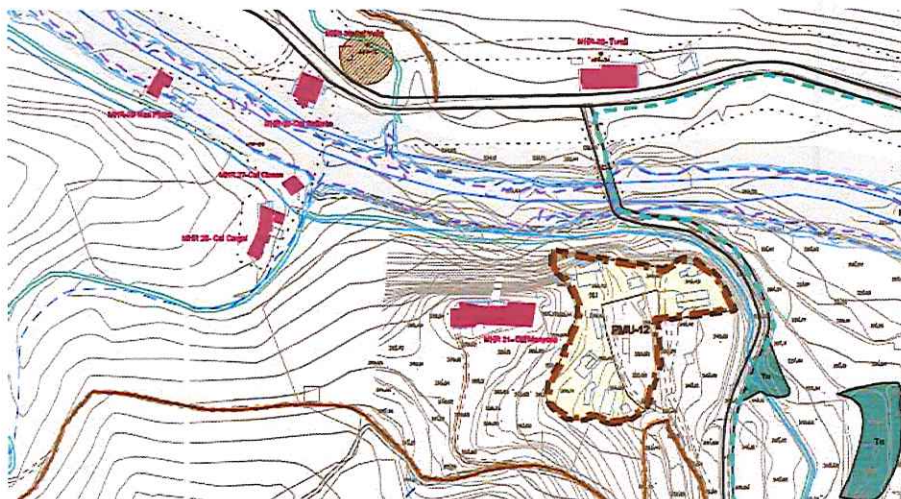
El Raval de dins és un petit nucli d'habitatges de terres habitades i cultivades, fora del nucli de St. Feliu del Racó, lligats als recursos hidràulics del riu, de les seves fonts i regadius.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*Escrita: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*

Oral: -

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

NÚM. REF.: MHR-30

DENOMINACIÓ: Mas Pinetó
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XVIII.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

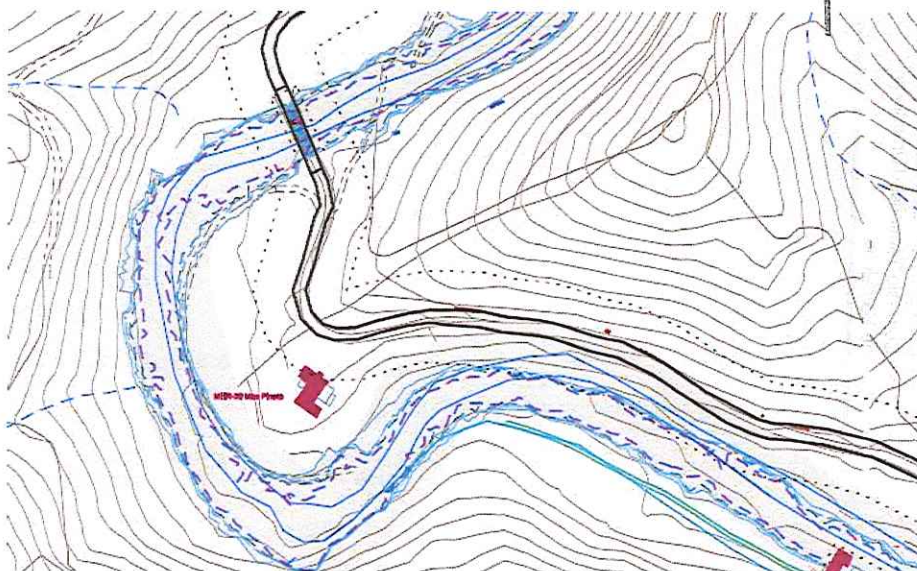
CONTEXT: A la riba dreta del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona agrària. Subzona hortícola. (Clau 13.2)
Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLAR DEL VALLÈS

DESCRIPCIÓ: Antiga masia reformada perdent el seu caràcter inicial. Situada damunt d'una roca en forma de península sobre una resclosa del riu.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Agrícola i ramader.
Actual: Habitatge, restauració.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo

VALORACIÓ:

PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES:**BIBLIOGRAFIA**

Gràfica: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Escrita: *Descobrir Castellar.* Castellar del Vallès. ANTONELL, ALBERT. 2006.
Oral: -

NÚM. REF.: MHR-31

DENOMINACIÓ: Cal Mañosa
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Finals segle XVIII..

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

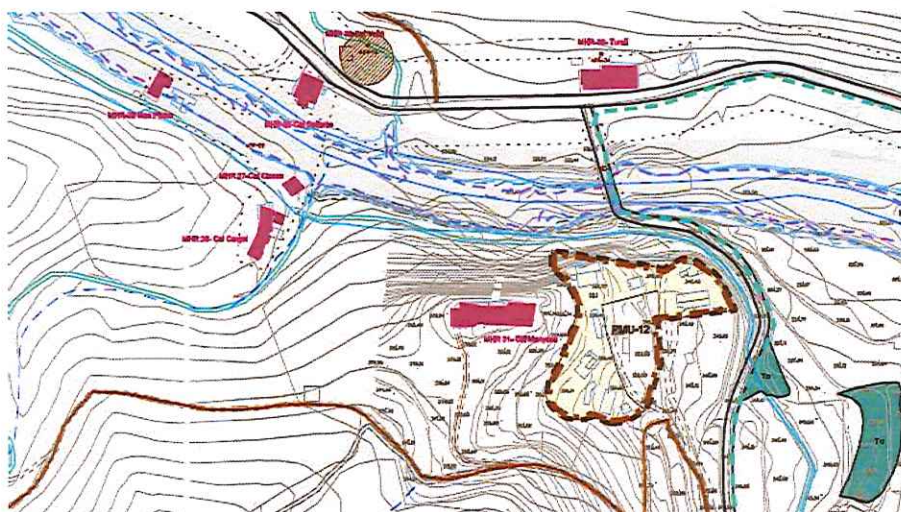
CONTEXT: A la riba esquerra del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona PE ampliació del Parc Natural de Stl Llorenç. Subzona Àrea de Parc Natural(Clau 11.1)

Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

DESCRIPCIÓ: Edificació de tipus residencial
Situada en feixa superior al nucli de Cal Joan Coix amb una ordenació lineal i amb accés des del mateix camí del mas Olivet

EVOLUCIÓ D'USOS
Original: Agrícola i ramader.
Actual: Habitatge

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Reformada recentment.

PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable

DADES HISTÒRIQUES: El veïnat de Cal Joan Coix està constituït per diverses cases, entre elles Cal Reig i Cal Joan Coix. Formen un petit conjunt poblacional amb uns conreus al costat est i per la banda nord, tenen un vertical desnivell fins al riu Ripoll. Fins fa pocs anys, la masia de Cal Manyosa es trobava en estat semiruinós, però actualment s'està restaurant. Veïna de la masia hi ha també una nova vivenda, construïda no fa molts anys pels propietaris de llavors, els Mañosa-Marsol.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*
Escrita: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*
Oral: -

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8236

NÚM. REF.: MHR-32

DENOMINACIÓ: Cal Sellarès
Altres denominacions: Cal Mesquita o Cal Tico

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XIX.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

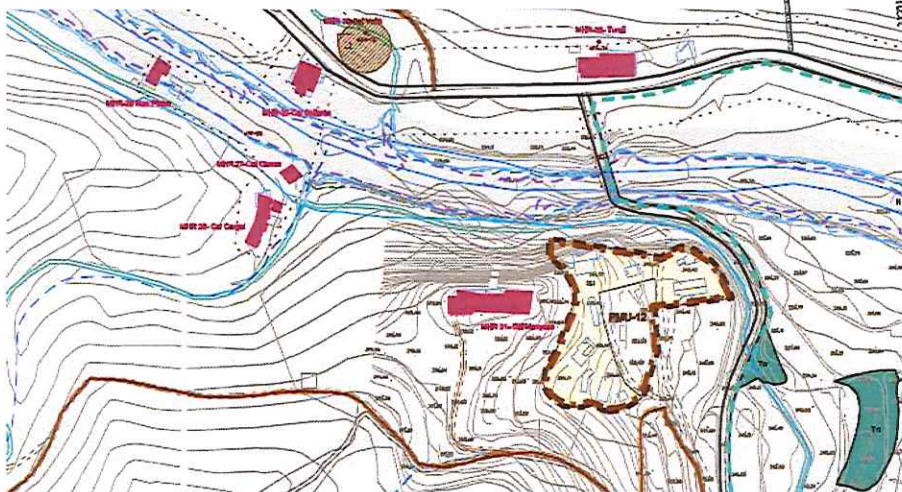
TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la riba dreta del Ripoll, al nord del pont de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Zona agrària. Subzona Hortícola(Clau 13.2)
Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

DESCRIPCIÓ: Edificació de tipus residencial

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Agrícola i ramader.
Actual: Habitatges

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Precari

VALORACIÓ:

PROPOSTES:

Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES:

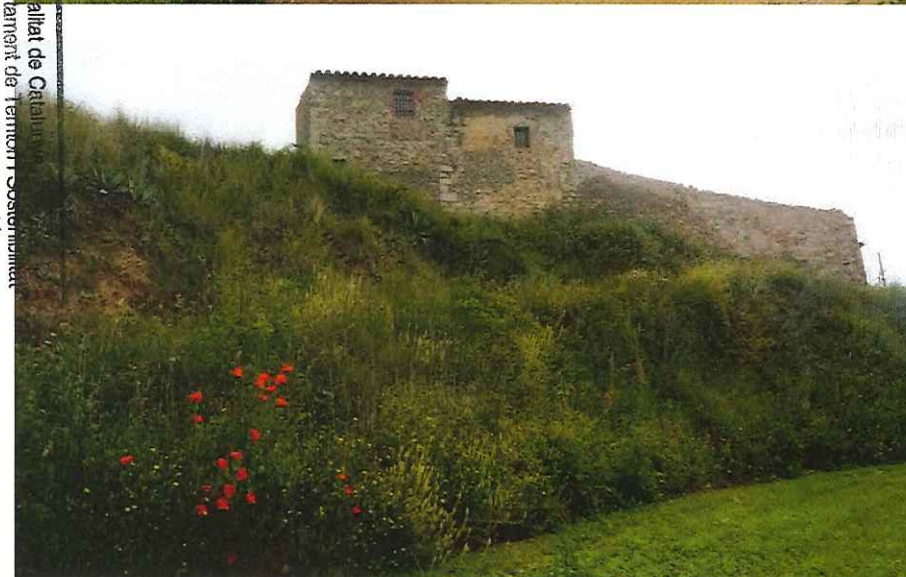
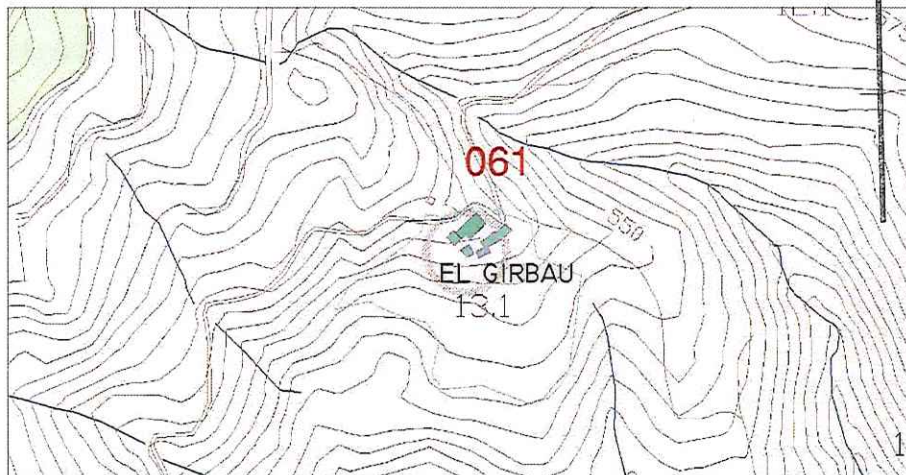
A la vora del riu i també coneguda com Cal Mesquita o Cal Tico. La construcció de la carretera va separar Cal Tico de Cal Voltà, un petit habitatge rural que es va mantenir ocupat fins l'any 1948, les runes del qual encara es poden veure, mig tapades de vegetació, entre la carretera i el torrent que baixa del Sot de Turell.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*
Escrita: ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2009. *Descobrir Castellar.*
Oral: -

NÚM. REF.:	MHR-33
DENOMINACIÓ:	Masia el Girbau
Altres denominacions:	Plana de Fogars, Girbau de la Plana
SITUACIÓ:	Camí rural que surt del C. del Forn de Can Sallent- camí de Castellar a la Mola
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Edifici fundacional segle XIV – reformes i ampliacions segle XVI. Petites reformes segle XX
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Vora el límit termenal de ponent, amb accés pel camí rural que surt del carrer del forn de Can Sallent de la urbanització el Racó, a nord de la Riera de la Penitenta.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària, agrícola-ramader. (Clau 13.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 8
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1: 5000

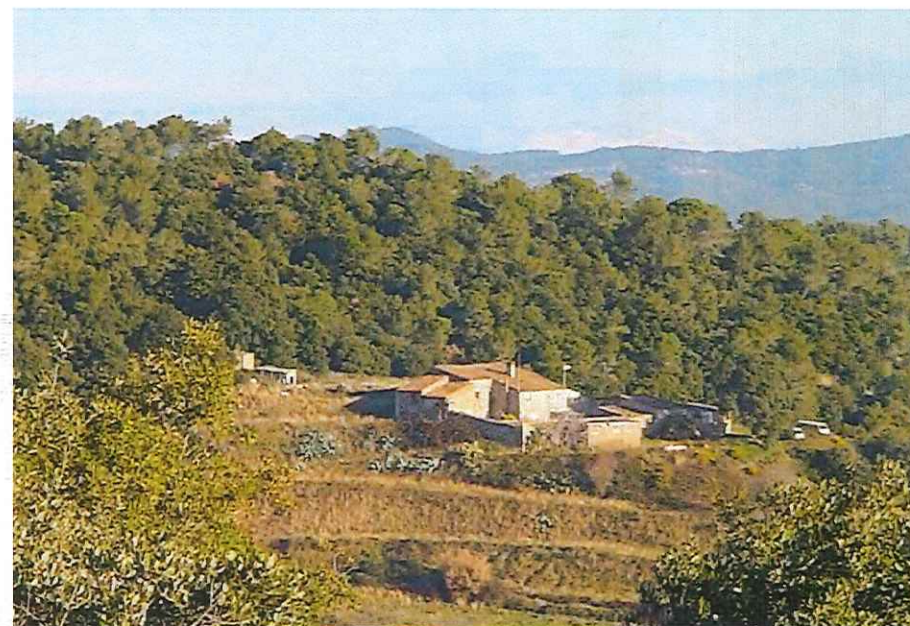

8238

DESCRIPCIÓ:

Finca de grans dimensions amb accés per la part posterior del conjunt edificat i també més elevat, amb fons de bosc compacte, i en pendent a migdia vers la riera de la Penitenta

Mas d'ordenació agrupada i graonada, amb diversos cossos adossats al cos principal en diferents etapes d'ampliació que han afectat tant als àmbits d'habitatge familiar com als dedicats a estables i serveis, amb un pati clos de planta rectangular. Els murs són de factura senzilla amb argamassa. Les teulades dels cossos adossats són a diferents nivells, per adequar-se al pendent del terreny. Té una porta d'entrada amb llindes de pedra motllurada a l'igual que una finestra de la façana principal que té esculpit un escut ornamentat amb les inscripcions ihs. Disposa mina d'aigua.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original:

Habitatge agrícola i ramader

Actual:

Habitatge agrícola

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo**VALORACIÓ:**

Interès històric i arquitectònic. Conjunt harmoniós i ben integrat a l'entorn natural.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BPU

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

- els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

- l'arbre monumental llistat a l'annex III del PGO amb el núm. 30 "alzina gran de Can Girbau".

- la font pròpia llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 123 "font del Bujol"

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de la volumetria i composició exterior del conjunt principal.

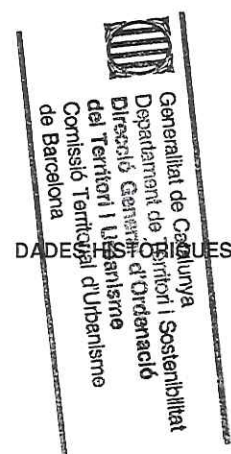
DADES HISTÒRIQUES:

La primera referència documental d'aquesta masia data de l'any 1376, sota el nom de Plana de Fogars i vinculada a un Bernat de Fogars. Escripcions datades entre 1474 i 1490 citen a Pere Antic Torrella com el propietari de la masia.

Segons el fogatge de 1553 la masia pren el nom dels seus nous propietaris, els Girbau, i durant algun període la masia serà coneguda com el Girbau de la Plana.

L'any 1578 la masia s'esmentava al registre com a pertanyent al terme de Castellar.

Tenim constància de la pervivència del cognom Girbau fins l'any 1723.

El Girbau és fonamentalment una masia de treballadors agrícoles situada a 565 metres. La masia del Girbau compta amb uns conreus pocs extensos i treballats, segons el cens de l'activitat agrària de l'any 1998, només comptava amb 2 hectàrees dedicades a l'horta i 45 hectàrees forestals. La masia compta amb una mina d'aigua i una bassa de 10 m³

Habitada permanentment pels seus masovers, des de l'any 1967, que venen les hortalisses conreades a les terres de la masia al mercat de Sabadell.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Escrita:

Fons Jordi Garrós

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

CANYAMERES I RAMONEDA, ESTEVE . 1991. *Canvis de nom i maridatge a les masies de Castellar als ss. XV –XV*. Plaça Vella. Castellar del Vallès.

VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

VERGÉS I SOLÀ, LLUÍS. 1972. *El llibre de Castellar. Història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats, Sant Feliu del Racó i Les Arenes*. Sant Llorenç Savall. Emegé.

VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

Oral:

8240

NÚM. REF.: MHR-34

DENOMINACIÓ: Masia l'Illa

Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. B-124, PK. 13

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Edifici fundacional S. XIV.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: Antiga masia del sector de les Arenes de Sant Feliu de Riudor, situada a la riba dreta del Ripoll, sobre la carretera B-124 de Sabadell a Caldes. Un curt vial que es deriva a l'esquerra, puja fins al portal del barri.

RÈGIM URBANÍSTIC

Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005

Classificació: PE de Sant Llorenç del Munt i l'Obac 1998

Qualificació: Sòl No Urbanitzable

Protecció existent: Pla Especial de protecció de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Àrea PEIN (Clau 11.1)

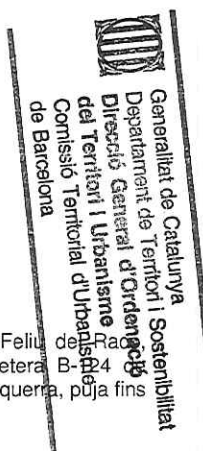
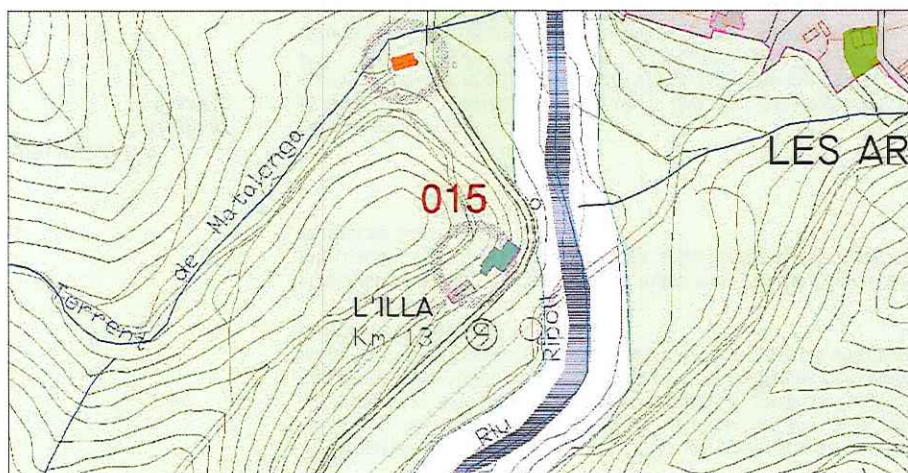
Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 9
Inclòs al Catàleg del PEIN com a masies i altres construccions

RÈGIM JURÍDIC:

Titularitat: Privada.

Condicions / servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

8241

DESCRIPCIÓ:

Mas de proporcions mitjanes situat en un indret coster i accidentat. Compost per volums paral·lels orientats a llevant. Els corrals d'una sola planta conformen longitudinalment el primer pas per portella. L'antiga era, més elevada, conforma el segon clos d'entrada amb els dos cossos importants: el magatzem o celler arrapat al desnivell escarpat i el cos principal de masia, lleugerament més baix, de planta baixa, pis i golfes.

A la façana principal, a migdia, hi ha un portal adovellat i a sobre un finestral de pedra motllurat amb la inscripció *IHS Masia Illa 1571*, i dos rellotges de sòl; diverses finestres a la gran façana de llevant, totes amb llindes de pedra amb motlures i relleus.

L'interior conserva finestres amb antics seients festejadors, arcs de mig punt de pedra tosca als passos de planta baixa i notable porta d'accés al dormitori, amb motlures del primer gòtic a la planta primera.

Cal destacar la llar de foc de la cuina amb ascó, forn de pa i gran campana, així com les rajoles decorades amb pintures populars del entrebogat del sostre dels dormitoris. Els motius són figures humanes, animals, sanefes, motius geomètrics i florals.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Precari. Les diferents restauracions han desfigurat el conjunt volumètric, sobretot pel que respecta als pendents de les cobertes.

VALORACIÓ:

Cal valorar la irregular juxtaposició dels diferents cossos per adaptar-se al pendent del terreny, així com els tancats amb portelles que confereixen un grau de privacitat dels diferents àmbits del mas. Element d'interès històric.

PROPOSTES

Incloure en el Catàleg

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 34 (alzina gran de l'Illa), núm. 35 (ledoner gran de l'Illa).

-la font pròpia llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 37 "Font de l'Illa".

Nivell de protecció 2: Conservació

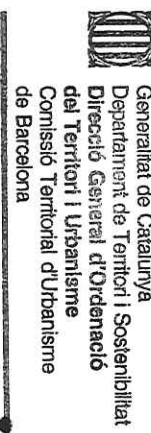
Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façanes. Recuperació de les cobertes segons els vessants originals. Conservar i protegir les rajoles pintades de l'entrebogat dels dormitoris.

DADES HISTÒRIQUES:

En documents del anys 977 i 1020 es cita una propietat anomenada *l'Illa rocosa*, del terme de Castellar, i situada a la vora del riu Ripoll. Es desconeix si aquesta propietat es correspon amb

l'actual mas de l'Illa. En aquest cas, l'Illa seria la masia amb les referències més antigues de l'alt Vallès.

La situació i la presència de la masia en la documentació antiga fa pensar que la masia de l'Illa era la més important del sector de les Arenes, ja que la propietat és el resultat de l'annexió d'altres masos.

Tot i això, la notícia concreta més antiga que coneixem d'aquesta casa data del 1364, quan Guillem d'Illa i la seva muller Elisendis deixaren els masos Illa i Arenes a la seva filla Elisendis perquè es casés. Les referències documentals a membres de la família Illa són nombroses, sovint per conflictes, com exemplifica un document de l'any 1603 segons el qual Sebastià Illa fou acusat, juntament amb el rector de Sant Feliu del Racó, d'haver col·locat unes fites per assenyalar la divisòria amb la parròquia limítrofa.

La Masia de l'Illa no escapà dels actes de bandolerisme estesos per la serra de Sant Llorenç del Munt i l'Obac durant el segle XVII, com demostren les diverses denúncies que presentà Valentí Illa entre l'any 1616 i 1656. El primer incident amb bandolers es produí el novembre de 1610 quan quatre bandolers armats amb pedrenyals curts es presentaren de nit a la masia i es van fer donar de sopar.

Aquesta casa disposa de font pròpia: la font de l'Illa, la qual es troba a tocar de la llera del Ripoll. També te grans feixes a la vora del riu. Fins fa quinze anys només eren conreades algunes d'aquestes feixes pel pastor que tancava el ramat en les corrals del mas. Durant més d'un segle l'Illa fou habitada per masovers: Carme Lleixà i Galve fou masovera de l'Illa des de 1938 fins a 1994. El 1938 es va casar amb el Miquel Torres, del mas de l'Illa, els pares del qual ja s'havien establert en aquest mas feia molts anys provinents de la masia de Pregona, de la vall d'Horta. El mas va començar a decaure a principis dels anys setanta i especialment quan la Carme Lleixà es quedà viuda.

BIBLIOGRAFIA**Gràfica:****Escrita:**

FERRANDO ROIG, ANTONI. 1997. *Itineraris pel Massís de Sant Llorenç del Munt I. La Vall del riu Ripoll. La vall d'Horta, la vall de Mur, Les Arenes i Cadafalc*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FERRANDO ROIG, ANTONI. 2002. *Les sendes dels bandolers (Sant Llorenç del Munt- Serra de l'Obac)* Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. *El Reial Cadastre de Castellar del Vallès, 1716*. Arxiu d'Història de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.

Oral:

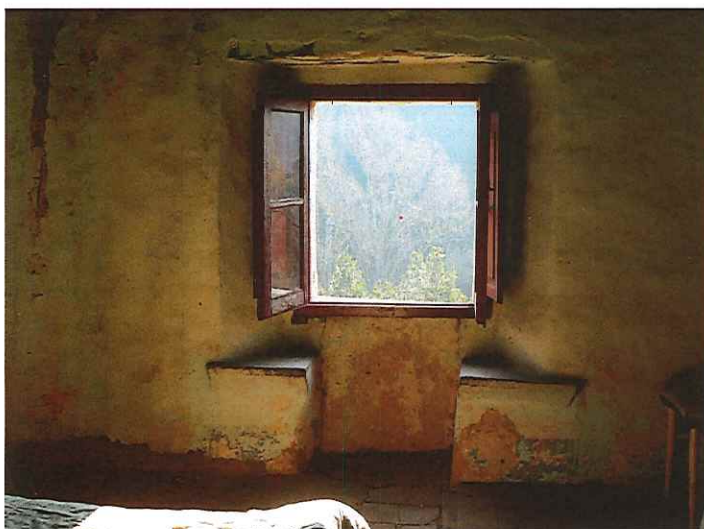
Maria Teresa Armengol, Joan Castells Solà (Castellar del Vallès, 1933), Albert Antonell Ribatallada (Castellar del Vallès, 1936)

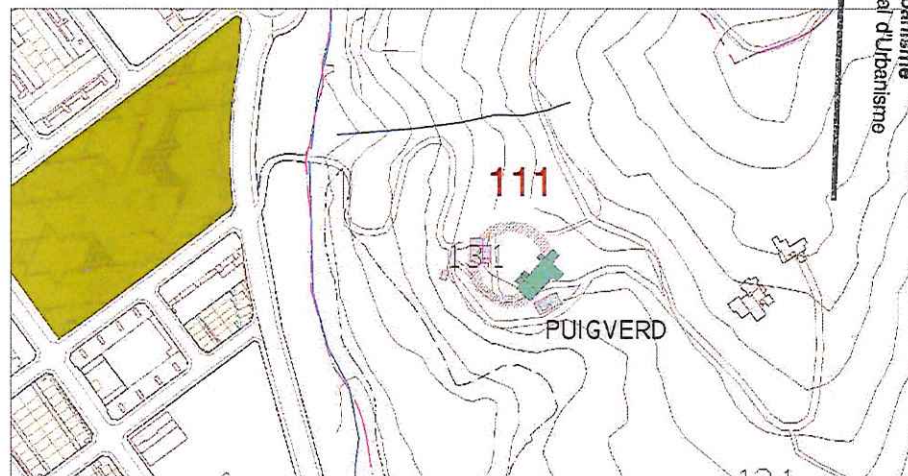

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

8243

NÚM. REF.:	MHR-35
DENOMINACIÓ:	Masia Puigverd
Altres denominacions:	Puigvert - Puigverd
SITUACIÓ:	Camí que surt a la dreta de la ronda de Tolosa davant de la Plaça Catalunya.
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Edifici fundacional segle XV. Reformes i ampliacions segle XIX
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	Vora el límit urbà de llevant, amb accés per la Ronda i a nord del Parc dels Colobres.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Zona agrària, agrícola-ramader. (Clau 13.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 15
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1: 5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8244

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per diverses edificacions dins un clos tancat, amb dos portals coberts amb petites teulada a dues aigües. Al pati donen diversos edificis complementaris: les corts, els coberts, etc.

L'edifici principal, la masia és un volum de planta baixa i dues plantes amb cobert a dues vessants amb carener perpendicular a migdia. El frontís presenta els trets peculiars de les masies d'aquestes contrades: la porta, marca l'eix de simetria de la façana, amb una finestra a cada banda. Al primer pis, i sota teulada, les golfes. La casa és construïda sobre un mur de pedra i morter, que la envolta i li fa de base.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader

Actual:

Habitatge

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo

VALORACIÓ:

Interès històric

PROPOSTES:

Incloure en el Catàleg

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

- la font pròpia llistada pel Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 97 "Font de Puigverd".

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Conservació integral de volumetria exterior i façanes.

DADES HISTÒRIQUES:

La masia de Puigverd (Puigvert), com altres del terme municipal, conserva el nom dels seus primers propietaris. El primer document que es coneix del mas data del 1468, encara que es pot suposar que el seu establiment era anterior a aquesta data. Aquesta suposició prové del fet que es coneix l'existència de Pere de Puigvert, propietari del mas, com batlle de Castellar l'any 1437.

A través del treball de Canyameres coneixem alguns dels noms dels propietaris de la masia al llarg del temps: entre 1475-1490 Gabriel Dalmat, àlies Puigvert, l'any 1553 Bartomeu Puigvert i entre 1716 i 1723 Vicenç Puigvert.

La masia de Puigverd la trobem esmentada al Reial Cadastre de Castellar del Vallès de l'any 1716.

La masia a viure el seu millor moment durant el segle XIX i es va veure ampliada i reformada considerablement. Una rajola a l'interior de la masia amb data 1827, confirmaria aquest fet, juntament amb la presència d'una premsa i d'uns cups que denoten la dedicació a la vinya.

00
22
MHR
67

Durant la Guerra Civil, la por d'un bombardeig sobre el nucli urbà portà a Puigvert les classes de la única escola que no tancà durant el conflicte, les Escoles Emili Carles Tolrà.

Actualment, els seus propietaris són els hereus d'Antoni Llonch de Sabadell, que havia estat alcalde de la ciutat, i el seu germà Pau Maria Llonch diputat a les Corts en l'època franquista.

Segons el cens agrari del municipi de l'any 1998 els propietaris sols hi passen temporades a l'estiu i els masovers, des de l'any 1954, s'ocupen de l'hectàrea d'horta i de la pastura del ramat a les 24 hectàrees amb què compta la propietat.

Algunes de les dependències destinades a l'activitat agrícola van ser objecte d'una important remodelació entre els anys 2006 i 2008 per reconvertir-les en habitatge. El projecte fou de l'arquitecte Roger Sauquet Llonch.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

Fons Jordi Garrós
GALLART, ERNEST; RUIZ, GALDRIC; SÀIZ, SILVIA. 2007. "El cau de la Gloriosa. Una proposta educativa per al refugi antiaeri i l'aeròdrom de la FARE al Pla de la Bruguera, Castellar del Vallès". *Plecs de Recerca*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
CANYAMERES I RAMONEDA, ESTEVE. 1991 Canvis de nom i maridatge a les masies de Castellar als segles XV i XVI. Plaça vella. N.32
PINYOT I GARRÓS, JOAN. 1985. El Reial Cadastre de castellar del Vallès. PLAÇA VELLA. Castellar del Vallès.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8246

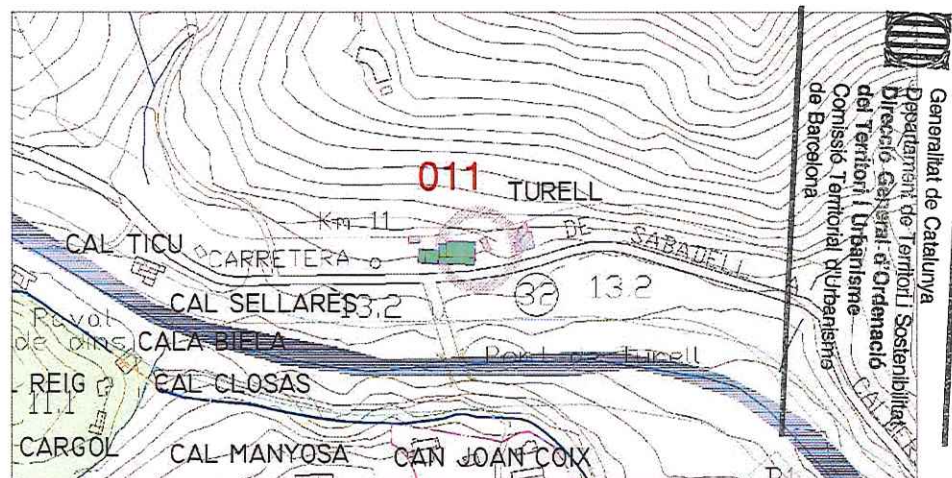

8247

Novembre 1982

NÚM. REF.:	MHR-36
DENOMINACIÓ:	Turell
Altres denominacions:	
SITUACIÓ:	Ctra. B-124 direcció Sant Llorenç Savall PK. 11
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Origen segle XV. Reformes els segles XVIII i XX.
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura residencial rural.
CONTEXT:	A la riba esquerra del riu Ripoll i a nord de Sant Feliu del Racó, a tocar de la carretera B-124 a l'alçada del Pont de Turell.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Parc forestal, parc forestal. (Clau 12.1)
Protecció existent:	BPU. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 32
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada
Condicions/servituts:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1: 5000

DESCRIPCIÓ:

Finca de grans dimensions que s'estén per ponent fins al torrent que porta el mateix nom i per llevant fins al límit amb la urbanització del Balcó de Sant Llorenç, tota ella orientada a migdia i delimitada pel riu Ripoll. El conjunt edificat s'ordena linealment i en paral·lel a la carretera.

Volum principal originari rectangular de grans dimensions, de planta baixa i dues plantes, i coberta a dues vessants amb carener paral·lel a migdia i accés per pati a llevant amb magatzems annexes d'una sola planta. A ponent, edifici d'estil modernista adossat de planta baixa, dues plantes i golfes amb coberta a dues vessants, carener perpendicular a façana principal de composició simètrica amb dues finestres centrades, tres a banda i banda (totes amb arc apuntats), i fornícula centrada a la planta de golfes amb la imatge d'una verge; a rasant de la carretera i a planta baixa dependències de garatge. Disposa de mina d'aigua

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge
Actual: Habitatge

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo**VALORACIÓ:** Interès històric**PROPOSTES:**

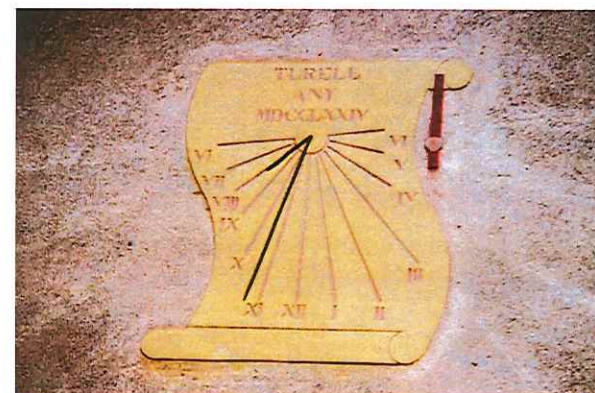
Inclusió en el catàleg.
 Mantenir la protecció de BPU.
 Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:
 -els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.
 -les fonts llistades per el Centre Excursionista Castellarenc amb el núm. 67 "Font del Turell" i amb el núm. 70 "Font del Frare".
 -els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 80 "l'entiscl de cal Mesquita" i núm. 81 "Desmai de Can Turell".
 Nivell de protecció 2: Conservació
 Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

DADES HISTÒRIQUES:

La documentació històrica fa pensar que, molt propera a l'actual finca de Turell, hi havia el Molí de Turell (Torell) dels Clasquerí. L'any 1246 Garsenda de Provença, vídua de Guillem de Montcada i Castellvell, i el seu fill Gastó estableixen a Pere de Clasquerí el dret que tenien en el molí de Torello (Turell), en la parròquia de Sant Esteve i Sant Feliu de Castellar. L'any 1247 Gerard de Vilar i Bernat de Pedra fan donació a Pere de Clasquerí de: "...actionis eis competens in molendino de Torallo..."

Entre els segles XII i XIII l'antic molí es traslladà més avall del riu, en l'indret que avui ocupa el molí d'en Barata, sent propietat dels Turell fins al segle XVIII. La família Turell va vendre el Molí al Sr. Barata l'any 1723, quedant-se el dret de moldre de franc i

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Comissió Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

sense cap despesa mentre existís el molí i els amos de Turell i els seus successors sempre que fossin successors directes i amb el cognom Umbert.

A través de la documentació història coneixem alguns dels propietaris del Turell, l'any 1401 Guillem de Turell, l'any 1553 Pere Busqueta àlies Turell i entre 1716 i 1723 Miquel Turell.

La presència d'un rellotge de sol esgrafiats amb la data de 1774 inscrita podria ser una indicació d'una important ampliació de la masia. Malgrat tot aquest rellotge fou realitzat a mitjans del segle XX.

La transformació més important del Turell succeí a finals del segle XIX amb la construcció de la carretera de Sant Llorenç, finalitzada l'any 1884, i més endavant, amb la construcció del pont i l'enllaç amb el ramal de Sant Feliu.

La construcció de la carretera suposà una nova oportunitat pels propietaris del Turell, com demostra una fotografia dels anys trenta, que es conserva a l'Arxiu d'Història, d'uns traguers castellers amb les respectives cavalleries, davant de la casa de Turell. A la façana hi ha un rètol oferint menjars i begudes.

La masia del Turell va perdre personalitat quan es produí l'aprofitament de la font natural que hi aflora, conduït per a l'abastament d'aigua potable l'any 1927. Des d'aleshores, la captació soterrada amaga la surgència que donava protagonisme i riquesa a l'indret.

Segons el cens de l'activitat agrària de l'any 1998 el Turell compta amb tan sols 1 hectàrea dedicada a l'horta i 20 hectàrees forestals

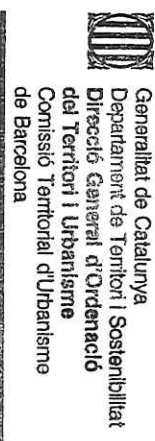
BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

Fons Jordi Garrós
CENTRE EXCURSIONISTA DE CASTELLAR. 2004. *Fons, mines i punts d'aigua*. Castellar del Vallès.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
CANYAMERES I RAMONEDA, ESTEVE. 1991. *Canvis de nom i maridatge a les masies de Castellar als ss. XV-XV*. Plaça Vella. Castellar del Vallès.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
VERGÉS I SOLÀ, LLUÍS. 1972. *El llibre de Castellar. Història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats, Sant Feliu del Racó i Les Arenes*. Sant Llorenç Savall. Emegé.
VERGÉS VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

Oral:

-

8250

NÚM. REF.: MHR-38

DENOMINACIÓ: Cal Voltà

Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. B-124 en direcció Sant Llorenç Savall, PK 11.

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XVIII.

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: Al cantó dret de la carretera de Castellar del Vallès a St. Llorenç Savall, sot de Turell.

RÈGIM URBANÍSTIC

Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005

Classificació: Sòl no urbanitzable

Qualificació: Zona Parc forestal. Subzona Parc Forestal(Clau 12.1)

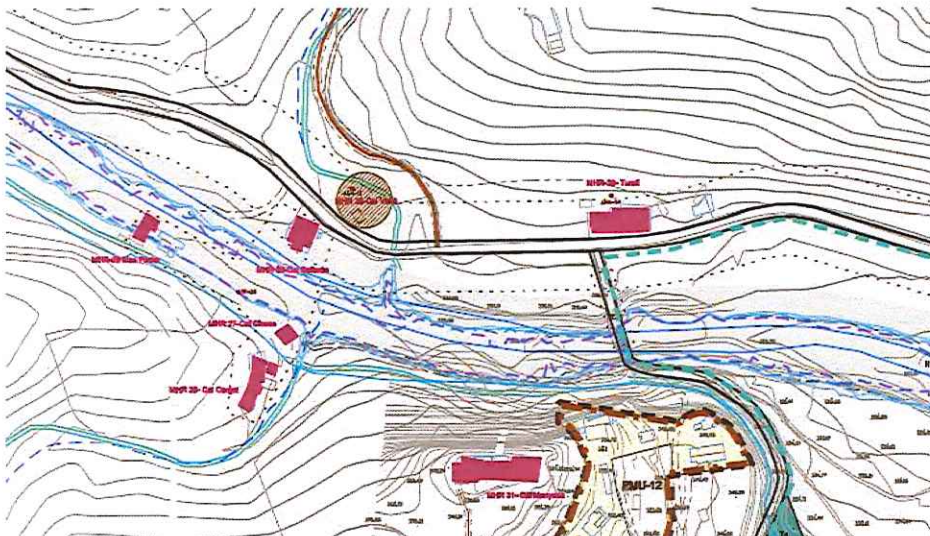
Protecció existent:

RÈGIM JURÍDIC

Titularitat: Privada

Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

DESCRIPCIÓ: Casa rural enrunada.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Habitatge rural.

Actual: Terreny erm i boscós.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Enrunat

VALORACIÓ: Antic mas de cronologia incerta sense excavar.

PROPOSTES: Inclusió en el catàleg de construccions en sòl no urbanitzable.

DADES HISTÒRIQUES: Es un petit habitatge rural documentat des del segle XVIII, que es va mantenir ocupat fins l'any 1948, les runes del qual encara es poden veure, mig tapades de vegetació, entre la carretera i el torrent que baixa del Sot de Turell. Era propietat de la vídua del senyor Josep Carner, de Sabadell.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Escrita:

Oral:

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

NÚM. REF.: MHR-39

DENOMINACIÓ: El Ranxo
Altres denominacions:

SITUACIÓ: Ctra. C-1415 direcció Terrassa, PK. 26.6

DATA DE CONSTRUCCIÓ: 1936 - 1945

AUTORS: Eugenio Pedro Cendoya

PROMOTOR: Josep Maria Carles Tolrà

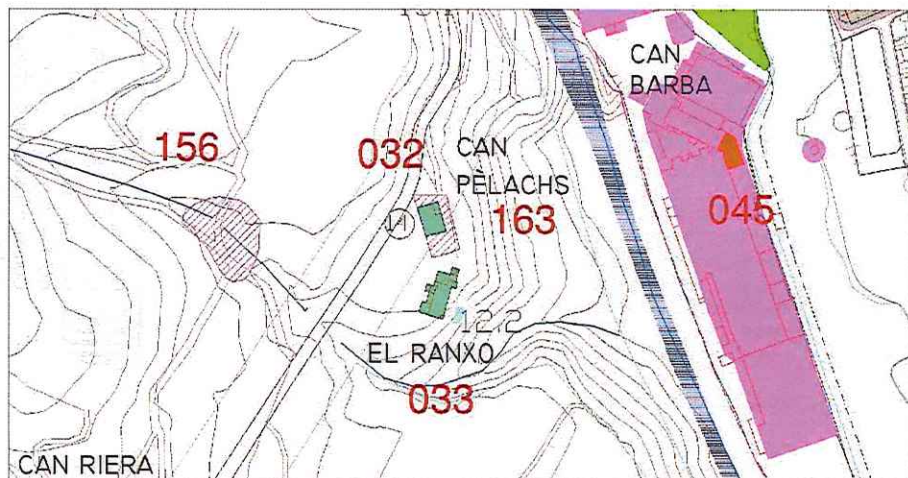
TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural.

CONTEXT: A la mateixa finca i al costat sud de Can Pèlachs, Orientada est, vora el marge dret del riu

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl no urbanitzable
Qualificació: Parc forestal, d'especial protecció. (Clau 12.2)
Protecció existent: Cap

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1: 5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8252

DESCRIPCIÓ:

Ordenació compacta en terreny en força pendent vers el riu, conformant una esplanada a ponent a cota d'accés per la carretera de Terrassa. Edifici de planta baixa, planta pis i dues plantes, mentre que pel vessant de llevant presenta dos nivells més per sota rasant.

Les dues primeres plantes s'estenen amb terrasses mirador de gran volada a llevant.

Programa extens de família nombrosa: En planta baixa accés i escala de comunicació, cuina, menjador, estar, biblioteca i sala de billar; planta semisoterrani garatge, dependències de servei i instal·lacions; planta soterrani sala de jocs, bodega, bar i piscina exterior; planta primera deu dormitoris i a planta segona dormitoris de servei i solàrium. Interiors amb materials nobles de marbres i fusta pels revestiments de terres i parets així com pels elements decoratius.

Edifici originari d'estil racionalista amb estructura de pilars i forjats de formigó armat, voladus prominents, finestres de composició horitzontal i cobertes planes amb solàrium, seguint els principis internacionals del moviment racionalista de principis del segle XX.

Original: Casa senyorial. Segona residència
Actual: Segona residència

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Actualment s'està fent una reforma integral sense tenir en compte el projecte original, substituint les cobertes planes per cobertes de teula amb ràfecs prominents, la composició de façanes amb finestres horitzontals per obertures diverses, afegit d'elements ornamentals extemporanis al estil original.

VALORACIÓ:

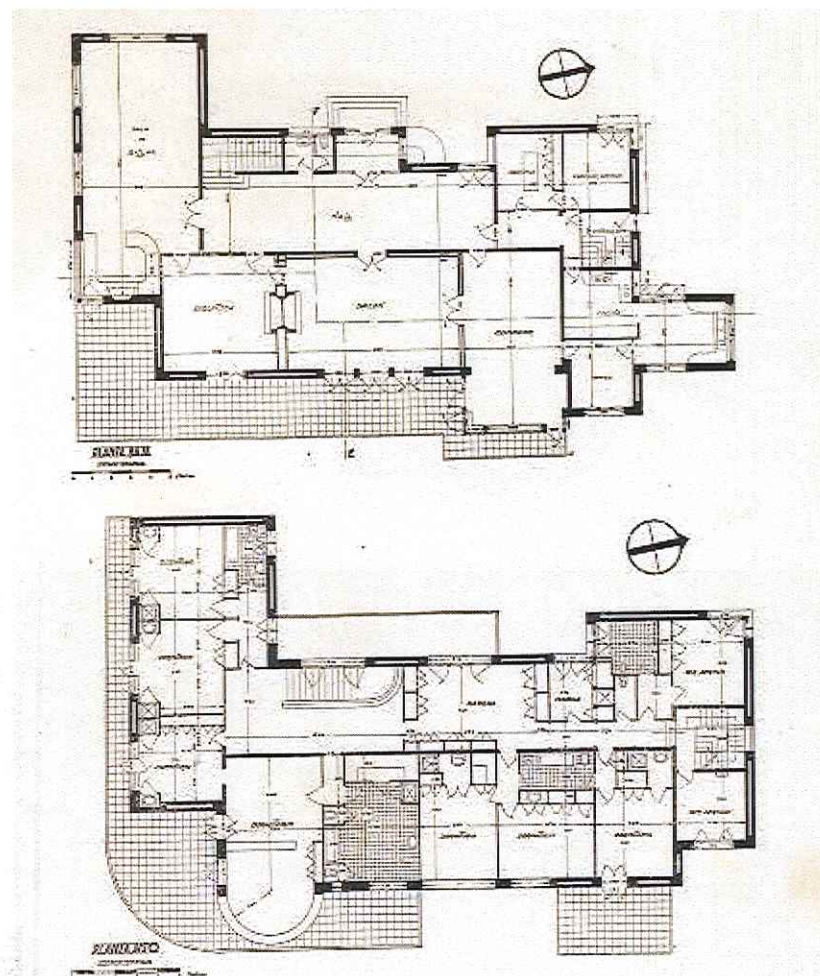
Exemple valuós d'arquitectura racionalista catalana. Les últimes intervencions han modificat la volumetria i composició de les façanes.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg
Elevar a la categoria de BPU
-supeditat a l'entorn de protecció de l'AEA de la masia de Can Pelachs
Nivell de protecció 3: Parcial
Nivell de protecció 4: Ambiental

DADES HISTÒRIQUES:

El Ranxo fou la darrera residència de la família Tolrà a Castellar. Aleshores, l'hereu era Josep Maria Carles-Tolrà i Coll, Marquès de Castellar, qui la feu edificar i l'habità temporalment amb la família i germans. L'arquitecte que dissenyà aquesta moderna edificació fou Eugenio Pedro Cendoya i la seva construcció finalitzà l'any 1945. Es té constància que la construcció començà l'any 1936, però es va veure interrompuda per l'esclat de la Guerra Civil i l'exili de la família Tolrà a Itàlia i més tard a París.

El Ranxo fou una gran torre residencial amb tota mena de comoditats i serveis. A través d'un article publicat a *Cuadernos de Arquitectura*, l'any de la finalització de l'obra, sabem que a la planta baixa hi havia biblioteca, menjador, sala de billar, cuina i dependències pel servei. Una gran entrada amb una impressionant escala donava pas al segon pis on la família Tolrà disposava de set habitacions, algunes amb bany propis, i un gran bany principal acabat amb ònix.

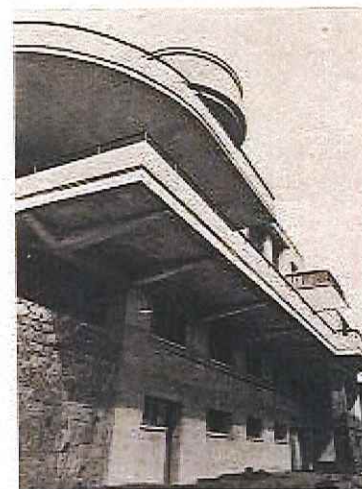
En la seva construcció hi treballaren bàsicament, empreses i artesans castellarencs. Segurament, els mateixos operaris que hi anaven a treballar, veient el luxe, els grans automòbils i l'abundant servei, començà a fer servir el mot de El Ranxo per denominar la gran mansió.

Aquesta gran torre, però, fou objecte d'ampliacions que han desdibuixat el projecte inicial d'Eugenio P. Cendoya. Així, per exemple, s'amplià l'edifici amb un tercer pis que va suprimir la gran terrassa del pis superior i varià considerablement el perfil de l'edifici.

Durant la dècada dels 70 la presència de la família Tolrà cada vegada fou més puntual i la torre patí un lent abandonament.

Josep Maria Carles-Tolrà i Coll morí l'any 1978. Al seu testament va deixar la torre, la masoveria i tota la propietat de can Pèlachs, a títol proindivís, als seus fills Emili, Josep Maria, Maria Teresa, Montserrat i Maria Rosa Carles-Tolrà i Bofill. Els fills i propietaris van arribar a un acord de repartició d'herència l'any 1983. A partir de l'acord familiar s'accelerà la venda de terres i, així, en començar l'any 1987 els germans Carles-Tolrà havien venut 41 hectàrees de terreny, pràcticament tot el que quedava de la finca. Aquest mateix any 1987, els masovers van abandonar la masia. Aquest fou el desencadenant d'un procés de degradació, agreujat per alguns actes vandàlics, que es va veure accentuada quan can Pèlachs es quedà sense masovers l'any 1987.

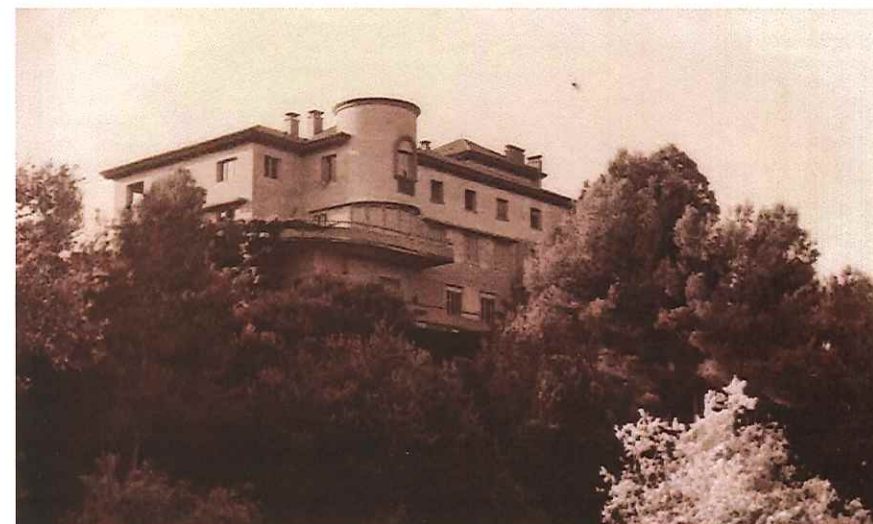
El 1994, la casa del mas de can Pèlachs, la Torre dels Carles-Tolrà i el terreny circumdant, és a dir, tot el que restava de l'antiga finca, fou comprat per Francesca Clusellas i Lloret, l'actual propietària.

Detall de les terrasses volades

Aspecte de la mestera en el hall

8254

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Fons municipal d'imatges

Escrita:

Cuadernos de Arquitectura. Colegio Oficial de Arquitectos de Cataluña y Baleares. Nº 3. 1945. Barcelona.

PLAÇA VELLA. 2003. *Marquesat de Sant Esteve de Castellar*. Núm. 48. Castellar del Vallès.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès. 1995.

PRAT PAZ, ESTEVE. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès. 1992.

ANTONELL RIBATALLADA, ALBERT. 2006. *Descobrir Castellar*. Castellar del Vallès.

VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers. 1974.

Oral:

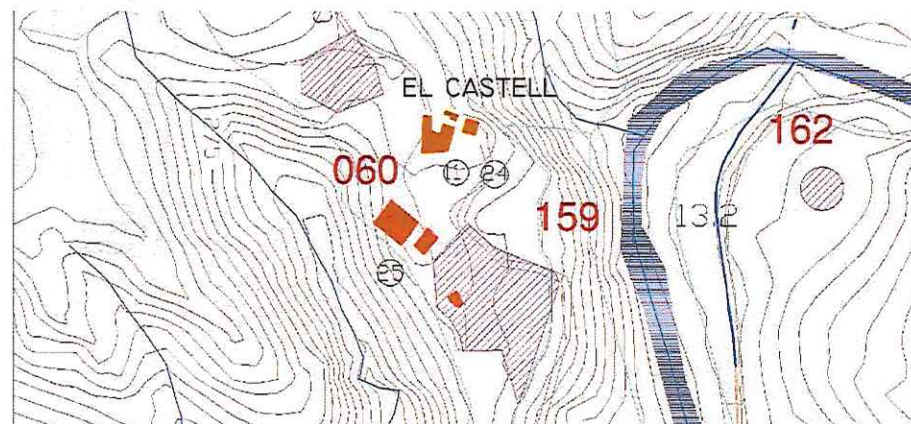
Cuadernos de Arquitectura. Colegio Oficial de Arquitectos de Cataluña y Baleares. Nº 3. 1945. Barcelona.
Francesca Clusellas Lloret (Castellar del Vallès, 1940).

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8255

NÚM. REF.:	MHR-40
DENOMINACIÓ:	Castell de Castellar, Capella de Santa Bàrbara, Aqüeducte i Masoveria del Castell
Altres denominacions:	CASTELL DE CLASQUERÍ
SITUACIÓ:	Ctra. de Sant Sadurn d'Anoia a Sentmenat, PK. 25,10 i està situat al sud-oest de l'actual nucli urbà, a 275m sobre el nivell del mar.
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Castell de Castellar: referenciat en una acta del 912 Pintura mural de la torre: 1581. Capella de Santa Bàrbara: esmentada el 1548 Aqüeducte: segles XIII-XV; Masoveria: segle XIV
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura Militar (castell).
CONTEXT:	Paratge de conreus a la riba dreta riu Ripoll, a nord de l'Església de Castellar Vell. Estratègicament situat dalt d'un turó envoltat de barrancs (el Sot d'en Gambús, el Sot d'en Bon Jan, el Sot dels Ossos i el Sot de Santa Bàrbara).
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	Pla General d'Ordenació (16/07/99).
Classificació:	Sòl no urbanitzable.
Qualificació:	Zona Agrària. Agrícola-ramader (clau 13.1).
Protecció existent:	BCIN (número 630-MH), codi BIC (R-I-51-5242). Conjunt catalogat per decret de data 21/04/1949 sobre protecció de castells amb el núm.058, i està inclòs en el catàleg de monuments i conjunts històric-artístics de la Generalitat de Catalunya del 1990. Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 24. Espais declarats BCIN en la categoria de Zona arqueològica
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
PLÀNOL DE SITUACIÓ	1: 5000

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8256

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format pel castell i la capella conformant un pati clos de dimensions considerables amb bassa rectangular i vista panoràmica cap a llevant del nucli de Castellar. L'aqüeducte uneix la zona del Castell amb la masoveria situada al vessant nord-oriental i d'accés a la finca.

Castell: Construcció d'origen romànic, esmentada els anys 912 i 939, i actual estil gòtic, amb remodelacions diverses (s.XIV i actuals). Castell medieval de planta trapezoidal de tres nivells, amb pati central amb dues escales, i torres a les cantonades. L'accés des de la masoveria mostra les restes d'un aqueducte amb arcs de mig punt, vora la cantonada amb torre coberta a quatre aigües. La façana principal orineta a sud amb finestres pseudogòtiques, merlets de remat i portal adovellat, conforma una plaça mirador amb la bassa i capella gòtica d'una sola nau com a teló de fons. Els interiors del castell han estat restaurats recentment, i presenten sostres enteixinats a les estances principals de la planta noble. En una cambra de la torre principal hi ha una pintura mural del 1581, possiblement al "fresc", que representa la figura d'un home amb creu a la mà i un crani amb una espasa sobre una taula.

Capella de Santa Bàrbara: capella gòtica d'una sola nau, amb coberta a dos vessants, de petites dimensions. De línies molt senzilles, disposa d'absis de planta poligonal, rematat amb merlets a mode de torre, de major alçada que la capella. Façana principal amb portalada i finestra lobulada. Petita espadanya amb campana. Destaquen també els arcs apuntats que defineixen la terrassa lateral amb vistes cap al riu.

Aqüeducte del castell de Castellar: resten encara alguns dels trams del conjunt que menava l'aigua des de la zona posterior de la masoveria fins la bassa del castell, i que encara donen una imatge unitària del conjunt. S'han reconstruït alguns trams sense cap relació compositiva.

Masoveria: Masia de grans dimensions de planta baixa i dues plantes amb coberta a dos vessants amb carener perpendicular a la façana principal a est, i gran porxo a planta segona orientat a migdia. A la part posterior diversos cossos adossats i magatzems annexos. Accés principal més elevat a nivell de planta primera, amb mur de contenció en continuïtat amb l'aqüeducte.

0257

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Castell
Actual: Lúdic

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Castell: Bo
Masoveria: Precari

VALORACIÓ:

El pati que ordena el Castell i la Capella de Santa Bàrbara, conforme un lloc privilegiat com a mirador del nucli de Castellar. El conjunt monumental té un alt interès històric, artístic, arquitectònic i paisatgístic. Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la protecció de BCIN.

Incorporació d'un entorn de protecció de monument que inclogui:

-el jaciment arqueològic BCIN-ZA, JAV-12.

-el conjunt de castell, capella, pati, aqüeducte i masoveria.

-els arbres monumentals llistats a l'Annex III del PGO: núm. 63 (castanyer d'indies del Castell), núm. 64 (lledoner del Castell), núm. 65 (tell gran del Castell), núm. 66 (tell del Castell) i núm. 67 (magnolier del Castell) i l'arbrada núm. 5 (passeig de plàtans del Castell) d'accés a la masoveria.

Nivell de protecció 1: Integral

Manteniment integral de l'estructura, façanes, cobertes, obertures i volumetria del conjunt. En properes actuacions caldrà la reconstrucció del aqüeducte amb arcs de mig punt.

Les obres, restauracions, intervencions i canvis d'ús precisen l'autorització de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya abans de la concessió de la llicència.

DADES HISTÒRIQUES:**Castell de Clasquerí**

Originàriament el Castell potser és una de les primeres construccions romàniques, per no dir la primera. Hi ha diverses dades sobre els seus orígens. Sembla ser que l'any 912 ja existia i que l'any 939 un document confirma la donació que fan Ovasio i la seva muller Osiana al comte Sunyer d'un alou del "castrum de Castellar"; el 1010 el castell era habitat pel compte Ramon Borrell. També es troba esmentat l'any 955, en que el comte Mir féu donació de les terres de Castellar al Monestir de Sant Cugat. Segons consta documentalment, durant els segles XI i XII la senyoria del castell continuava sota el poder comtal. A mitjan segle XI Ramon, comte de Barcelona, amb la seva esposa Ermesinda i el seu fill Berenguer, donà el monestir de Sant Llorenç del Munt que presidia Otger I, el Castell de Castellar, el territori i les pertinences, tot el qual constituïa un mateix terme amb Terrassa i confrontava amb el de Lacera (Sant Llorenç Savall), de Sentmenat, d'Arraona (Sabadell) i fins d'Ullastre o Uliaster (can Santpere). El seu emplaçament equivalia a una defensa natural.

La família dels Montcada en posseïen el domini territorial en règim de feudataris. Foren senyors del Castell de Castellar l'any 1215 els descendents de Ramon de Montcada i de Pere I de Clasquerí. A principis del segle XIII els Montcada empenyoraren durant un període de temps el castell, segurament per motius econòmics, ja que un segle després l'havien recuperat. El 1310 Gastó de Montcada va donar en emfiteusi diversos castells a Pere de Clasquerí, membre d'una família noble, entre ells el de Castellar i dotze heretats més situades en el terme. Pere II de Clasquerí prengué possessió del senyoriu el 1312 i monopolitzà l'autoritat en el poble dins l'any 1394, data en la qual el rei Joan I d'Aragó vengué la jurisdicció civil i criminal del terme a Joan de Togores pel preu de cinc-cents florins d'or d'Aragó. De Togores tornà a vendre, més tard, els seus drets a Guerau I de Clasquerí, l'últim descendent de la família, besnét de Pere de Clasquerí; d'aquesta manera a mitjans del segle XV la família Clasquerí era el senyor territorial i jurisdiccional de tot el "castrum de Castellar", incloses totes les propietats, terres, cases i masos que li pertanyien territorialment. De com era el castell en el moment en què els Clasquerí es

convertiren en el
complet fet el 138

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8258

INVENTARI DE LES CONSTRUCCIONS EN SÒL NO URBANITZABLE DE CASTELLAR DEL VALLÈS

Clasquerí. En ell s'enumeren tots els espais que formen el castell i tots els objectes que hi ha en el seu interior. Isabel de Clasquerí i Corbera es casà el 1548 amb Bernat de Meca i Turell; al matrimoni Meca-Clasquerí el succeí el seu fill Galzeran que es casà amb Isabel de Cassador. En aquestes dates es va començar a utilitzar el segell municipal del gos i la campana, tot i que pertanyia als Meca sinó als Clasquerí.

L'actual família propietària, els Fontcuberta, descendeixen dels Clasquerí a través de les famílies que successivament s'han emparentat amb ella i han heretat el castell de Castellar: els Meca (segles XVI-XVII) i els Sentmenat (segles XVII-XIX). El 1617 es va cremar el bosc del castell i el 1662, la pallassa. Sembla que van ser actes dels bandolers contra els que exercien la jurisdicció.

Una de les particularitats que presenta el castell de Clasquerí és que des de l'any 1310, quan el castell el va adquirir Pere de Clasquerí, ha romàs en el sí d'una mateixa família. No vol dir això que els Meca en siguin encara els posseïdors, ja que el 1788 n'Antoni de Meca va morir sense deixar fills. La seva herència va passar als nebots i un d'ells va introduir, de nou, el cognom Sentmenat en el castell. L'any 1856, Dolors de Sentmenat i Despujol es casà amb Carles de Fontcuberta i de Perramón i avui en dia, la família Fontcuberta segueix mantenint la possessió del castell.

En una cambra de la torre principal hi ha una pintura mural del 1581, possiblement al "fresc". Molt ben realitzada representa la figura d'un home amb una creu a la mà i un crani amb una espasa sobre una taula. Una de les curiositats del castell la trobem en el pati; es creu que al segle XV van sorgir antagonismes dins la família que habitava el castell i les dues parts enemistades van decidir separar les estances respectives per la qual cosa, i per accedir-hi es van disposar dues escales al pati.

Les darreres obres de restauració importants que es van realitzar al castell daten del 1880 impulsades per Carlos de Fontcuberta i Perramón. Aquestes obres no van ser gaire reeixides ja que es van emprar materials de poca qualitat i es van destruir elements estructurals. L'aspecte actual del castell es deu a les obres de restauració portades a terme per Carles de Fontcuberta i Pascual i la seva filla Carla que van començar el 7 de març de 1994 sota la direcció de l'arquitecte Joaquín Díez-Cascón amb el contractista Jaume Casanovas.

Les riudades del setembre de 1962 van erosionar les terres i els barrancs que envolten la finca la qual cosa va suposar obrar murs protectors per tal d'evitar l'esfondrament de terres i parets del castell.

A principis del segle XX, i cal pensar que en èpoques anteriors també, els castellarencs anaven a buscar-hi "terra d'escudella", un tipus de terra que feien servir les mestresses com a detergent per netejar plats i olles, després de convertir-la en sorra. L'indret d'extracció era en el sol del xaragall que hi ha a l'esquerra del començament del camí que mena al castell. En els anys '40, el castellarenc Menna Curtiella explotava comercialment la terra d'escudella i la portava a carretades fins a Terrassa.

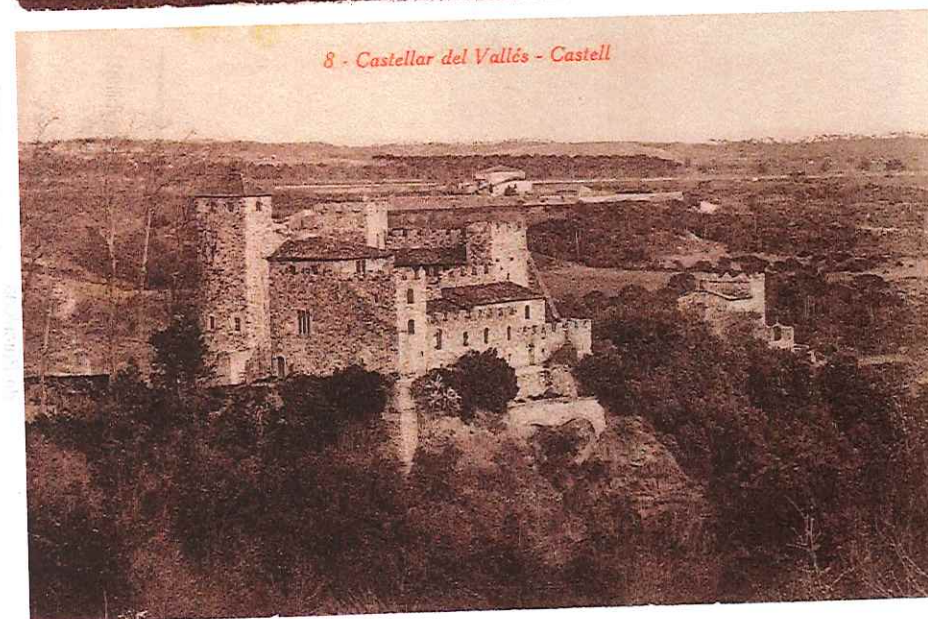

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

CASTELLAR DEL VALLÈS — Castell

8256

8 - Castellar del Vallès - Castell

PROPOSTES:

DE LES CONSTRUCCIONS EN

MENT DE CASTELLAR DEL VALLÈS

Durant la Guerra Civil l'exèrcit republicà es volia apoderar del castell per instal·lar-hi militars però no estava interessat en la masoveria; al final el castell va quedar en mans municipals. Al castell s'hi van instal·lar 21 persones; el permís per establir-s'hi el van obtenir de l'alcalde, Vicenç Roca. Les condicions de vida eren dures: no hi havia aigua corrent, ni llum i van compartir amb els masovers les tasques quotidianes.

Capella de Santa Bàrbara

Situada davant mateix del castell i separada d'aquest per un gran pati. La capella fou construïda molt posteriorment al castell. Isabel de Clasquerí i Corbera es casà, en segones noces, l'any 1548 amb Bernat de Meca i de Turell. Els preparatius de la boda comportaren que Pere Serafí -pintor i poeta (destaca en aquest darrer aspecte com a escriptor en llengua catalana a mitjan segle XVI)- decorés el retaule de la capella veïna al castell, pel preu de 80 lliures. Les pintures de la capella de Santa Bàrbara es van conservar fins que el 1936 van ser cremades arran els fets de la Guerra Civil. Fins aquest moment Castellar del Vallès fou la tercera localitat de la comarca a tenir una obra de Pere Serafí.

Les dues famílies, els Clasquerí i els Meca, eren dues famílies de la noblesa local que amb aquesta aliança fusionaven els patrimonis respectius; així, els Meca passarien a ser els propietaris del castell de Castellar i de la capella de Santa Bàrbara. Les pintures de Pere Serafí tant podrien haver contribuït a escenificar el relleu familiar en els dominis dels Clasquerí, com a esdevenir un acte de pura devoció privada; o, simplement, es tractava d'un simple regal de noves adreçat a segellar la unió de dos llinatges terratinents. Atesa la inclinació del Pere Serafí poeta a deixar constància escrita de la seva familiaritat amb l'estament nobiliari, caldria imaginar que aquest encàrrec contribuiria a augmentar el seu peculiar prestigi d'artesà cortesà.

El castell de Castellar, es va convertir a partir de l'enllaç entre els Meca i els Clasquerí, en una residència ocasional, menys ostentosa que les dues cases principals dels Meca a Barcelona i Sabadell. El treball que Pere Serafí va realitzar en el retaule és particularment reeixit, sobretot pel que significa el context global de la pintura catalana renaixentista, tot i el petit format del retaule de Castellar que permetia la possibilitat de ser contemplat amb detall a peu pla i que va obligar a Serafí a un treball més acurat, facilitat per la estereotipació temàtica. Només les taules centrals del primer i tercer carrer es van destinar a la història de santa Bàrbara, les escenes superiors i de la predel·la representen els habituals episodis de la vida de Crist (Nativitat, Oració a Getsemaní, Flagel·lació, Pujada al Calvari i Crucifixió), precedides totes elles d'una Anunciació. Intercalades entre les taules de la predel·la apareixen quatre petites imatges de sants i santes, també de pintura. Tota la arquitectura del retaule i la talla central de santa Bàrbara s'han de considerar contemporànies, segurament de principis del segle XX, moment en què el castell i el seu entorn van patir una profunda reforma de caràcter neogòtic.

8260

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Consell Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

És força probable imaginar que l'estructura original n'hagués incorporat d'alguna manera l'heràldica de les famílies Meca i Clasquerí.

De tot el conjunt, les dues taules dedicades a la vida de santa Bàrbara són les més interessants. La primera taula representa la santa davant el jutge Marcià en el moment de rebutjar el pretendent, mentre que la segona es dedica al martiri a mans del seu propi progenitor. El retaule de la capella de santa Bàrbara ens confirma dos dels trets típics de Serafí: per una banda l'homogeneïtat del treball de l'artista i, per altra, la fidelitat sense reserves a les composicions de Rafael.

Es suposa que s'hi celebraven els cultes religiosos de la família del castell. Quan la família deixa de residir-hi habitualment, perdé el privilegi o llicència de culte. L'any 1849, i excedint a la súplica de l'Il·lustríssim senyor Joaquim de Sentmenat, senyor de castell de Clasquerí, en Francesc Bosch, vicari general de Barcelona i Governador permeté que es celebrés a Santa Bàrbara el culte sempre que s'ha tingut per convenient.

Aqüeducte del castell de Castellar

De l'antic aqüeducte, a tocar del castell, avui només es conserva un tram reformat i una caseta distribuïdora d'aigua, davant la masoveria. Sembla que aquesta caseta i l'aqüeducte podrien datar del segle XIII-XV, portant aigua a través de canalitzacions des de la font Ureyensa, citada l'any 1276.

Masoveria

Masia d'època medieval, segle XIV, allotjament dels masovers del Castell de Clasquerí. Actualment s'ocupen del manteniment del castell i de la producció agrícola de les terres properes.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Fons Municipal d'Imatges.

Escrita:

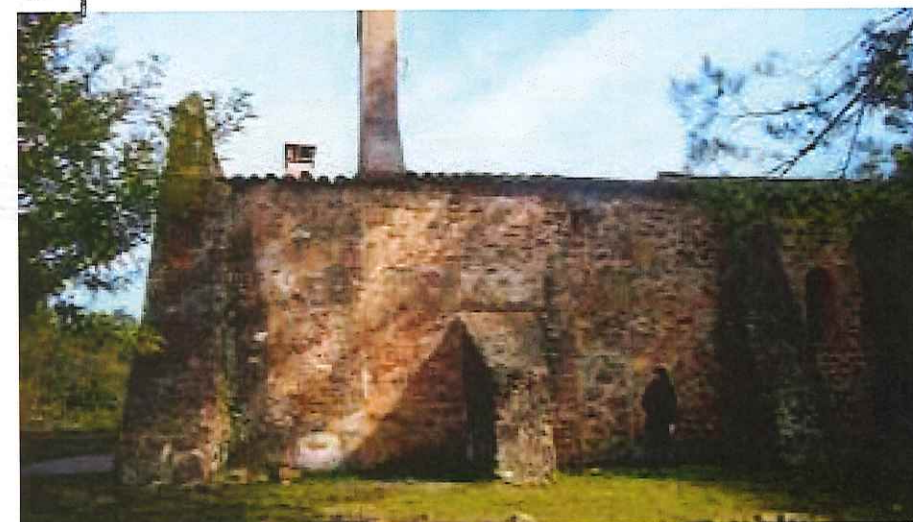
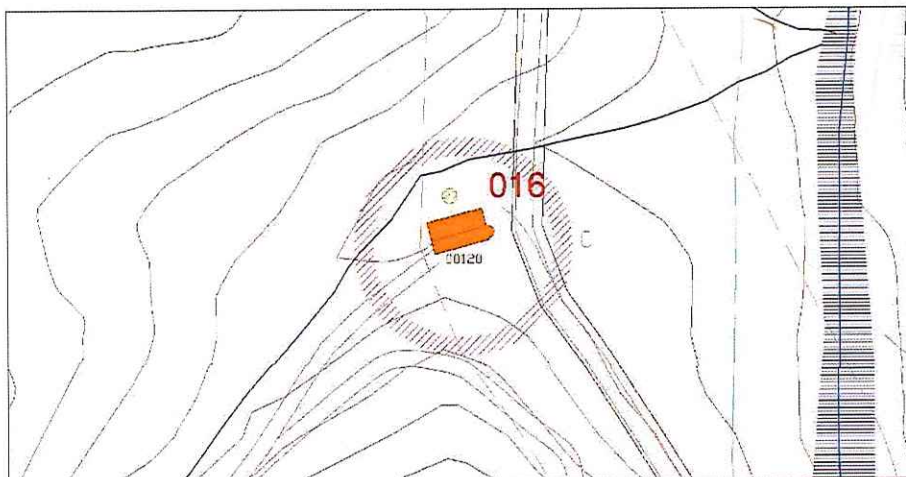
PLAÇA VELLA. 1986. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 18. 1986.
CATALÀ ROCA, PERE (DIR). 1969. *Els Castells Catalans*. Vol II. Rafael Dalmau editor. Barcelona.
FONTCUBERTA, CARLA DE. 2010. "Resumen de las actuaciones llevadas a cabo para conseguir la rehabilitación del Castillo de Clasquerí o de San Esteban de Castellar". *Recerca*. Núm. 7. Castellar del Vallès.
PLAÇA VELLA. 1986. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 18.
PLAÇA VELLA. 1987. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 21.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès.
TORRAS TILLÓ, SANTI. 2001. "El Retaule de santa Bàrbara de Castellar del Vallès i la qüestió de la formació artística de Pere Serafí". Butlletí del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Núm. 4. Barcelona.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.

Oral:

-

NÚM. REF.:	MHR-41
DENOMINACIÓ:	Mare de Déu de Les Arenes
Altres denominacions:	Santa Maria de Les Arenes
SITUACIÓ:	Ctra. B-124 a Sant Llorenç, PK. 13'3
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Segle XII
AUTORS:	-
PROMOTOR:	Monestir de Sant Llorenç del Munt.
TIPOLOGIA:	Arquitectura religiosa. Edifici aïllat.
CONTEXT:	En un paratge pla, que fa de divisòria entre la riera Seca i el Torrent de Matalonga, envoltat de boscos.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005 PE de Sant Llorenç del Munt i l'Obac 1998
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Pla Especial de protecció de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Àrea PEIN (Clau 11.1)
Protecció existent:	BCIL. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell 1978, element núm. 20 Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 27 Inclòs al Catàleg del PEIN com a element d'arquitectura religiosa
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions / servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:2000

DESCRIPCIÓ:

Capella romànica d'una sola nau de volta de canó amb absis semicircular amb obertura d'arc de mig punt adovellat. Coberta de teula àrab a dues vessants. Conserva la porta original tapiada a la façana de migdia, a més de dues finestres d'arc de mig punt i tres grans contraforts, tot de pedra tosca. Gran campanar d'espadanya amb campana i creu de ferro. La façana principal, amb frontó triangular, cornisa, òcul i porta amb arc de mig punt amb impostes originals, forma part de l'atri d'accés d'una ampliació posterior (segle XVII); Adossada a tota la paret nord, la casa de l'ermità, de planta baixa pel bestiar i pis d'habitatge, amb basament formant un banc i coberta d'un sol aiguavés inclinat vers la capella. L'entrada queda emmarcada per una franja exterior pavimentada amb rajola i un banc allargassat de pedra. A l'interior, originàriament, l'absis estava pintat de blau amb estels com a fons de la talla de fusta de la Mare de Deu i el Nen; cal destacar també la pica d'aigua beneïda d'una peça de pedra amb una mà esquerra esculpida que la sosté. A sobre de l'atri d'entrada, la planta del cor té un harmonium.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Religiós

Actual:

Religiós i lleure (lloc d'aplec i d'esbarjo)

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo, recentment restaurada

VALORACIÓ:

Element d'interès històric i arquitectònic i ambiental per les característiques de la construcció.
Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.

Mantenir la categoria de BCIL.

Incorporació d'un entorn de protecció que inclogui:

- els espais al voltant d'ermita susceptibles de contenir restes arqueològiques.

- els arbres monumentals llistats de l'annex III del PGO: núm. 10 (alzina gran), núm. 11 (alzina mitjana) i núm. 12 (pi pinyer).

Nivell de protecció 1: Integral. Nivell de protecció 4: Ambiental.

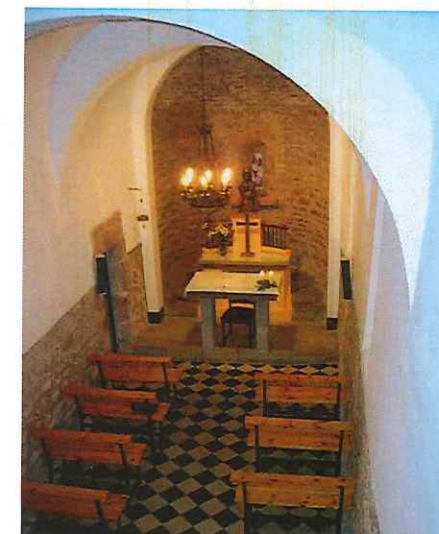
Nivell de protecció 6: AEA.

Conservació integral de volumetria exterior i façanes. En properes actuacions a façanes recuperació de colors més adients. Mantenir el pla pròxim d'entrada i el pla d'herba amb la important vegetació del paratge.

DADES HISTÒRIQUES:

En l'actualitat l'ermita es troba dins els límits del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, en els terrenys de la masia l'Illa; la seva propietat és privada, de la família Armegol, propietaris del mas l'Illa i de Can Carner però antigament havia estat propietat del bisbat.

El nom d'Arenes és mencionat ja l'any 954 en una donació del mas d'aquest nom als propietaris de la Vall d'Horta. També és documentada l'any 1060 en el Cartulari de Sant Cugat.

L'ermita, sota l'advocació de Santa Maria, es bastí el 1121, i es coneix en el llegat de Berenguer a la seva filla Agnès i al seu gendre Baldoví, de l'església de Santa Maria de les Arenes, amb el seu mas i les seves pertinences.

La iniciativa de la construcció de l'ermita s'atribueix a la comunitat benedictina que regia el Monestir de Sant Llorenç del Munt. L'ordre de Sant Benet, des del seu monestir de Sant Llorenç del Munt, tenia domini directa sobre aquesta comarca. La parròquia de Sant Feliu del Racó era del patronat del monestir i els rectors eren nomenats o presentats pel seu abat. Per aquestes raons podem suposar que l'ermita de les Arenes fou construïda el segle XII per l'esmentada comunitat o per ordre directa seva, i també hem de creure que l'entronització a l'ermita de la Mare de Déu de Les Arenes fou obra dels benedictins de Sant Llorenç del Munt. Al llarg del temps i adaptant-se a les necessitats, fou allargada i modificada, afegint-s'hi al segle XVII la casa de l'ermità.

Cal destacar la pica d'aigua beneïda, tota de pedra, i a sota té esculpida una mà esquerra amb els dits estesos que sembla sostenir-la; en l'actualitat aquesta pica es troba fora del seu emplaçament original i la seva posició és tan baixa que la mà esculpida passa desapercebuda. La pica medeix 27 cm d'alçada i 33 cm de radi.

L'harmonium que hi ha a l'ermita és una donació de la família de Can Borrell, que el tenia a la capella d'aquella finca. Després de la Guerra Civil la família en féu donació a la Parròquia de Sant Feliu del Racó on va restar molts anys. Finalment el pare Vidal el féu traslladar a l'ermita de Les Arenes. Josep Esteve va ser el promotor de la subscripció popular que es va realitzar per sufragar les despeses de la fundició de la nova campana. Aquesta fou beneïda el dia 13 de setembre de 1942 per mossèn Josep M. Esteve i Ribot, rector de la Parròquia de Castellar del Vallès i tingué com a padrina la senyoreta Maria Antonia Argemí.

A l'ermita en l'actualitat trobem dues fileres de bancs nou però, antigament, només n'hi havia en un cantó però eren d'unes dimensions més grans, com el que encara es conserva a l'entradeta de l'ermita i tres més que se'n conserven a l'interior de la casa de l'ermità, tots ells amb les inicials PJ. Sola el primitiu altar hi ha unes rajoles que tenen uns cinc-cents anys i que fa una centúria va donar Anton Costa Voltà, pare d'en Pere Costa Galceran; la ceràmica és d'origen valencià i a Catalunya només se'n van fer durant un temps perquè tenia unes mides molt especials i era difícil d'encaixar. El terra de l'ermita és de rajola en colors blanc i negre.

Després de la Guerra Civil Pere Costa Galceran i el seu fill l'Antoni Costa Romeu recuperen l'ermita que estava molt malmesa i abandonada arran dels fets del conflicte civil. Ambdós van refer altars, van rascar l'absis i amb pedra tosca van tancar les parts dels murs que faltaven. Posteriorment, durant els anys 1941 i 1958 els joves d'Acció Catòlica, juntament amb els estiuejants del raval de Les Arenes i, en algunes ocasions, els "Camaradas del Frente de Juventudes" van reprendre l'aplec. D'aquest moment n'és una

mostra la pedra que trobem davant la façana de l'ermita on es pot llegir: "Ave Maria. 1954. Año Mariano".

Des del cor es podia accedir directament a la casa de l'ermita a través d'una porta, que encara es conserva però que avui l'accés està tapiat. Des de casa de l'ermità, més concretament en el primer pis, encara es pot veure el portal que marca aquesta porta d'entrada.

De la casa de l'ermità la planta baixa era el lloc on es guardava el bestiar, un ramat de cabres i una mula. A la paret de l'esquerra encara es pot veure la porta per on antigament entrava el bestiar. El primer pis era la vivenda pròpiament dita amb una cuina que encara conserva una gran llar de foc a la part del davant, una sala menjador, una habitació al fons a la dreta i unes goles a la part superior-esquerra del menjador. El sostre de la casa de l'ermità està refet.

Nombrosos aplecs i commemoracions s'han celebrat a l'ermita; l'Aplec es celebrava el 8 de setembre; actualment s'hi celebra ofici cada primer diumenge de mes. L'ermita està vinculada a la parroquia de Sant Feliu del Racó.

Imatge de la Mare de Déu de Les Arenes

La primitiva imatge bruna de la Mare de Déu d'estil romànic tallada en fusta, podria ser datada a finals del segle XI, va desaparèixer el 23 de juliol de 1936, arran dels fets de la Guerra Civil quan l'aixovar litúrgic i l'imatgeria foren cremats davant l'ermita. També van patir desperfectes l'absis i els murs. La Mare de Déu estava asseguda en un tron baix de fusta; a la seva falda tenia el nen Jesús. Mare i fill duïen corones de fusta: tant les corones com el tron eren de la mateixa fusta de la talla. La Verge, amb la mà esquerra molt desproporcionada, típica de l'època, sostenia l'infant i, amb la dreta, aguantava una poma o fruit boscà. El seu fill tenia la mà dreta en posició de beneir i amb l'esquerra sostenia un llibre tancat. Ambdues figures tenien la mateixa expressió: sostenien una mirada llunyana i el color de les carnadures era molt fosc. L'alçada de la talla era d'una setanta centímetres i portava vestits de roba, donats per devots. En els darrers anys portava una petita galleda d'argent. Posteriorment, el 13 d'abril de 1941 la nova talla construïda per la casa Rius Massagué de Barcelona va ser beneïda.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:
Escrita:

Fons d'imatges municipals.

ANTONELL, ALBERT. 2004. *Ermita de la Mare de Déu de Les Arenes. Fe, tradició, història, llegendes, paisatges*. Amics de l'Ermita de les Arenes. Castellar del Vallès.

FERRANDO I ROIG, ANTONI. 1997. *Itineraris pel Massís de Sant Llorenç del Munt I. La vall del riu Ripoll. La vall de Mur, les Arenes i Cadafalc*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

VERGÉS I SOLÀ, LLUÍS. 1972. *El llibre de Castellar. Història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats, Sant Feliu del Racó i Les Arenes*. Sant Llorenç Savall. Emegé.

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

1998. *Vuitè centenari de l'Ermida de la Mare de Déu de Les Arenes*.
Amics de l'Ermida de la Mare de Déu de les Arenes. Castellar del Vallès.

Oral:

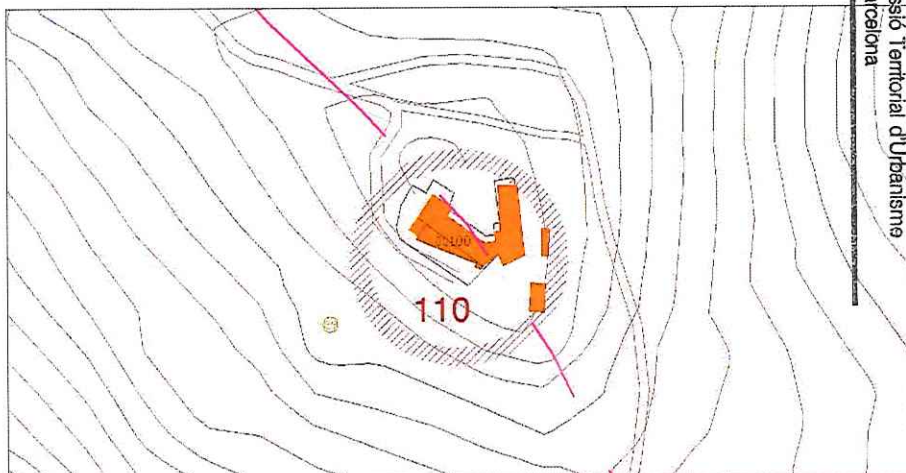
Joan Castells Solà (Castellar del Vallès, 1933), Antoni Costa Romeu (Castellar del Vallès, 1928), Josep Sors Badia (Castellar del Vallès, 1936), Jaume Torrens Calvó (Castellar del Vallès, 1946) i Ma. Teresa Umbert Valls (Castellar del Vallès, 1922).

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Consell Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

8265

NÚM. REF.:	MHR-42
DENOMINACIÓ:	Santa Maria del Puig de la Creu
Altres denominacions:	Puig de la Creu
SITUACIÓ:	Camí del Puig de la Creu.
DATA DE CONSTRUCCIÓ:	Segle XII
AUTORS:	-
PROMOTOR:	-
TIPOLOGIA:	Arquitectura religiosa. Edifici aïllat.
CONTEXT:	Situada al cim de la muntanya i al límit termenal de llevant amb Sentmenat sobre el sot de Golerès.
RÈGIM URBANÍSTIC	
Planejament Vigent:	PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:	Sòl no urbanitzable
Qualificació:	Parc forestal. Parc forestal (Clau 12.1)
Protecció existent:	BCIN. Conjunt catalogat per decret de data 21/04/1949 sobre protecció de castells amb el núm.059, i està inclòs en el catàleg de monuments i conjunts històric-artístics de la Generalitat de Catalunya del 1990. Inclòs al Catàleg del PG de la comarca de Sabadell, com a element núm. 19 Inclòs al Catàleg del PGO com a element núm. 29.
RÈGIM JURÍDIC	
Titularitat:	Privada.
Condicions/servituds:	No es coneixen
PLÀNOL DE SITUACIÓ	e. 1:2000

8266

DESCRIPCIÓ: L'església referenciada ja l'any 1193. Fou santuari, fortificació i fortalesa.
 És d'una sola nau amb dos absidioles laterals i un absis central. Una porta dona d'accés a l'església i al campanar, de planta quadrada, refet a partir del nivell de la teulada de l'església. Es troba dins d'un clos tancat i emmurallat de forma paral·lelepípeda, amb un pati central coronat de merlets.

EVOLUCIÓ D'USOS

Original: Església
Actual: Església

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo. Fou restaurada l'any 1925, amb una nova reconstrucció els anys 1951-1957. Actualment té aspecte de fortalesa i té poc a veure amb la seva estructura original.

VALORACIÓ: Exemple notable de l'arquitectura romànica castellana.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg.
 Mantenir la categoria de BCIN (número 630-MH), codi BIC (R-I-51-5243).
 Incorporació d'un entorn de protecció de monument que inclogui:
 - els espais al voltant del monument susceptibles de contenir restes arqueològiques.
 - el conjunt dels marges de pedra seca del conjunt monumental.
 - els arbres del conjunt monumental.
 Nivell de protecció 1: Integral
 Nivell de protecció 4: Ambiental
 Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).
 Manteniment integral de l'estructura, façanes, cobertes, obertures i volumetria del conjunt.
 Les obres, restauracions, intervencions i canvis d'ús precisen l'autorització de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya abans de la concessió de la llicència.

DADES HISTÒRIQUES:

La muntanya del Puig de la Creu assolix els 664 m. sobre el nivell del mar i fa de divisòria entre els termes de Castellar del Vallès i de Sentmenat. L'església de Santa Maria del Puig de la Creu està situada al cim de la muntanya i la línia frontera entre els dos termes municipals passa pel bell mig de l'església. El Puig de la Creu fou església, fortificació i fortalesa.

Per les característiques de l'edifici es pot inscriure en el grup de capelles rurals, sense ornamentació, edificades en el segle XII. La capella del Puig de la Creu es troba referenciada el 1192 en la donació de Guillem Ramon de Montcada i la seva esposa Guillema al monestir de Sant Cugat del Vallès del lloc on hi havia edificat l'oratori de Santa Maria, dit de la Creu, als termes de Castellar i Sentmenat. Des del 1337 fins al segle XVIII el monestir de Sant Cugat es va encarregar del manteniment de l'edifici amb l'establiment d'un benefici. Durant els segles XIV, XV i XVI el Santuari del Puig de la Creu i la seva albergueria es trobava en

molt bon estat, especialment en el segle XV i fou motiu de nombroses donacions i disposicions testamentàries. Amb la Reforma, el fervor i el culte als santuaris de les muntanyes va tenir una forta davallada.

8267

Algun autor ha exposat que aquest temple es transformà en un petit cenobi o lloc de repòs de les monges de Sant Vicenç de Jonqueres, però, ara com ara, no s'ha trobat cap indici que fonamenti tal afirmació.

El 1143 tenia dos altars laterals: el de Sant Mateu i el de Santa Margarida, en la festa de la qual es celebrava un aplec, tradició que es va conservar fins el darrer quart del segle XVIII. Servia aquesta església, almenys des del 1337, un sacerdot o beneficiat, el dret de presentació del qual corresponia a l'abat de Sant Cugat del Vallès. Des del segle XVI aquest dret fou compartit per l'abat de Sant Cugat i pels administradors de l'hospital de la Santa Creu de Barcelona. Aquest benefici va durar fins a finals del segle XVIII quan, probablement, degut a la disminució de les rendes que el nodrien, fou substituït per un llegat pietós.

A començaments del segle XIX l'església començava a estar en un acusat estat d'abandó. L'any 1882 s'intenta refer l'edifici, però aquesta reconstrucció no serà efectiva fins l'any 1925. En aquesta data Josep Perich i Fruitós va adquirir l'església i va fer restaurar la part baixa. Benet Ferrer i Antoni Sancho foren els autors de la restauració. Després de la seva restauració el Puig de la Creu es va convertir en restaurant, amb un servei permanent tot l'any, amb habitacions i on es podien anar a prendre aigües minerals.

La Guerra Civil i la postguerra següent, de nou, foren motiu d'abandó de l'església i es va malmetre tot allò que s'havia restaurat fins aquell moment. Els germans Josep i Pere Borrell i Fumador van iniciar la seva reconstrucció l'any 1951 fins el 1957. En aquesta restauració es construeix el torreó o campanar.

El 30 de novembre de 1976 el Puig de la Creu passa a mans de Joan Martí i de Mercedes Monllor. Fins a 1994 els masovers van mantenir-lo en bones condicions però a partir d'aquesta data i amb l'abandó dels masovers comencen un seguit d'actes vandàlics que malmeten l'església i tot l'entorn. A començaments de l'any 2000 comença una nova restauració tot construint un dipòsit d'aigua, recuperant la teulada de la capella, col·locant portes i finestres...

Des de fa set anys, concretament des del 2002, s'ha recuperat una antiga tradició que consisteix en què el Divendres Sant, al matí, es puja al Puig de la Creu a esmorzar tot collint farigola pel camí. També es celebra la Trobada de Tardor que coincideix amb la festa de l'Exaltació de la Creu que es celebra el 14 de setembre.

Popularment, encara avui els infants castellarencs coneixen la llegenda del Drac de Sant Llorenç del Munt, la Brúvia. Es diu que el monstre, ferit de mort, a arribar al peu de la muntanya del Puig de la Creu i va caure en el Sot de Goleres, però fent alguns salts encara va poder arribar al cim de la muntanya on va morir. Mn. Antoni Vergés i Mirassó deia que sempre havia sentit a dir que on la bèstia va ser ferida es va erigir un monestir de monjos i on va

morir, de monges. Arran d'això s'ha considerat la possibilitat que en el Puig de la Creu hi hagués un casa de recés per a les esposes i filles dels cavallers catalans que anaven a les Croades, regides per les religioses del monestir de Jonqueres, i que posteriorment es traslladaren a Barcelona. Però com hem dit anteriorment no hi ha cap document que així ho confirmi.

BIBLIOGRAFIA

Gràfica:

Fons d'Imatges Municipals

CATALUNYA ILUSTRADA. GUIA DEL ESTIUEJANT 1933-34. 1934. Vol I. Edicions del Foment de Turisme i de la Producció Nacional. Barcelona.

Escrita:

PLADEVALL FONT, ANTONI (DIR). 1991. *Catalunya Romànica. Vallès Occidental*. Vol. XVIII. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.

PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès. VERGÉS

VERNIS, PEDRO. 1895. *Topografía médica de Castellar (San Esteban) o del Vallès*. Barcelona. La Hormiga de Oro.

Oral:

Gener Martí Monllor (Barcelona, 1951).

NÚM. REF.: MHR-43

DENOMINACIÓ: Ruïnes de la masia fortificada de Ribatallada
Altres denominacions: Castell de Ribatallada

SITUACIÓ: UTM: 422.230.34 / 4.604.557
Torrent de Ribatallada, extrem sud-oest del municipi

DATA: Medieval

AUTORS:

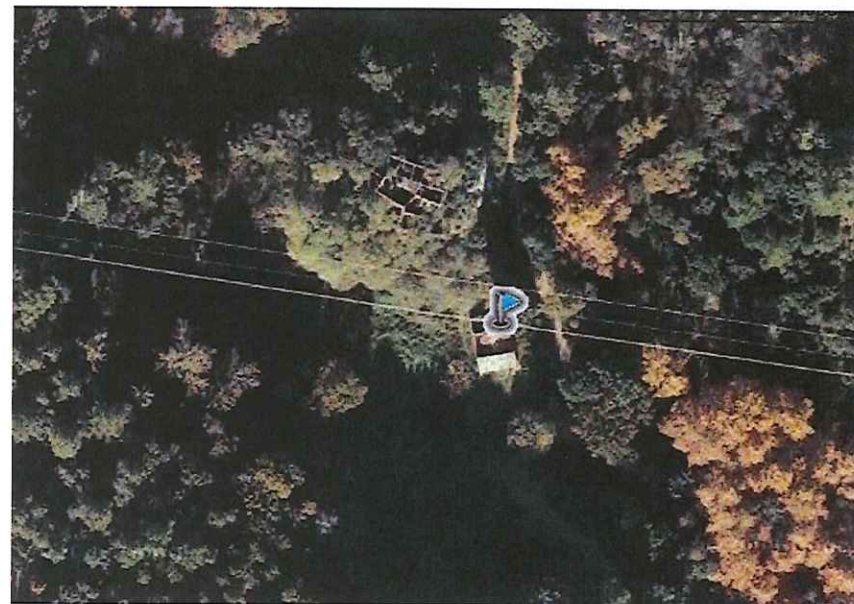
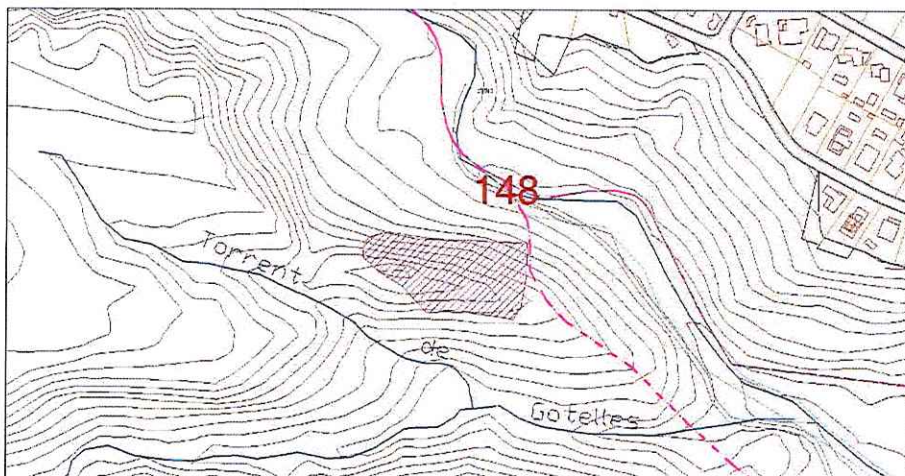
TIPOLOGIA:

CONTEXT: Al cim d'un turó situat a la riba dreta del torrent de Ribatallada.
Accés molt complicat a causa de l'orografia del terreny

RÈGIM URBANÍSTIC:
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació:
Qualificació:
Protecció existent: Jaciment n. 33 de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Castellar del Vallès (Annex 4 del PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005)

RÈGIM JURÍDIC:
Titularitat:
Condicions / servituds:

PLÀNOL DE SITUACIÓ: e: 1/5000

Vista aèria de les ruïnes del Mas de Ribatallada
<http://es.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=597875>

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Barcelona

DESCRIPCIÓ: Estructures disperses i molt degradades de l'antic mas. Restes del fossar medieval i localització en superfície d'abundants fragments de material ceràmic, metalls, vidre i restes de fauna. Hi ha un conjunt força destacat de terrissa catalana del segle XVII i XVIII.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original: Masia fortificada
Actual: Terreny erm i boscos

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Ruïnós, envaït per la vegetació

VALORACIÓ: Mas d'època medieval

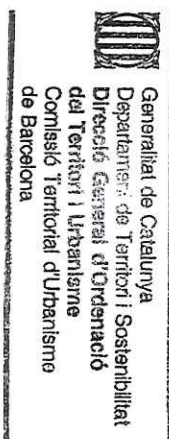
PROPOSTES: Incloure'l al catàleg com a BPU i amb el nivell 6 (Àrea d'Expectativa Arqueològica)

DADES HISTÒRIQUES:

El castell de Ribatallada apareix esmentat a la documentació escrita des del segle XII (1136). Va passar a la família Montcada, que en va ser propietària fins al 1310. A mitjan del segle XVII, sembla que el conjunt va ser reformat profundament per a convertir-lo en residència senyorial. Va ser abandonat al segle XX. Als anys vuitanta del segle passat es van recollir en superfície molts fragments de ceràmica blava catalana i comuna moderna.

BIBLIOGRAFIA:

Gràfica: -
Escrita: -
Oral: -

8270

NÚM. REF.: MHR-44

DENOMINACIÓ: Can Carner
Altres denominacions: Can Carner del Pla

SITUACIÓ: Ronda Ponent, zona residencial de can Carner

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XIII

AUTORS: -

PROMOTOR: -

TIPOLOGIA: Arquitectura residencial rural

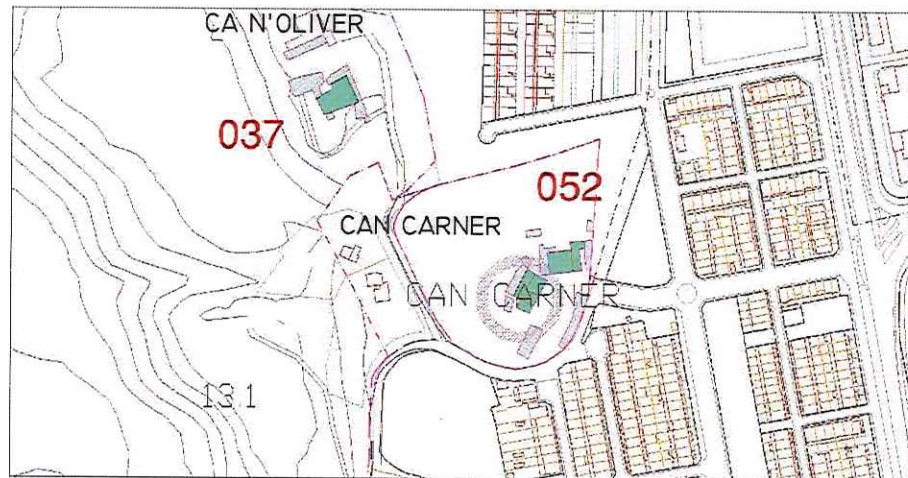
CONTEXT: A sud oest del nucli urbà, al vessant de ponent de la carretera B-124, a tocar de la zona residencial i industrial que els donen nom

RÈGIM URBANÍSTIC
Planejament Vigent: PGO Castellar del Vallès 1999. Text refós 2005
Classificació: Sòl No Urbanitzable
Qualificació: No s'especifica
Protecció existent: BPU. Inclòs al Catàleg del PGO, element núm. 37

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme
 Consell Territorial d'Urbanisme
 de Barcelona

RÈGIM JURÍDIC
Titularitat: Privada
Condicions/servituds: No es coneixen

PLÀNOL DE SITUACIÓ e. 1:5000

8271

DESCRIPCIÓ:

Conjunt format per casa pairal, casa dels masovers i cossos annexes. Ordenació al voltant de pati central de l'antiga era, on la masia i la casa dels masovers estan unides per una edificació a sota la qual hi ha un pas, per on s'accedeix al pati. El conjunt resta clos per un mur de tapial que envolta la finca, amb la portal d'accés a llevant.

Volum principal de casa senyorial de planta quadrada, de planta baixa i dues plantes amb coberta de quatre vents de suau pendent. Destaca la composició ordenada i preferentment vertical de les obertures. Cos adossat a llevant de dues plantes. Bancs de pedra amb respallier de rajoles esmaltades decorades a ambdues bandes de la façana principal.

A l'interior de la planta baixa, despatx, dormitori, menjador i cuina. A la planta primera gran sala central amb quatre dormitoris.

Volum de casa dels masovers de grans dimensions de planta baixa, pis i golfes, amb coberta a dues vessants i carener perpendicular a façana, d'ornamentació més senzilla, i més antiga.

Cossos annexes d'una sola planta com a coberts i magatzems, i posteriorment estables de vaques i cavalls.

Cal destacar la gran alzina entre el cobert i la casa dels masovers.

EVOLUCIÓ D'USOS**Original:**

Habitatge, agrícola i ramader.

Actual:

Habitatge, agrícola i ramader.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Bo**VALORACIÓ:**

Conjunt remarcable pel bon estat de conservació i per manteniment dels camps de conreu, en un entorn marcadament urbà.

PROPOSTES:

Incloure en el catàleg

Mantenir la categoria de BPU.

Incorporació d'un àmbit de protecció que inclogui:

-els espais al voltant de la masia susceptibles de contenir restes arqueològiques.

-els arbres monumentals del llistat de l'annex III del PGO: núm. 16 (roure dels horts de Can Carner), el núm. 17 (roure del sot de Can Carner), el núm. 18 (pi pinyer gran del sot de can Carner) i sobretot el núm. 8 (alzina de Can Carner).

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció 6: Àrea d'expectativa arqueològica (AEA).

Preservar tot l'àmbit de la proximitat de sol urbà. Conservació de la volumetria dels cossos principals.

DADES HISTÒRIQUES:

Al segle XIII la masia s'anomenava can Carner del Pla. Guillem de Carner, sacerdot de Castellar va viure a la masia el 1274. Per altra

part, Jaume Carner fou batlle de Castellar el 1493 i Jaume Descarner, probablement el seu fill, ho fou també el 1530.

En acabar la Guerra Civil, més concretament l'any 1939, la família de Rosa Blancafort arriba de Tona a Castellar del Vallès; en aquell moment la Rosa té 13 anys. La família es dedicada a la pagesia i des de Tona van arribar directament a can Carner amb vaques, garrins, truges, una euga per a llaurar. La família va viure a la masoveria, construïda el 1842, que es troba just al costat de la casa de pagès, la casa gran com ells l'anomenaven. A la masia hi vivien els amos i ells mateixos es portaven la masia amb una minyona.

La família Blancafort venien llet a la pròpia masoveria, bàsicament als treballadors del Molí d'en Busquets que passaven per davant la masia per anar a treballar a la fàbrica. Els masovers eren parcers d'algunes de les terres dels senyors però els propietaris de la masia, la família Armengol vivia del conreu de les terres properes a la casa i també de la vinya, les oliveres...La masia també tenia una hort i un espai amb arbres fruiters.

En l'actualitat encara podem veure una porta que uneix la masoveria i la casa de pagès; aquesta porta conduïa a les quadres dels cavalls i a una petita bodega on es guardaven les botes del vi. Els masovers van obrir un pas per emmagatzemar el gra dels animals; d'aquí es passava a les quadres de les vaques. Al costat de les quadres de les vaques es trobava la cort dels porcs. A tocar de la masia hi havia la pallissa on es guardava la palla que es recollia al camp per donar aliment als animals.

La família Blancafort va estar 17 anys a la masoveria de can Carner, fins el 1956, any en que abandonen la casa i s'instal·len al nucli urbà.

Fins el desembre de 2002 encara es podia veure un rec d'un metre d'amplada, aproximadament, per 50 cm. de fondo fet amb obra i pedra, que de can Carner seguint el límit de propietat amb ca n'Oliver passava per la part alta d'un camp alimentant una bassa grossa. Antigament, hi havia una altra bassa davant la masia de can Carner, on s'hi celebrava el concurs de pesca de Festa Major.

BIBLIOGRAFIA**Gràfica:****Escrita:**

- PLAÇA VELLA. 2005. *L'aigua a Castellar del Vallès. Una història a través de la hidràulica*. Castellar del Vallès. Barcelona. Núm. 50.
PLANAS, ESTER; PORTOLÉS, ÀLEX. 1995. *Castellar del Vallès, Recull històric*. Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar del Vallès.
PRAT PAZ, ESTEVE. 1992. *L'art castellarenc. Arts plàstiques i visuals. Del Neolític als temps presents*. Castellar del Vallès. 1992.
VERGÉS I MIRASSÓ, ANTONI MN. 1974. *Història de Castellar del Vallès*. Ed. Montblanch-Martín. Granollers.
Rosa Blancafort Riera (Tona, 1926)

Oral:

Juny 2015

Núm. ordre	Tipus funcional	Núm. Ordre Tipus	Data / Època	Denominació	Localització / Tipus Via		Coordenades	Número de policia	Indret / Barri	Autors (obra original o reforma)	Categoria de protecció existent				Categoria i nivell de protecció proposats al Catàleg Patrimoni	Fotografia recent
												Catàleg POC Sabadell 1978	Catàleg PGO Castellà 1999			
1	MHR-	1	Segle XVIII	habitatge i veïnat del Moli de Fonts calents.	Ctra.	B-124	423087, 4608009	PK. 8	direcció Sant Llorenç Savall		BPU			94	BPU Nivell 4: ambiental	
2	MHR-	2	1850-1860	Vivendes del Forn de Calç de Can Sallent.	Ctra.	C-1415a	421212, 4607295	PK. 25	Camí de la pedrera de Can Sallent		AEA		nou		BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 6: AEA	
3	MHR-	3	Segles XVII-XIX	Moli d'en Barata.	Ctra.	BV-1249	422318, 4608990	PK. 0,5			BPU			101	BPU Nivell 1: integral Nivell 6: AEA	
4	MHR-	4		Forn de Can Santpere	Carrer	del Capcir	424770, 4605578	accessible des del Pla de la Bruguera								
5	MHR-	5	Segle XV	Ca n'Ametller; Mas de la Serra	Camí de la	Salut	425867.5, 4606362.5				BPU			1	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
6	MHR-	6	Segle XV	Ca n'Oliver	C/	Josep Vicenç Foix	423416, 4606318	camí particular	Residencial Can Carner		BPU - AEA			38	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
7	MHR-	7	Segle XVI	Can Borrell	Ctra.	B-124	423090, 4608736	PK. 9,2	direcció Sant Llorenç Savall		BCIL	27		3	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
8	MHR-	8	Segle XI	Can Cadafalch	Camí de	Castellar a Sant Llorenç - GR173	424137, 4611961				BCIL	26		5	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
9	MHR-	9	Segle XIII	Can Casamada	Camí de	Can Casamada	425560, 4605978	des de la ronda de Tolosa, Km.2			BCIL	22		7	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
10	MHR-	10	Segles XIII-XIV	Can Juliana	Ctra.	BV-1249	422745, 4608169	PK.2	Sant Feliu del Racó		BCIL - AEA	28		10	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
 Comissió Tècnica d'Urbanisme de Barcelona

Juny 2015

11	MHR-11	Segle XII	Can Messeguer; antiga casa de Sant Martí	Ctra.	C-1415	423201, 4604692	PK. 24	direcció Terrassa		BPU - AEA		12	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
12	MHR-12	Segle XIII	Can Pèlachs (o Pèlegs)	Ctra.	C-1415	423277, 4607194	PK. 26,5	direcció Terrassa		BCIL - AEA	30	14	BCIN - AEA Nivell 1: integral Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
13	MHR-13	Segle XIV	Can Quer; Mas Cuiàs	Camí de	Can Mariner	426501, 4606182	direcció sud-est			BPU		16	Declaració de BCIL - AEA Nivell 1: integral Nivell 4: ambiental	
14	MHR-14	Segle XIX	Can Faixero	Camí de	Can Mariner	426385, 4605196	direcció sud-est							
15	MHR-15	Segle XIX	Can Mariner	Camí de	Can Mariner	425763, 4607213	direcció sud-est							
16	MHR-16	Segle XIV	Can Riera	Ctra.	C-1415	423063, 4606980	PK. 26,1	direcció Terrassa		BCIL - AEA	29	17	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
17	MHR-17	Segle XV	Can Sallent; antic Mas Gili	Ctra.	C-1415	422374, 4606298	PK. 24	direcció Terrassa		BCIL - AEA	31	20	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
18	MHR-18	Segle XV	Can Santpere (masia)	Camí de	Can Santpere	425070, 4606044	accessible des de la ronda de Tolosa. GR. 173			BCIL - AEA	24	21-28	BCIL - EPA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
19	MHR-19	Segle XV	Can Torrella; antic Mas Casanoves	Ctra.	C-1415	422339, 4605929	PK. 23,5	direcció Terrassa		BPU		22	BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
20	MHR-20	Segle XIX	Can Jam	Ctra.	C-1415	422006, 4605736	PK. 23,5	direcció Terrassa						
21	MHR-21	Segle XIII	Can Torrents	Camí de	Can Torrents	425737, 4604945	accessible des de la ronda de Tolosa			BPU		23	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 6: AEA	
22	MHR-22	Segle XIII	El Brunet	Ctra.	B-124	423614, 4607785	PK. 8	direcció Sant Llorenç Savall		BPU		4	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 6: AEA	

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
 Consell de Territori i Urbanisme de Barcelona

8274

Juny 2015

35	MHR-	35	Segle XV	Masia Puigverd		Cami que surt a la dreta de la ronda de Tolosa davant de la Plaça	424706, 4607308				BPU		15	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
36	MHR-	36	Segle XV	Can Turell o Torell	Ctra.	B-124	422254, 4609702	PK. 11	direcció Sant Llorenç Savall		BPU		32	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 6: AEA	
37	MHR-	37	Segle XV	Can Carner de Turell		Cami que surt de la B-124 al costat de Turell	422108, 4610083	PK. 11	direcció Sant Llorenç Savall						
38	MHR-	38	Segle XV	Can Voltà	Ctra.	B-124	421998, 4609516	PK. 11	direcció Sant Llorenç Savall						
39	MHR-	39	1936-1945	El Ranxo	Ctra.	C-1415	423189, 4606941	PK. 26,6	C-1415 direcció Terrassa		-		nou	BPU Nivell 3: parcial Nivell 4: ambiental	
40	MHR-	40	Segle XIV	masoveria del conjunt monumental del Castell de Castellar o de Clasquerí	Ctra.	C-1415	422981, 4606614	PK. 26,10	direcció Terrassa		BCIN - AEA	32	24-25	BCIN Nivell 2: conservació (masoveria)	
41	MHR-	41	Segle XII	Ermita de la Mare de Déu de les Arenes	Ctra.	B-124	421275, 4611215	PK.13,3	direcció Sant Llorenç Savall; Les Arenes		BCIL - PEIN	20	27	BCIL - PEIN Nivell 1: integral Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
42	MHR-	42	Segle XII	Església i fortalesa de Santa Maria del Puig de la Creu		Puig de la Creu	425230, 4609210				BCIN	19	29	BCIN Nivell 1: integral Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
43	MHR-	43		Ruïnes de la masia fortificada de Ribatallada (La Moreria).	Cami	El Rieral i torrent de Ribatallada	422.272, 4.604.734		Vora el torrent de Ribatallada.		Jaciment Inventariat		nou	BPU Nivell 6: AEA	
44	MHR-	44		Can Carner; Can Carner del Pla	C. de	Can Carner	423659, 4606361		Residencial Can Carner		BPU		37	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	

Elements inclosos en el lcatàleg dels béns a protegir

Elements només inclosos en l'inventari de les construccions en sòl no urbanitzable

Total fitxes d'elements

37
7

44

8275

Juny 2015

23	MHR-23	Segle XVIII	El Sabater Nou	Ctra.	BV-1249	422752 , 4608443	PK.2	Sant Feliu del Racó	BPU	18	BPU - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
24	MHR-24	Segle XVI	El Sabater Vell	Ctra.	B-124	421482, 4610342	PK. 12	direcció Sant Llorenç Savall	BPU - PEIN	19	BPU - PEIN - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
25	MHR-25	Segle X	Mas Canyelles	Camí de	Castellar a Sant Llorenç - GR173 (1300 m. del nucli urbà)	424174, 4609649			BCIL	25	6 BCIL - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	
26	MHR-26	Segle XVI	Mas Olivet (possible antic Mas Olarin o Oliva); Mas Barata	Ctra.	BV-1249	422347, 4609324	PK. 0,4	direcció Sant Llorenç Savall	BPU	13	BPU Nivell 2: conservació Nivell 4: Ambiental Nivell 6: AEA	
27	MHR-27	Segle XIX	Cal Closes	Ctra.	B-124	421959, 4609422	PK. 11	B-124 direcció Sant Llorenç Savall	-	nou	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 6: AEA	
28	MHR-28	Segle XIX	Cal Cargol	Ctra.	B-124	421941, 4609391	PK. 11	B-124 direcció Sant Llorenç Savall	-	nou	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 6: AEA	
29	MHR-29	Segle XIX	Mas Pedro	Ctra.	B-124	421881, 4609477	PK. 11	B-124 direcció Sant Llorenç Savall	-	nou	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 6: AEA	
30	MHR-30	Segle XIX	Mas Pinetó	Ctra.	B-124	421520, 4609602	PK. 12	B-124 direcció Sant Llorenç Savall	-			
31	MHR-31	Segle XIX	Cal Mañosa	Ctra.	BV-1249	422088, 4609336	PK. 1	Cal Joan Coix	-	nou	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 6: AEA	
32	MHR-32	Segle XIX	Cal Sellarès(cal Tícc)	Ctra.	B-124	421966, 4609490	PK. 11	B-124 direcció Sant Llorenç Savall	-	nou	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 6: AEA	
33	MHR-33	Segle XIV	Masia el Girbau		Camí rural que surt del C. del Forn de Can Sallent - camí de Castellar a la	420254, 4608476	Urb. El Racó	Sant Feliu del Racó	BPU	8	BPU - AEA Nivell 3: parcial Nivell 4: ambiental	
34	MHR-34	Segle XIV	Masia L'Illa	Ctra.	B-124	421409, 4610988	PK. 13	direcció Sant Llorenç Savall	BPU - PEIN	9	BPU - PEIN - AEA Nivell 2: conservació Nivell 4: ambiental Nivell 6: AEA	

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
Comissió Tècnica d'Urbanisme de Barcelona

8276